

Informatieplichten voor beleggingsverzekeringen

Carmen Van den Bosch

In samenwerking met Marjan Beeckman

R0304081

Masterproef aangeboden tot
het behalen van de graad

MASTER IN DE VERZEKERINGEN

Promotor: Prof. Dr. Caroline Van Schoubroeck

Academiejaar 2014-2015

Informatieplichten voor beleggingsverzekeringen

De crisis van 2007 en de Nederlandse woekerpolisaffaire hebben pijnlijk duidelijk gemaakt dat veel beleggers niet weten wat ze kopen en wat de risico's zijn die aan deze beleggingen verbonden zijn. In 2007 leidde dit tot de invoering van de MiFID-regelgeving in de bankensector. Doel van deze regelgeving was het beter beschermen van de consument en meer transparantie te beiden over de risico's en de manier van werken. In België heeft men dan in 2014 deze regelgeving doorgetrokken naar de verzekeringssector. In deze masterproef beschrijven we welke de nieuwe verplichtingen zijn waaraan de verzekeringssector zich moet houden en gaan we ook na hoe deze in de praktijk worden toegepast.

Carmen Van den Bosch

In samenwerking met Marjan Beeckman

R0304081

Masterproef aangeboden tot
het behalen van de graad

MASTER IN DE VERZEKERINGEN

Promotor: Prof. Dr. Caroline Van Schoubroeck

Academiejaar 2014-2015

Dankwoord

Na een intensieve periode van een jaar leggen we, met het schrijven van dit dankwoord, de laatste hand aan deze thesis. Als afsluiter van de 'Master in Verzekeringen' kwam onderstaand werk betreffende de informatieplichten in de beleggingsverzekeringen tot stand. Een werk dat ons meer inzicht in het desbetreffende recht verschaft en waar we tegelijkertijd op persoonlijk vlak ook veel van hebben bijgeleerd. Graag zouden we dan ook enkele mensen willen bedanken die ons de afgelopen periode hard hebben gesteund en geholpen.

In de eerste plaats willen wij onze promotor, Prof. Caroline Van Schoubroeck bedanken. Vooral voor de goede opvolging van dit onderzoek, de opbouwende kritiek en feedback. Hierdoor hebben wij een kwalitatief betere masterproef kunnen schrijven.

Een woord van dank gaat uit naar onze ouders voor de steun die zij ons geboden hebben gedurende dit academiejaar.

Tot slot willen we graag iedereen bedanken die zijn medewerking heeft verleend bij het tot stand brengen van dit werk. Graag zouden we dan ook via deze weg onze geïnterviewden nogmaals willen bedanken, omdat ze bereid waren om hun ervaringen met ons te delen en ons op deze manier de nodige praktijkinzichten te verschaffen.

Marjan Beeckman
en
Carmen Van den Bosch

Inhoudstafel

Dankwoord	I
Algemene Inleiding.....	1
1 Beleggingsverzekering en verzekeringsbemiddeling	5
1.1 Wat is een beleggingsverzekering?.....	5
1.2 Tak 23.....	6
1.3 Tak 21.....	8
1.4 Tak 23 + 21.....	9
1.5 Verzekeringsbemiddeling en de aanbieders van verzekeringen.....	10
2 Voor de invoering van MiFID in de verzekeringssector	15
2.1 Informatiefiches	15
2.2 Reclame.....	17
2.3 Controle op de naleving van de gedragscode.....	17
2.4 Sectorcode inzake de distributie van financiële producten	18
3 Na de invoering van MiFID in de verzekeringssector	19
3.1 Wetgeving.....	19
3.1.1 Twin Peaks II-wetten	20
3.1.2 Circulaire van de FSMA	22
3.1.3 Wet verzekeringen van 4 april 2014.....	23
3.2 De informatieplichten.....	23
3.2.1 Verstrekken van informatie door de verzekeraar	23
3.2.2 Inwinnen van informatie door de verzekeraar	27
3.3 Risicolabels.....	32
4 Andere verplichtingen	35
4.1 Vermijden van belangenconflicten.....	35
4.2 Beroepskennis.....	37
4.3 Verplichtingen omtrent reclame en publicitaire mededelingen.....	38
4.4 Winstdeling	39
5 Sancties	41
6 De informatieplichten in de praktijk.....	43
6.1 Zorgplicht.....	43
6.1.1 Fase 1: Verzamelen van informatie over de klant.....	43
6.1.2 Fase 2: Aftoetsen verworven kennis aan het productaanbod	44
6.1.3 Fase 3: Bewaren van informatie	45
6.1.4 Conclusie zorgplicht	45
6.2 Informatieverstrekking	46
6.3 Kijk op de nieuwe regelgeving.....	46
7 Europees kader.....	49
7.1 PRIIPS.....	49
7.2 KIDs	50
7.3 MiFID II	52
7.4 IMD II	53

7.5 <i>Kritiek op de nieuwe regelgeving</i>	54
Algemene Conclusie	55
Bijlagen.....	57
Bibliografie.....	85
Reflectiepaper Carmen	93
<i>Keuze van het onderwerp</i>	93
<i>Verloop van het onderzoek</i>	93
<i>Beperkingen van het onderzoek en suggesties voor verder onderzoek</i>	94
<i>Implicaties voor het bedrijfsleven</i>	94
<i>Leerervaring</i>	94
<i>Samenwerking</i>	95
<i>Eigen mening bij het onderzoek</i>	96

Algemene Inleiding

Naar aanleiding van de kredietcrisis in 2007 ontstond er een verhoogde noodzaak om toezicht te houden op het (systematische) marktrisico. Deze crisis bewees dat de meeste beleggers zich niet bewust waren van de risico's die bepaalde beleggingsproducten met zich meebrengen.¹ Zowel in Europa als in België werden er nieuwe initiatieven genomen om de belegger beter te informeren. In België zorgde dit op 1 april 2011² voor de invoering van een bipolair model genaamd Twin Peaks I. Door de invoering van dit model werd het toezicht over de financiële instellingen verdeeld onder de Nationale Bank van België³ en de Autoriteit voor Financiële diensten en Markten^{4 5}.

Onder dit Twin Peaks I-model is de NBB verantwoordelijk voor het micro- en macroprudentieel toezicht over de financiële instellingen in België. Ze is dus verantwoordelijk voor de economische stabiliteit van de financiële ondernemingen en moet dus de financiële betrouwbaarheid ten opzichte van de klanten garanderen. Dit tracht men te bereiken door het opleggen van vereisten met betrekking tot de solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit.⁶ De FSMA is verantwoordelijk voor het gedragstoezicht en het toezicht op de goede werking van de financiële markten.⁷

Vanuit de Europese Unie werd de MiFID-regelgeving⁸ opgelegd. Deze regelgeving was oorspronkelijk enkel van toepassing op banken en niet op de verzekeringsmaatschappijen.⁹ Deze regelgeving werd hoofdzakelijk ingevoerd om een betere bescherming aan de consument te bieden alsook om meer transparantie rond financiële producten en diensten te creëren.¹⁰ In de Belgische

¹ VERIS, C., 'MiFID: de uitbreiding naar verzekeringsproducten', in *Hervorming van het toezicht op de financiële sector (Twin Peaks): gevolgen voor de verzekering*, VAN OLDENEEL, C.-A., (ed.), Mechelen, Kluwer, 2011, 153.

² FSMA. (2011). *Mededeling FSMA 23 maart 2011: de nieuwe toezichtsarchitectuur voor de financiële sector*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://www.fsma.be/nl/Supervision/MiFID/circmedprak.aspx>

³ Deze instelling zal afgekort worden als NBB.

⁴ Deze instelling zal afgekort worden als FSMA.

⁵ COLAERT, V. en LECOCQ, A., *De levenscyclus van bank-, beleggings-, en verzekeringsproducten*, Brussel, Larcier, 2014, 9-11.

⁶ FSMA. (2011). *Mededeling FSMA 23 maart 2011: de nieuwe toezichtsarchitectuur voor de financiële sector*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://www.fsma.be/nl/Supervision/MiFID/circmedprak.aspx>

⁷ VERDURE, C., "Quelques réflexions- critiques- sur la réforme Twin Peaks II", *Forum de l'assurance* 2014, nr. 145, 114-119.

⁸ Markets in Financial Instruments Directive.

⁹ VAN SCHOU BROECK, C., *Inleiding tot het verzekeringsrecht*, Katholieke Universiteit Leuven, 2014-15, deel IV, 27.

¹⁰ Delta Lloyd. (2015). *MiFID*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <https://www.deltalloydbank.be/nl/mifid>

wetgeving werd deze regelgeving omgezet in het KB van 3 juni 2007.¹¹ Er is ook een nieuwe MiFID-regelgeving in aantocht, deze werd goedgekeurd op 12 juni 2014, maar zal pas in voege treden vanaf januari 2017.¹²

Een jaar voor de financiële crisis uitbrak was er in Nederland de woekerpolisaffaire.¹³ Hierbij verkochten verzekeraars beleggingsverzekeringen aan klanten die niet wisten welke risico's en kosten hieraan verbonden waren.¹⁴ Velen raakten hierdoor veel geld kwijt en rechtszaken omtrent deze affaire zijn nog steeds niet afgewikkeld¹⁵.

De vorige regering heeft, op het einde van haar legislatuur, ook nog enkele hervormingen doorgevoerd. Zo bundelde ze verschillende wetten in verband met verzekeringen in één wettekst, namelijk de wet verzekeringen van 4 april 2014. Op 30 april 2014 werd het Twin Peaks II-model ingevoerd.¹⁶ Met Twin Peaks II wordt de organisatie van het financieel toezicht, die ingevoerd werd door Twin Peaks I, verder uitgewerkt en krijgt de FSMA meer bevoegdheden. De wetten van 30 juli 2013¹⁷ en van 31 juli 2013¹⁸ wijzigen de wet van 2 augustus 2002¹⁹ alsook de wet van 27 maart 1995²⁰. Door deze aanpassingen werden dan ook de MiFID-gedrageregels van toepassing op de verzekeringssector.²¹ Deze aanpassingen werden opgenomen in drie Koninklijke Besluiten en werden verder toegelicht in een circulaire van de FSMA die op 16 april 2014 werd uitgegeven. Hierin heeft de FSMA beschreven hoe deze nieuwe wetgeving concreet kan

¹¹ KB 3 juni 2007 tot bepaling van nadere regels tot omzetting van de richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten, BS 18 juni 2007.

¹² Europese Commissie. (2014). *Daily news*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://europa.eu/rapid/midday-express-12-06-2014.htm?locale=en>

¹³ Z24.(2014). *Woekerpolis-affaire: verzekeraars verder in het nauw*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.z24.nl/ondernemen/woekerpolis-affaire-verzekeraars-verder-in-het-nauw-498239>

¹⁴ Z24.(2014). *Woekerpolis-affaire: verzekeraars verder in het nauw*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.z24.nl/ondernemen/woekerpolis-affaire-verzekeraars-verder-in-het-nauw-498239>

¹⁵ Z24. (2015). *Woekerpolissen: toezichthouder AFM mag talmende verzekeraars aanpakken*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.z24.nl/geld/woekerpolissen-toezichthouder-afm-mag-talmende-verzekeraars-aanpakken-544664>

¹⁶ LONGFILS, F. en OLEKSY, I., "Les nouvelles obligations d'information et de diligence issues de la "mifidisation" du secteur de l'assurance", *Forum de l'assurance* 2014, nr. 145, 120.

¹⁷ Wet 30 juli 2013 tot versterking van de bescherming van de afnemers van financiële producten en diensten alsook van de bevoegdheden van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten en houdende diverse bepalingen (I), BS 30 augustus 2013.

¹⁸ Wet 31 juli 2013 tot versterking van de bescherming van de afnemers van financiële producten en diensten alsook van de bevoegdheden van de Autoriteit voor financiële diensten en markten en houdende diverse bepalingen (II), BS 30 augustus 2013.

¹⁹ Wet 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

²⁰ Wet 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, BS 14 juni 1995.

²¹ LONGFILS, F. en OLEKSY, I., "Les nouvelles obligations d'information et de diligence issues de la "mifidisation" du secteur de l'assurance", *Forum de l'assurance* 2014, nr. 145, 121.

geïnterpreteerd worden, maar deze circulaire heeft geen juridisch bindende waarde. De verschillende partijen zijn dus in principe niet verplicht om zich hieraan te houden, maar aangezien het gaat om hoe men de wet concreet moet naleven, mag men verwachten dat de meeste partijen zich wel aan deze circulaire zullen houden.

Er is dus heel wat nieuwe wetgeving ingevoerd, en dit maakt het er allemaal niet makkelijker op voor de aanbieders van financiële producten en diensten. Zij moeten immers steeds transparanter zijn omtrent de diensten die zij aanbieden. De basisregel van de MiFID-regelgeving is immers dat de aanbieders verplicht worden om zich *op loyale, billijke en professionele wijze in te zetten voor de belangen van hun cliënteel. De door hen verstrekte informatie moet correct, duidelijk en niet misleidend zijn.*²²

Dit alles werd dus onder meer ingevoerd om de consumenten beter te kunnen beschermen. De vraag die zich hierbij opdringt is of de consument nu, door de invoering van deze nieuwe verplichtingen, werkelijk voldoende geïnformeerd is om een correcte beslissing te kunnen nemen. In deze masterproef focussen wij ons dan ook op de informatie die verzekeraars en verzekeringstussenpersonen moeten inwinnen over hun klanten wanneer zij met hen een beleggingsverzekering wensen af te sluiten.

In wat volgt gaan wij na hoe de verschillende aanbieders van verzekeringen deze aanpassingen in de praktijk doorvoeren. Wat de verzekeringsmaatschappijen betreft, zijn we op onderzoek gegaan bij een aantal grote spelers op de Belgische markt. Wat de verzekeringstussenpersonen betreft hebben wij gesproken met een makelaarsfederatie. Deze federatie werkt nauw samen met de makelaars. Wij hebben met deze federatie contact opgenomen omdat de verschillende makelaars die we gecontacteerd hebben, hun medewerking niet wilden verlenen. Deze informatie uit de praktijk wordt hierna op anonieme wijze verwerkt en besproken. De bedoeling van deze masterproef is dan ook om de huidige informatieplichten te duiden en eventueel aanpassingen voor te stellen. Hierna werken we eerst het juridisch kader verder uit. Hierin verduidelijken we eerst wat een beleggingsverzekering is om vervolgens over te gaan naar de regels waar de verzekeraars en tussenpersonen aan moeten voldoen. In een volgend hoofdstuk werken we dan onze praktijkbevraging uit. Eindigen doen we met een laatste update van de Europese wetgeving en de conclusie die we uit onze praktijkbevraging hebben kunnen trekken.

²² Art. 27 Wet 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

1 Beleggingsverzekering en verzekeringsbemiddeling

Vooraleer we kunnen overgaan tot een analyse van de wetgevingen en de toepassing ervan in de praktijk is het belangrijk dat enkele begrippen worden toegelicht. In dit eerste hoofdstuk gaan we dieper in op de (wettelijke) definities van enkele basisbegrippen alsook op het toepassingsgebied van de onderzochte wetgeving.

1.1 Wat is een beleggingsverzekering?

Het begrip beleggingsverzekering wordt in art 1.16° van het KB van 21 februari 2014 niveau 2 als volgt gedefinieerd:

a) betrekking heeft op tak 23 van de groep van activiteiten "leven" in bijlage I bij het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen, alsook een verzekeringsovereenkomst als bedoeld in punt III van Bijlage I bij de Richtlijn 2002/83/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 november 2002 betreffende de levensverzekering of van Bijlage II bij de Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II); of b) een combinatie van een of meer verzekeringsovereenkomsten als bedoeld onder 15°, sub a), en van een of meer verzekeringsovereenkomsten als bedoeld sub a), of een combinatie van verschillende verzekeringsovereenkomsten als bedoeld sub a),²³

Bij het aanbieden van een beleggingsverzekering gaat het om een financiële dienst.²⁴ Een beleggingsverzekering is dus een levensverzekering die gekoppeld is aan een beleggingsfonds. Sinds kort hebben enkele verzekeraars een nieuw soort beleggingsverzekering gelanceerd namelijk een tak 44- verzekering. Dit is een mengvorm van een tak 23- en een tak 21-verzekering. Tak 44 is echter geen officieel erkend verzekeringsproduct. Het wordt enkel zo genoemd om duidelijk te maken dat het gaat om een combinatie van een tak 21- en een tak 23-verzekeringsproduct.²⁵

²³ Art. 1.16° KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

²⁴ Art. 2.39° en 40° Wet 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

²⁵ Tak 44. (2013). *Wat zit er in de verpakking van tak 21, tak 23 of tak 44*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://www.tak-44.be/wat-zit-er-in-de-verpakking-van-tak21-tak23-of-tak44/>

1.2 Tak 23

In bovenstaande definitie van een beleggingsverzekering wordt er verwezen naar de bijlage van het KB van 22 februari 1991²⁶. In dit KB worden de verplichtingen, waaraan de verzekeringsondernemingen moeten voldoen, gedefinieerd. Hierin wordt ook gedefinieerd hoe men de toelating om beleggingsverzekeringen aan te bieden kan verkrijgen. De bijlage deelt de verzekeringssector op in verschillende “takken”. Deze indeling biedt het voordeel dat de NBB de prudentiële controle beter kan organiseren.²⁷ Volgens de definitie valt de beleggingsverzekering onder tak 23. Een tak 23-verzekering is namelijk een levensverzekering gekoppeld aan een beleggingsfonds.²⁸ De verzekerde stort premies en na aftrek van beheerskosten worden deze gebruikt om een deel van een (intern) beleggingsfonds te kopen. Het rendement op een tak 23 is dus afhankelijk van het rendement van het beleggingsfonds waarin geïnvesteerd wordt, meer bepaald van het aantal eenheden dat men bezit in dat beleggingsfonds.²⁹ Dit heeft dus als gevolg dat de prestatie van de verzekeraar afhankelijk is van de waarde van het beleggingsfonds op de dag van de uitkering. Dit impliceert echter ook dat er geen enkele kapitaalbescherming is en dat het financiële risico bijgevolg volledig naar de verzekeringnemer wordt doorgeschoven.³⁰ Het betreft hier dus een middelenverbintenis³¹ aangezien men aan de klant geen resultaat garandeert. De aanbieder zijn verplichting bestaat er in om zijn best te doen, gegeven de middelen die hij bezit, om een zo goed mogelijk resultaat voor zijn klant te bereiken.

Aangezien niet iedereen over dezelfde kennis beschikt, worden er in de bankensector verschillende beleggingsprofielen opgesteld en zijn er ook verschillende soorten beleggingsproducten. Deze beleggingsprofielen kunnen ook gebruikt worden door een verzekeraar om na te gaan welke tak 23-verzekering het meest geschikt is voor zijn klant. Er worden namelijk zowel contracten met en zonder kapitaalbescherming aangeboden. De contracten met kapitaalbescherming zijn het meest geschikt voor de personen die een risico-avers beleggingsprofiel hebben. Deze contracten hebben dan vaak ook een vooraf bepaalde eindvervaldag. Op deze vervaldag zal de verzekerde,

²⁶ KB van 22 februari 1991 betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen, BS 11 april 1991.

²⁷ VAN EESBEECK, P. en RUYSEVELDT, J., *Beleggingsverzekeringen. Belegging én verzekering. Instrument voor vermogensoverdracht en successieplanning*, Knokke-Heist, Lex Forum, 2014, 24.

²⁸ Zie bijlage 1 van het KB 22 februari 1991 betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen, BS 11 april 1991.

²⁹ DEVOET, C., *Levensverzekering. technische en juridische aspecten*, Mechelen, Kluwer, 2005, 122.

³⁰ DEVOET, C., *Levensverzekering. technische en juridische aspecten*, Mechelen, Kluwer, 2005, 121.

³¹ DEVOET, C., *Levensverzekering. technische en juridische aspecten*, Mechelen, Kluwer, 2005, 28.

afhankelijk van het contract, minstens zijn geïnvesteerde premies terug krijgen.³² Ook zijn er tak 23-contracten mogelijk waarbij het rendement gewaarborgd wordt. De voorwaarden voor deze rendementswaarborg zijn opgenomen in artikel 65, §3 van het KB leven.³³

De FSMA heeft een reglement opgesteld dat de mogelijke beleggingsfondsen opdeelt in risicoklassen. Elke risicoklasse krijgt hierbij een label.³⁴ Omdat men niet aan iedereen hetzelfde risico kan aanbieden, moet er dus eerst worden nagegaan wat de investeerder wenst te bereiken en welke kennis en ervaring hij bezit met betrekking tot bepaalde producten. De verzekeraar moet dus zowel informatie inwinnen over zijn klant als zelf informatie verstrekken waarom een bepaald fonds al dan niet geschikt is voor die klant. Dit zijn de informatieplichten waar de verzekeraar zich aan moet houden. Deze worden in de volgende hoofdstukken verder uitgewerkt.

Indien er geen rendement gegarandeerd wordt, is men geen roerende voorheffing verschuldigd. In het geval dat er wel een gewaarborgd rendement is, bestaat deze vrijstelling enkel indien men voldoet aan de voorwaarden beschreven in art 21.9° W.I.B.:

Inkomsten die begrepen zijn in kapitalen en afkoopwaarden betreffende levensverzekeringscontracten gesloten door natuurlijke personen, zoals die [in artikel 19, §1, eerste lid]3° worden omschreven in elk van volgende gevallen:

A) Wanneer de belastingplichtige die het contract heeft aangegaan alleen zichzelf heeft verzekerd en de voordelen van het contract bij leven bedongen zijn ten eigen gunste en het contract voorziet in het betalen bij overlijden van een kapitaal gelijk aan ten minste 130% van het totaal van de gestorte premies;

*B) Wanneer het contract gesloten is voor meer dan acht jaar en de kapitalen of afkoopwaarden effectief worden betaald meer dan acht jaar na het sluiten van het contract.*³⁵

Wel zal er sowieso een premietaks van 2% betaald moeten worden op de premies die gestort worden.³⁶

³² Wikifin. (2013). *Een tak 23 is een belegging*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://www.wikifin.be/nl/themas/sparen-en-beleggen/tak-23-levensverzekering/een-belegging>

³³ Art. 65 §3 KB 14 november 2003 betreffende de levensverzekeringen, BS 15 november 2003.

³⁴ FSMA. (2014). *Risicolabel voor financiële producten*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via http://www.fsma.be/nl/in-the-picture/Article/press/div/2014/2014-06-12_labels.aspx

³⁵ Artikel 21.9° Wetboek van de Inkomstenbelasting 1992, BS 30 juli 1992.

³⁶ VAN EESBEECK, P. en VEREYCKEN, L., "Aanvullende pensioenen en beleggingsverzekeringen, actualia 2012-2013", *Life en Benefits Dossier*, 2013, nr. 1, 7.

Een tak 23-belegging biedt dus tal van voordelen. Ten eerste is er de fiscale correctie waardoor men geen belastingen moet betalen wanneer men voor een belegging kiest zonder een gewaarborgd rendement. Indien er wel een gewaarborgd rendement wordt geboden, dan heeft men onder bepaalde voorwaarden een vrijstelling van roerende voorheffing.³⁷ Ten tweede heeft de verzekeringnemer nu, afhankelijk van zijn beleggingsprofiel, meer flexibiliteit van investeringen aangezien er veel verschillende soorten fondsen zijn waarin men kan beleggen.³⁸ Tenslotte laten sommige tak 23-verzekeringen toe om aan successieplanning te doen.³⁹ Ze bieden de mogelijkheid om de belegging aan een goedkoper tarief aan de nabestaanden te schenken.

1.3 Tak 21

Wij focussen ons in deze masterproef op de beleggingsverzekeringen, en dus de tak 23-verzekeringen. Toch willen we even aanhalen wat een tak 21-verzekering concreet inhoudt om zo het verschil met een tak 23 te verduidelijken. Een tak 21-verzekering is geen beleggingsverzekering, maar een soort spaarverzekering.⁴⁰ Deze zijn dus niet verbonden aan beleggingsfondsen, zoals dit wel het geval is bij een tak 23.⁴¹ Vaak worden tak 21-producten opgedeeld in producten met een looptijd die korter is dan 8 jaar en producten met een looptijd die langer is dan 8 jaar. Dit omdat beide aan een ander fiscaal regime zijn onderworpen. De verzekeringen met een looptijd korter dan 8 jaar zijn onderworpen aan een roerende voorheffing van 25%. De verzekeringen met een looptijd van langer dan 8 jaar⁴² zijn hier niet aan onderworpen.⁴³ Een tak 21-levensverzekering biedt dan ook meer zekerheid dan een tak 23-product omdat de intresten gewaarborgd zijn.⁴⁴ Ook bij deze verzekeringen is er een premietaks van 2% verschuldigd.⁴⁵ In

³⁷ Delta Llyod. (2015). *Welke fiscale verschillen zijn er tussen tak 21 en tak 23*.

Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://www.kapitalevragen.be/2014/welke-fiscale-verschillen-zijn-er-tussen-tak-21-en-tak-23/>

³⁸ Geld beleggen. (2015). *Tak 23 verzekeringsproducten*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://geldbeleggen.info/investeren/verzekeringsproducten/tak23-verzekeringen/>

³⁹ Geld beleggen. (2015). *Tak 23 verzekeringsproducten*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://geldbeleggen.info/investeren/verzekeringsproducten/tak23-verzekeringen/>

⁴⁰ Wikifin. (2013). *De tak 21 verzekering: een spaarverzekering*. Geraadpleegd op 20 februari 2015 via <http://www.wikifin.be/nl/themas/sparen-en-beleggen/de-tak-21-verzekering/spaarverzekering>

⁴¹ DEVOET, C., *Levensverzekering. technische en juridische aspecten*, Mechelen, Kluwer, 2005, 54.

⁴² Vaak wordt er hiervoor gekeken naar 8 jaar en 1 dag of 8 jaar en 1 maand

⁴³ VAN EESBEECK, P. en VEREYCKEN, L., "Aanvullende pensioenen en beleggingsverzekeringen, actualia 2012-2013", *Life en Benefits Dossier*, 2013, nr. 1, 66.

⁴⁴ Wikifin. (2013). *De tak 21 verzekering: een spaarverzekering*. Geraadpleegd op 20 februari 2015 via <http://www.wikifin.be/nl/themas/sparen-en-beleggen/de-tak-21-verzekering/spaarverzekering>

⁴⁵ VAN EESBEECK, P. en VEREYCKEN, L. *.actualia beleggingsverzekeringen*, actualia, 2012-2013, Kluwer, Life en Benefits, 2013, 66.

tegenstelling tot een tak 23 gaat het hier dus om een resultaatsverbintenis.⁴⁶ Dit aangezien de verzekeraar van de tak 21 zich ertoe verbindt om een bepaald resultaat te realiseren. Bijgevolg bevindt het beleggingsrisico zich dan ook bij deze verzekeraar en niet bij de verzekeringsnemer zoals dit bij een tak 23-verzekering het geval is.

1.4 Tak 23 + 21

Zoals eerder al vermeld is een tak 44-beleggingsverzekering een combinatie van een tak 21- en een tak 23-verzekering.⁴⁷ Tak 44 is geen officiële benaming maar toch worden ze door verschillende maatschappijen onder deze naam aangeboden. Deze beleggingsverzekeringen beleggen een deel van de gestorte premies in risicodragende beleggingsfondsen en het overige deel in producten met een kapitaalwaarborg en een vast rendement. De verhouding is afhankelijk van het individueel contract en dus zal de verzekeringsovereenkomst moeten vermelden welk deel van de premies en de prestaties verbonden zijn aan de beleggingsfondsen en welke niet.⁴⁸ Dit biedt aan de verzekerde de mogelijkheid om een product met een zeker risico te kopen en toch een soort zekerheid in te bouwen.⁴⁹ De verzekerde kan zo ook profiteren van de goede marktcondities. Het geïnvesteerde bedrag in het risicovolle product brengt dan winst met zich mee. Tegelijkertijd is de verzekerde ook beschermd tegen slechte marktcondities doordat een deel van het kapitaal in een gewaarborgde belegging is geïnvesteerd. Zo kan de verzekerde slechts een deel van zijn kapitaal verliezen.⁵⁰

Omdat een tak 44-belegging een combinatie is van een tak 21 en een tak 23 gelden de fiscale voordelen van deze beleggingen ook voor de tak 44-verzekering.⁵¹ Voor het deel van de tak 23 zonder gewaarborgd rendement geldt dus een vrijstelling van de roerende heffing.⁵² Indien er wel een rendement is

⁴⁶ ROBYNS, W., 'Financiële educatie vanuit verzekeringsperspectief: van inzicht naar actie', in *Hervorming van het toezicht op de financiële sector (Twin Peaks)*, VAN OLDENEEL, C.-A., (ed.), Mechelen, Kluwer, 2011, 177.

⁴⁷ LONGFILS, F. en OLEKSY, I., "Les nouvelles obligations d'information et de diligence issues de la "mifidisation" du secteur de l'assurance", *Forum de l'assurance* 2014, nr. 145, 127.

⁴⁸ DEVOET, C., *Levensverzekering. technische en juridische aspecten*, Mechelen, Kluwer, 2005, 120.

⁴⁹ Tak 44. (2013). *Wat zit er in de verpakking van tak 21, tak 23 of tak 44*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://www.tak-44.be/wat-zit-er-in-de-verpakking-van-tak21-tak23-of-tak44/>

⁵⁰ Namelijk het deel dat geïnvesteerd is in het beleggingsfonds.

⁵¹ Geld beleggen. (2015). *Tak 44 verzekeringen*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://geldbeleggen.info/investeren/verzekeringsproducten/tak44-verzekering/>

⁵² Geld beleggen. (2015). *Tak 44 verzekeringen*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://geldbeleggen.info/investeren/verzekeringsproducten/tak44-verzekering/>

moet men voldoen aan de voorwaarden zoals die hierboven beschreven zijn.⁵³ Het deel dat geïnvesteerd is in de tak 21 is tevens onderworpen aan diezelfde voorwaarden.

Een belegging in een tak 44 biedt dus eveneens tal van voordelen. Doordat men in beide takken belegt, geniet men van een gewaarborgd rendement en kan men nog een extra rendement realiseren als de fondsen het goed doen. Ook dit soort van beleggingsverzekering kan men, wanneer het contract dit toelaat, gebruiken om aan successieplanning te doen.

1.5 Verzekeringsbemiddeling en de aanbieders van verzekeringen

Met de invoering van het Twin Peaks II-model werden een aantal wijzigingen doorgevoerd in de wet van 27 maart 1995. Deze handelt over de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen. Daarom is het belangrijk om ook even stil te staan bij het begrip “verzekeringsbemiddeling” en de verschillende partijen die aan verzekeringsbemiddeling doen. In deze wet wordt verzekeringsbemiddeling omschreven als *de werkzaamheden die bestaan in het adviseren over verzekeringsovereenkomsten, het aanbieden, het voorstellen, het verrichten van voorbereidend werk tot het sluiten van verzekeringsovereenkomsten of het sluiten van verzekeringsovereenkomsten, dan wel in het assisteren bij het beheer en de uitvoering ervan*.⁵⁴ Er worden in ditzelfde artikel ook twee uitzonderingen voorzien, namelijk de werkzaamheden uitgeoefend door een verzekeringsonderneming of door een persoon die door deze onderneming te werk gesteld is en het geven van informatie over verzekeringen in het kader van een andere beroepswerkzaamheid. Bij het samenbrengen van verschillende wetten in de wet verzekeringen werd deze definitie overgenomen in artikel 5.46° van de wet verzekeringen.⁵⁵

Het zijn dus enkel de makelaars, agenten en subagenten die aan verzekeringsbemiddeling doen (zie uitzondering 1). Deze begrippen worden ook in deze twee wetten beschreven. Een makelaar brengt een verzekeraar en de potentiële klanten samen zonder gebonden te zijn aan een specifieke verzekeraar.⁵⁶ Een agent daarentegen is wel gebonden in zijn keuze aan een of

⁵³ Supra 1.1 Tak 23.

⁵⁴ Art. 1.1° Wet 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, BS 14 juni 1995, gewijzigd door KB 21 februari 2014 tot wijziging van de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, BS 7 maart 2014.

⁵⁵ Art. 5.46° Wet van 4 april 2014 betreffende verzekeringen, BS 30 april 2014.

⁵⁶ Art. 1.6° Wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, BS 14 juni 1995, evenals art. 257.2° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

meerdere verzekeringsondernemingen.⁵⁷ Zowel de verzekeringsagent als de verzekeringsmakelaar kunnen worden bijgestaan door een subagent.⁵⁸

Het KB van 21 februari 2014 voert ook een nieuw begrip in, namelijk dat van de verbonden agent.⁵⁹ Een verbonden verzekeringsagent is een agent die aan specifieke voorwaarden moet voldoen. Zo mag hij ofwel voor slechts één onderneming aan verzekeringsbemiddeling doen ofwel voor meerdere verzekeringsondernemingen, maar dan enkel voor overeenkomsten die niet met elkaar in onderlinge concurrentie staan.⁶⁰ Dit artikel geeft dan ook de definitie van “onderling concurrerende verzekeringsovereenkomsten” weer. Een verbonden agent mag dus geen beleggingsverzekeringsovereenkomsten van twee of meer verschillende verzekeringsmaatschappijen aanbieden. Deze definitie werd ook overgenomen in artikel 257.5° van de wet verzekeringen. Voor de toepassing van de informatieplichten wordt de verbonden agent gelijkgesteld met de verzekeringsonderneming in wiens naam en voor wiens rekening hij tewerkgesteld is.⁶¹

Om na te gaan hoe de marktaandelen van de tak 23-verzekeringsproducten verdeeld zijn en wie de grootste spelers zijn, hebben we aan de hand van de cijfers uit een rapport van Assuralia over de distributiekkanalen van de verzekeringssector⁶² volgende grafiek samengesteld:

⁵⁷ Art. 1.7° Wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, BS 14 juni 1995, evenals art. 257.3° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

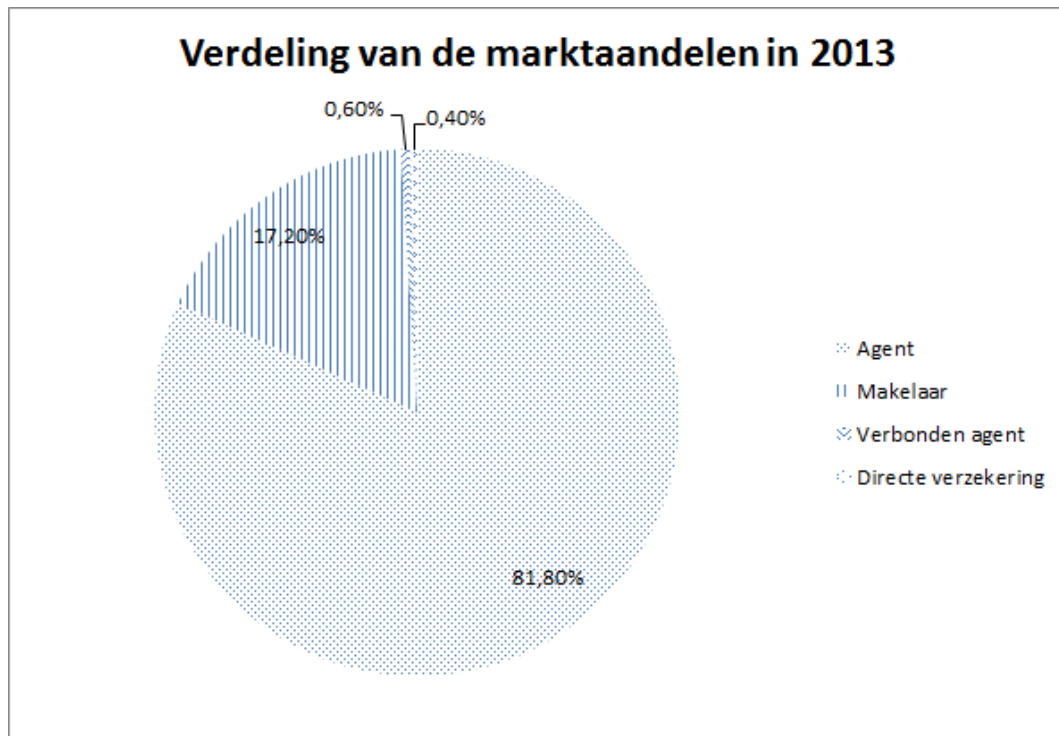
⁵⁸ Art. 1.8° Wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, BS 14 juni 1995, evenals art. 257.4° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

⁵⁹ Art. 1.2° KB van 21 februari 2014 tot wijziging van de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, BS 7 maart 2014.

⁶⁰ Art. 1.8° bis Wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, BS 14 juni 1995, gewijzigd door KB van 21 februari 2014 tot wijziging van de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, BS 7 maart 2014 evenals art. 257.5° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

⁶¹ TERMOTE, K., ‘Advies en distributie van verzekeringsproducten na twin peaks. Aandachtspunten vanuit verzekeringsperspectief.’, in *De levenscyclus van bank-, beleggings-, en verzekeringsproducten*, COLAERT, V. en LECOCQ, A., (ed.), Brussel, Larcier, 2014, 105.

⁶² Assuralia. (2014). *Kerncijfers en voornaamste resultaten van de Belgische verzekeringsmarkt in 2013*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/stats/01_Voornaamste_resultaten_sector/01_Kerncijfers/NL/NL_Kerncijfers_2013.pdf 31

Figuur 1 Verdeling van de marktaandelen in de tak 23-verzekeringen in 2013

Om tot deze grafiek te komen hebben we wel enkele aanpassingen doorgevoerd. Assuralia deelt de distributie namelijk op in vier grote categorieën: de niet-exclusieve verzekeringsnetwerken, de exclusieve verzekeringsnetwerken, de bankverzekering en de directe verzekering. De niet-exclusieve netwerken deelt ze dan weer op in vier subcategorieën, namelijk deze van de klassieke makelarij, het verzekeringsbankieren, de megabrokers en een restcategorie. Onder verzekeringsbankieren verstaat zij: *Verzekeringscontracten van groep xxxx verkocht door zelfstandige exclusieve bankagenten die voor diezelfde groep werken en ook als verzekeringsmakelaar bij de FSMA zijn geregistreerd.*⁶³ Zij hebben ook de mogelijkheid om verzekeringsproducten van andere ondernemingen te verkopen. De exclusieve netwerken deelt ze dan weer op in agenten in loondienst en zelfstandige agenten. Voor het maken van deze grafiek hebben wij, aan de hand van de definities die in het rapport werden geformuleerd, de klassieke makelarij gelijkgesteld aan de makelaars, de exclusieve netwerken aan de verbonden agenten en de bankverzekeraars en verzekeringsbankiers aan de bankagenten.

Uit de grafiek blijkt dat de directe verzekeraars en de verbonden agenten maar een beperkt marktaandeel bezitten. Samen bezitten ze maar 1% van het totale marktaandeel in de tak 23-verzekeringen. Het zijn dus vooral de bankagenten en de makelaars die de markt van de tak 23-producten inpalmen. Bankagenten

⁶³ Assuralia. (2014). *Kerncijfers en voornaamste resultaten van de Belgische verzekeringsmarkt in 2013*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/stats/01_Voornaamste_resultaten_sector/01_Kerncijfers/NL/NL_Kerncijfers_2013.pdf 4

hebben het grootste marktaandeel. Onze focus zal dus vooral liggen in het bevragen van bankagenten en makelaars en minder in de bevraging van de directe verzekeraars en de verbonden agenten.

2 Voor de invoering van MiFID in de verzekeringssector

In dit hoofdstuk beschrijven we kort welke regels er van toepassing waren voor de invoering van de MiFID-regelgeving in de verzekeringssector. Er waren immers al gedragsregels opgesteld die voor een betere bescherming van de consument moesten zorgen.

Op vraag van de toenmalige minister van consumentenzaken, Freya Van den Bossche, werd er door de CBFA⁶⁴ ⁶⁵ en de FOD Economie eind 2005 onderzoek gedaan omtrent de reclame voor financiële producten. Naar aanleiding van dit onderzoek stelde de beroepsvereniging voor de verzekeraars, Assuralia, in samenwerking met de verschillende makelaarsfederaties (Feprabel⁶⁶, FVF⁶⁷ en B.V.V.M.⁶⁸) een gedragscode op. Ook het Kabinet van Consumentenzaken, de CBFA en Febelfin⁶⁹ werden betrokken bij het opstellen van deze regels. Deze gedragscodes zijn in werking getreden op 1 januari 2007.⁷⁰ In 2009 werd er een grondige evaluatie gedaan van deze regels.⁷¹ De gedragscodes zijn een aanvulling op het wetgevend kader en vervangen dus de bepalingen omtrent de reclame en de (precontractuele) informatieverstrekking niet.⁷² Deze gedragscode werd opgesteld voor de individuele levensverzekeringen, meer bepaald voor de takken 21, 23, 26 en de combinatie van tak 21- en tak 23-producten.

2.1 Informatiefiches

De invoering van deze gedragscode leidde onder meer tot de invoering van informatiefiches en minimumvereisten voor de informatie die in reclame moet weergegeven worden. Deze fiches zijn gestandaardiseerde en niet-gepersonaliseerde informatiefiches die informatie bevatten over de belangrijkste kenmerken van de producten, zoals de waarborgen, het rendement en de

⁶⁴ Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen.

⁶⁵ Deze instelling is de voorganger van de FSMA.

⁶⁶ De federatie van de Franstalige verzekerings- en financiële tussenpersonen in België.

⁶⁷ Federatie voor Verzekerings- en Financiële tussenpersonen.

⁶⁸ Beroepsvereniging van verzekeringsmakelaars.

⁶⁹ Belgische federatie van de financiële sector.

⁷⁰ Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_I_even_2012.pdf 10

⁷¹ Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_I_even_2012.pdf 2

⁷² Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_I_even_2012.pdf 3

verbonden kosten.⁷³ Het doel van deze fiches is dan ook om de consument beter te informeren over het product dat hij wil kopen.⁷⁴ Er werden voor de verschillende levensverzekeringen (tak 21, 23, 26 en een combinatie van de takken 21 en 23) dan ook verschillende informatiefiches opgesteld. De informatiefiches, zoals deze in het rapport van 9 maart 2012 werden opgenomen, zijn hierna opgenomen in bijlage 1.

Voor de tussenpersonen werden er in de wet van 27 maart 1995 duidelijke regels opgesteld in verband met de informatie die zij moeten meedelen aan hun klanten. Deze regels werden door de wet van 22 februari 2006⁷⁵ in de wet van 27 maart 1995 opgenomen. De tussenpersonen moeten drie soorten informatie geven aan hun klanten, namelijk wie de tussenpersoon is en wat zijn band met de verzekeraar is (is de tussenpersoon gebonden aan een bepaalde verzekeraar of kan hij de hele markt bedienen), wat zijn manier van werken is en waarom hij een bepaalde verzekering aan zijn klant aanbiedt.⁷⁶ Deze informatie moet aan de klant gegeven worden alvorens er een verzekeringscontract wordt afgesloten.⁷⁷ De tussenpersoon moet onder meer informatie geven over het register waarin hij is ingeschreven en of hij een makelaar of een agent is.⁷⁸ De vermelding of het gaat over een makelaar, dan wel een agent is belangrijk omdat duidelijk moet zijn of de tussenpersoon de volledige markt analyseert en dus het voordeligste tarief voor zijn klant zoekt, of dat hij gebonden is aan een bepaalde maatschappij en enkel contracten van deze maatschappij kan aanbieden.⁷⁹

⁷³ Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_even_2012.pdf 5

⁷⁴ Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_even_2012.pdf 3

⁷⁵ Wet van 22 februari 2006 tot wijziging van de wet van 25 juni op de landverzekeringsovereenkomst en van de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, *BS* 15 maart 2006.

⁷⁶ Brocom. (2014). *Inhoud en fiches*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <https://www.brocom.be/nl/infotheek/sectorale-informatie/informatieplicht/inhoud-en-fiches>

⁷⁷ Brocom. (2014). *Nieuwe informatieverplichting voor verzekeringstussenpersonen: toelichtingsnota*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via https://www.brocom.be/nl/system/files/Standaarddocumenten/toelichtingsnota_nl.pdf 4

⁷⁸ Art. 12bis Wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, *BS* 14 juni 1995.

⁷⁹ Brocom. (2014). *Nieuwe informatieverplichting voor verzekeringstussenpersonen: toelichtingsnota*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via https://www.brocom.be/nl/system/files/Standaarddocumenten/toelichtingsnota_nl.pdf 6

2.2 Reclame

Ook in verband met de minimaal te verstrekken informatie in reclame werden er gedragsregels opgesteld. Hierbij worden onder meer aanbevelingen gedaan over hoe de behaalde rendementen uit het verleden en het verwachte toekomstige rendement kunnen vermeld worden.⁸⁰ Er wordt ook een onderscheid gemaakt tussen de reclame die gemaakt wordt voor producten waar de consument onmiddellijk kan voor intekenen ("below-the-line reclame") en producten waarbij de consument niet onmiddellijk kan intekenen ("above-the-line reclame").⁸¹ Omdat wij bij de praktijkbevraging omtrent de invoering van de MiFID-regelgeving ook niet verder zullen ingaan op de reclame verwijzen we, voor een beschrijving van de informatie die deze reclame moet bevatten, naar het rapport van 9 maart 2012 van Assuralia en de beroepsfederaties van de makelaars.⁸²

2.3 Controle op de naleving van de gedragscode

Omdat het niet naleven van de gedragscodes kan leiden tot sancties,⁸³ is het belangrijk dat deze gedragscodes nauwkeurig nageleefd worden. Deze sancties zijn opgenomen in de wet marktpraktijken en consumentenbescherming.⁸⁴ De controle op de naleving van deze gedragscode moet intern gebeuren.⁸⁵ Maar

⁸⁰ Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_even_2012.pdf 6-7

⁸¹ Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_even_2012.pdf 6

⁸² Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_even_2012.pdf

⁸³ Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_even_2012.pdf 10

⁸⁴ Wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming, BS 12 april 2010 (deze wet werd in 2013 door de wet van 21 december 2013 houdende de invoering van boek VI "Marktpraktijken en consumentenbescherming" in het Wetboek van economisch recht en houdende invoering van de definities eigen aan boek VI, en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan boek VI, in de boeken I en XV van het Wetboek van economisch recht, BS 30 december 2013, opgenomen in het Wetboek van Economisch Recht, BS 29 maart 2013)

⁸⁵ Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_even_2012.pdf 10

onregelmatigheden kunnen ook door andere verzekeraars, tussenpersonen en consumenten gemeld worden bij de Ombudsdienst.⁸⁶

2.4 Sectorcode inzake de distributie van financiële producten

Buiten de gedragscodes die hierboven werden opgesomd, was er een sectorcode die bepalingen bevatte in verband met de distributie van financiële producten. Ook hier worden regels opgesteld voor de levensverzekeringsproducten. Er wordt onder meer ingegaan op de vereisten van de precontractuele informatie, de reclame⁸⁷, de antiwitwasbepalingen en de bepalingen ter bestrijding van fraude⁸⁸.

In deze sectorcode wordt, voor de precontractuele informatie, gekeken naar de verplichtingen die in het KB leven⁸⁹ opgesomd staan. Verder wordt ook duidelijk gemaakt dat het de tussenpersonen zijn die instaan voor het juist informeren van de klant, op basis van de informatie die zij zelf van de verzekeraars krijgen, en voor het verzamelen van de juiste informatie alvorens ze producten aanbieden aan de klanten.⁹⁰ Op de cliënt rust de plicht om voldoende informatie te geven over het verzekeringsrisico en het financiële risico.⁹¹ Hiervoor moet hij alle hem bekende informatie meedelen aan de verzekeringstussenpersoon.⁹² Op de bepalingen die in dit document opgenomen zijn over de antiwitwasbepalingen en het bestrijden van fraude gaan we niet verder in.

⁸⁶ Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_1even_2012.pdf 10

⁸⁷ Assuralia. (2013). *Sectorcode inzake de distributie van financiële producten*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_sectorcode-distributie-financiele-producten.pdf 5-8

⁸⁸ Assuralia. (2013). *Sectorcode inzake de distributie van financiële producten*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_sectorcode-distributie-financiele-producten.pdf 9-11

⁸⁹ KB van 14 november 2003 betreffende de levensverzekeringsactiviteit, BS 15 november 2003.

⁹⁰ Assuralia. (2013). *Sectorcode inzake de distributie van financiële producten*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_sectorcode-distributie-financiele-producten.pdf 7

⁹¹ Assuralia. (2013). *Sectorcode inzake de distributie van financiële producten*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_sectorcode-distributie-financiele-producten.pdf 8

⁹² Art. 58 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

3 Na de invoering van MiFID in de verzekeringssector

Zoals we in het vorige hoofdstuk duidelijk hebben gemaakt waren er ook voor de invoering van de MiFID-regelgeving in de verzekeringssector al een aantal gedragscodes waaraan men moest voldoen. Deze moesten garanderen dat de consument goed geïnformeerd zou zijn, zodat hij een voldoende doordachte beslissing kon nemen. Toch werd er gekozen om de MiFID-regelgeving, die voordien enkel op de banken van toepassing was, ook door te voeren naar de verzekeringssector om zo de consument nog beter te kunnen beschermen. België wou hier een voortrekkersrol spelen, de MiFID-regelgeving die vanuit Europa werd opgelegd, is namelijk niet van toepassing op de verzekeringssector.

3.1 Wetgeving

Vooraleer we verder verduidelijken aan welke informatieplichten de verschillende aanbieders van beleggingsverzekeringen nu moeten voldoen, schetsen we het juridisch kader waarbinnen deze nieuwe regelgeving werd opgenomen. We halen kort even de belangrijkste wetten, circulaires en Koninklijke Besluiten aan die uitgegeven zijn in verband met de controle en distributie van verzekeringen en beleggingsverzekeringen. Een eerste wet in verband met de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen. Deze werd bij de invoering van de wet verzekeringen van 4 april 2014 opgenomen in deel zes van die wet. Vervolgens belichten we de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten. Beide wetten werden door de wetten van 30 en 31 juli 2013, tot versterking van de bescherming van de afnemers van financiële producten en diensten alsook van de bevoegdheden van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten en houdende diverse bepalingen, gewijzigd. Deze wetten worden ook wel de “Twin Peaks II-wetten” genoemd.⁹³ Om de invoering van de MiFID-regelgeving in de verzekeringssector te kunnen doorvoeren, werden deze Twin Peaks II-wetten ondersteund door drie Koninklijke Besluiten van 21 februari 2014. Naar aanleiding van deze invoering van de MiFID-regelgeving heeft de FSMA ook nog een circulaire uitgegeven ter verduidelijking van de geldende regels. Tot slot bekijken we ook een aantal bepalingen uit de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen.

⁹³ Assuralia. (2013). *Verzekeringen in een oogopslag: Wetsontwerp Twin Peaks 2 Consumenten beter beschermd, op twee opmerkingen na*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/standpunten/FLASH_NL_20_06_2013.pdf

3.1.1 Twin Peaks II-wetten

Zoals we hierboven al vermelden, worden de wetten van 27 maart 1995 en 2 augustus 2002 gewijzigd door de Twin Peaks II-wetten. Met de invoering van deze wetten wil men de consumenten nog beter informeren⁹⁴ en beschermen wanneer zij een levensverzekering kopen die dezelfde aard heeft als een beleggingsproduct.⁹⁵ Ook worden er meer bevoegdheden gegeven aan de FSMA zodat zij haar toezichtstaak zo efficiënt mogelijk kan uitvoeren.⁹⁶

De gewijzigde wet van 27 maart 1995 werd opgenomen in deel 6 van de wet verzekeringen van 4 april 2014. In dit deel worden de verzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen geregeld. Zo wordt er onder meer vereist dat alle aanbieders van verzekeringsproducten over de nodige kennis beschikken.⁹⁷ In dit deel 6 zijn in het kader van de informatieplichten de artikels 273 tot en met 279 het belangrijkste. In deze artikels worden namelijk de informatieplichten en de gedragsregels voor de tussenpersonen⁹⁸ en voor de verzekeringsondernemingen⁹⁹ vastgelegd. Verder worden er ook specifieke voorwaarden opgelegd in verband met de bewaring van de gegevens¹⁰⁰ en de manier waarop de informatie aan de klant moet worden meegedeeld¹⁰¹.

De wet van 2 augustus 2002 werd gewijzigd door de wet van 2 juli 2010 tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten en van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, en houdende diverse bepalingen alsook door het KB betreffende de evolutie van de toezichtarchitectuur voor de financiële sector van 3 maart 2011. Door deze wijzigingen werd dan het Twin Peaks model geïntroduceerd, dat het toezicht op de financiële sector verdeelt tussen de FSMA en de Nationale Bank van België.¹⁰² Ook deze wet werd door de Twin Peaks II-wetten gewijzigd. Artikels 26

⁹⁴ Credimo. (2015). *Wat is MiFID?* Geraadpleegd op 12 april 2015 via <http://www.credimo.be/mifid/>

⁹⁵ Assuralia. (2013). *Verzekeringen in een oogopslag: Wetsontwerp Twin Peaks 2 Consumenten beter beschermd, op twee opmerkingen na*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/standpunten/FLASH_NL_20_06_2013.pdf

⁹⁶ De kamer. (2013). *Overzicht en bespreking van sommige belangrijke aangenomen wetsontwerpen en wetsvoorstellen*. Geraadpleegd 1 maart 2015 via http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/annualreport/Belangrijke%20aangenomen%20wetsontwerpen%20en%20voorstellen_2012-2013.pdf

⁹⁷ Art. 268 en art. 270 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

⁹⁸ Art. 273 en art. 274 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

⁹⁹ Art. 276 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

¹⁰⁰ Art. 278 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

¹⁰¹ Art. 275 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

¹⁰² De kamer. (2013). *Overzicht en bespreking van sommige belangrijke aangenomen wetsontwerpen en wetsvoorstellen*. Geraadpleegd 1 maart 2015 via

tot en met 28bis¹⁰³ uit de wet van 2 augustus 2002 zijn voor dit onderzoek van belang aangezien deze over de gedragsregels gaan. Zo moeten de verstrekkers van financiële diensten zich op een loyale, billijke en professionele wijze inzetten voor de belangen van hun klant.¹⁰⁴ Ook de wijze waarop zij informatie aan hun cliënten moeten meedelen en welke informatie zij hen moeten meedelen zijn opgenomen in deze wet¹⁰⁵.

Aangezien een wet zelden op zichzelf staat werden ook bij de Twin Peaks II-wetten een aantal Koninklijke Besluiten uitgevaardigd ter ondersteuning van deze wetten.¹⁰⁶ De KB's die werden uitgevaardigd dateren alle drie van 21 februari 2014. Een eerste KB bevat de algemene verplichtingen¹⁰⁷, naar dit KB wordt ook wel verwezen als het KB over de gedragsregels van niveau 1.¹⁰⁸ In een tweede KB worden deze verplichtingen verder verduidelijkt¹⁰⁹, hiernaar wordt verwezen als het niveau 2 KB.¹¹⁰ De verplichtingen die in deze KB's werden opgenomen hebben betrekking op:

- de informatieverstrekking aan de client¹¹¹;
- de aftoetsing van de geschiktheid of passendheid van een spaar- of beleggingsverzekering voor een welbepaalde cliënt¹¹²;
- het beheer van belangenconflicten¹¹³;

http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/annualreport/Belangrijke%20aangenomen%20wetsontwerpen%20en%20voorstellen_2012-2013.pdf

¹⁰³ Ingevoegd door het KB van 3 maart 2011 betreffende de evolutie van de toezichtarchitectuur voor de financiële sector, BS 9 maart 2011.

¹⁰⁴ Art. 27 §1 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹⁰⁵ Art. 27 §§ 2 t.e.m. 12 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹⁰⁶ DEVOET, C., "Extension des règles MiFID au secteur de l'assurance: trois arrêtés royaux sont parus", *Forum de l'assurance* 2014, nr. 142, 48.

¹⁰⁷ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via

http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 6

¹⁰⁸ Art. 257.10° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹⁰⁹ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via

http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 6

¹¹⁰ Art. 257, 11° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹¹¹ Art. 3 t.e.m. 9 en art. 12 t.e.m. 14 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹¹² Art. 15 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹¹³ Art. 16 t.e.m. 23 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

- de vergoedingen die zijn ontvangen van of betaald door de onderneming of de verzekeringstussenpersoon¹¹⁴;
- de rapportering aan de cliënten¹¹⁵; en
- het bijhouden van een cliëntendossier¹¹⁶.

Het derde KB wijzigt dan weer de wet van 27 maart 1995. Door de invoering van dit KB werden onder meer de definities voor een verbonden verzekeringsagent¹¹⁷, advies¹¹⁸ en gepersonaliseerde aanbeveling¹¹⁹ in de wet van 27 maart 1995 ingevoegd.

3.1.2 Circulaire van de FSMA

Zoals we hierboven hebben willen duidelijk maken, is er heel wat wetgeving waaraan de verzekeraars en tussenpersonen moeten voldoen. Opdat zij de bomen door het bos nog zouden zien, heeft de FSMA op 16 april 2014 een circulaire uitgegeven ter verduidelijking van deze wetgeving. Het doel van deze circulaire is dus verduidelijken wat de belangrijkste gevolgen zijn van de invoering van de MiFID-regelgeving in de verzekeringssector. Ook wil men hiermee verduidelijken welke maatregelen moeten genomen worden, om te kunnen voldoen aan de opgelegde regels. In deze circulaire werd er echter geen volledig overzicht gegeven van alle gedragsregels, voor bepaalde zaken wordt er dan ook verwezen naar de toepasselijke wetgevingen.¹²⁰

¹¹⁴ Art. 7 KB 21 februari 2014, inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, *BS* 7 maart 2014.

¹¹⁵ Art. 4 KB 21 februari 2014 over de regels voor de toepassing van de artikelen 27 tot 28bis van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten op de verzekeringssector, *BS* 7 maart 2014.

¹¹⁶ Art. 4 KB 21 februari 2014 over de regels voor de toepassing van de artikelen 27 tot 28bis van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten op de verzekeringssector, *BS* 7 maart 2014.

¹¹⁷ Art. 1.1° KB 21 februari 2014 tot wijziging van de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, *BS* 7 maart 2014.

¹¹⁸ Art. 1.3° KB 21 februari 2014 tot wijziging van de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, *BS* 7 maart 2014.

¹¹⁹ Art. 1.4° KB 21 februari 2014 tot wijziging van de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, *BS* 7 maart 2014.

¹²⁰ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 1

3.1.3 Wet verzekeringen van 4 april 2014

Tot slot heeft ook de invoering van de wet betreffende de verzekeringen een impact gehad op de gedragsregels. Zoals eerder vermeld werd de wet van 27 maart 1995 volledig geïntegreerd in deel 6 van deze wet. Deze wet verplicht de verzekeraars ook om de informatie, die ze aanbieden aan hun klanten, te bewaren.¹²¹ In deel 2 van deze wet werden een aantal bepalingen specifiek voor beleggingsverzekeringen ingevoerd. Zo zijn verzekeraars en tussenpersonen verplicht om hun verzekerde duidelijk in te lichten over het risico dat hij draagt.¹²² Er worden ook voorwaarden opgesteld voor de verzekeringsprestaties.¹²³ Vervolgens werden in het deel 3 van deze wet, dat gaat over de informatie, de publiciteit, de tarifieringsvoorwaarden, de segmentatie en de winstdeelneming, de informatieplichten die door de invoering van de MiFID-regels van toepassing zijn opgenomen. Tot slot is ook deel 7, waarin het toezicht geregeld wordt, in deze wet belangrijk. Hieruit is duidelijk dat het de FSMA is, die moet toezien op de naleving van de gedragsregels.¹²⁴

3.2 De informatieplichten

De informatieplichten waaraan de verzekeraars en tussenpersonen moeten voldoen, omvatten zowel de informatie die de verzekeraar moet inwinnen over zijn verzekerde, als de informatie die de verzekerde moet verkrijgen van zijn verzekeraar. We zullen beide nu ook verder in detail uitleggen. Voor de praktijkbevraging hebben wij ons hoofdzakelijk gefocust op de informatie die de verzekeraars of de verzekeringstussenpersonen van hun klant moet krijgen.

3.2.1 Verstrekken van informatie door de verzekeraar

Zoals we in het vorige hoofdstuk reeds aangehaald hebben, waren er al gedragsregels die ervoor moesten zorgen dat potentiële klanten goed geïnformeerd zouden zijn over de verzekeringen die ze wensen aan te schaffen. Zo werden er productfiches opgesteld waarin duidelijk de eigenschappen van het aangeboden product moesten opgenomen worden. Door de invoering van de MiFID-regels, in de verzekeringssector, moeten deze fiches nog verder uitgebreid worden. Maar dit zijn niet de enige verplichtingen, in verband met het verstrekken van informatie, waaraan de verzekeraar moet voldoen. In wat volgt verduidelijken we welke informatie de verzekeraar aan zijn klant moet meedelen, wanneer hij deze informatie moet meedelen en op welke manier hij dit moet doen.

¹²¹ Art. 14 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

¹²² Art. 19 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

¹²³ Art. 20 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

¹²⁴ Art. 280 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

Bij de informatieverstrekking aan de klant zijn er drie zaken belangrijk.¹²⁵ Ten eerste moet de informatie op een duidelijke manier weergegeven worden, zodat de klant met kennis van zaken een beslissing kan nemen.¹²⁶ Ten tweede moet de informatie op een duurzame drager meegegeven worden. Tot slot moet de informatie ook correct, duidelijk en niet misleidend zijn.¹²⁷ Wanneer de verzekeraar zijn verzekeringen aanbiedt via een tussenpersoon, moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de voorbereiding van de informatie en de uiteindelijke informatieverstrekking aan de klant. Zowel de verzekeringsonderneming als de tussenpersoon zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding van de informatie, maar het is enkel diegene die rechtstreeks in contact staat met de klant die de informatie aan de klant moet bezorgen.¹²⁸ Deze aspecten worden nu verder uitgewerkt.

Vooraleer de verzekeraar of de verzekeringstussenpersoon een contract aanbiedt, moet hij al heel wat informatie meedelen aan de potentiële verzekerde.¹²⁹ Deze verplichting geldt echter enkel voor de verzekeringsbemiddeling met betrekking tot massarisico's. Dit zijn alle risico's die niet onder de noemer grote risico's vallen.¹³⁰ Zo moet hij algemene informatie over zichzelf geven, zoals zijn naam, adres, ondernemingsnummer en contactgegevens.¹³¹ Ook moet hij meedelen welke soorten overeenkomsten hij aan de cliënt mag aanbieden¹³² en wat de kosten en lasten ervan zullen zijn¹³³. Dit zijn de informatieplichten die voor alle verzekeringscontracten gelden.¹³⁴ Voor

¹²⁵ Deze worden verder in het hoofdstuk uitgebreider behandeld.

¹²⁶ Schoups. (2014). *Informatieplichten in verzekeringen*. Geraadpleegd op 12 april 2015 via <http://www.schoups.be/nl/Nieuws/Index/10167?subid=0>

¹²⁷ Art. 12sexies, 1° Wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, BS 14 juni 1995. Ingevoegd bij art. 7 Wet van 30 juli 2013 tot versterking van de bescherming van de afnemers van financiële producten en diensten alsook van de bevoegdheden van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten en houdende diverse bepalingen (I), BS 30 augustus 2013.

¹²⁸ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 21

¹²⁹ Aviabel. (2015). *MiFID-beleid*. Geraadpleegd op 12 april 2015 via http://www.aviabel.com/nl-be/aboutus/Documents/AVIA_fiche_mifid_NL_102014.pdf 3

¹³⁰ De definitie van grote risico's is opgenomen in Art. 13.27° Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot en de uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II), BS 25 november 2009.

¹³¹ Art. 8 KB van 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹³² Art. 27 §3 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹³³ Art. 27 §3 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹³⁴ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de*

de spaar- en beleggingsverzekeringen zijn er nog bijkomende informatieplichten. Hier moet er nog duidelijk gemaakt worden wat de aard van de risico's zijn. Er moet informatie gegeven worden over de risico's die verbonden zijn aan het soort spaar-of beleggingsverzekering, over de volatiliteit en over de eventuele extra kosten die voortvloeien uit de transacties die voor dit soort verzekering gedaan moeten worden.¹³⁵ Tot slot is het ook hier belangrijk, dat de aangeboden informatie correct, duidelijk en niet misleidend is¹³⁶ zodat de verzekerde met kennis van zaken een beslissing kan nemen¹³⁷. Deze precontractuele informatie mag in gestandaardiseerde vorm aangeboden worden¹³⁸ en moet tijdig aan de klant gegeven worden.¹³⁹ Indien de verzekeringsbemiddeling echter betrekking heeft op grote risico's, dan moet bovenstaande informatie niet meegedeeld worden.^{140 141}

Niet alleen de inhoud van de aangeboden informatie is belangrijk, ook de manier waarop deze meegegeven wordt aan de klant is van belang.¹⁴² De informatie moet met behulp van een zogenaamde "duurzame drager" verstrekt worden.¹⁴³ Dit is *ieder hulpmiddel dat een cliënt in staat stelt aan hem persoonlijk gerichte informatie op zodanige wijze op te slaan dat hij deze gedurende een voor het doel van de informatie toereikende periode kan raadplegen en waarmee de opgeslagen informatie ongewijzigd kan worden gereproduceerd*.¹⁴⁴ Papier,

verzekeringsector. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via

http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 22

¹³⁵ Art. 14 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringsector betreft, BS 7 maart 2014.

¹³⁶ Art. 277 §1 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹³⁷ Art. 27 §3 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹³⁸ Art. 27 §3 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹³⁹ THIRION, M., 'Informatieverplichtingen bij verkoop op afstand van verzekeringsovereenkomsten', in *De informatieplicht in verzekeringen*, ROGGE, J., ed., Mechelen, Kluwer, 2010, 67.

¹⁴⁰ Art. 277 §4 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹⁴¹ De definitie van grote risico's is onder meer opgenomen in art. 1.7° van het KB van 22 februari 1991 betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen, BS 6 juli 1991 en art. 5.39° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹⁴² FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringsector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via

http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 25

¹⁴³ Art. 6 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringsector betreft, BS 7 maart 2014.

¹⁴⁴ Art. 1.17° KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringsector betreft, BS 7 maart 2014 en art.257.9° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

diskettes of USB-sticks zijn allemaal voorbeelden die aan de definitie van de duurzame drager voldoen.¹⁴⁵

Verzekeraars mogen slechts in bepaalde omstandigheden gebruik maken van hun website wanneer ze informatie over hun producten aan hun klanten willen geven. Dit kan enkel voor de gegevens die uitdrukkelijk vermeld staan in artikels 8, 9 en 14 van het niveau 2 KB¹⁴⁶ en wanneer ze aan de opgelegde voorwaarden voldoen. Het gaat onder andere over de naam, het adres en het ondernemingsnummer van de dienstverlener¹⁴⁷, de kosten en bijhorende lasten van de aangeboden producten¹⁴⁸ en de beschrijving van de risico's¹⁴⁹. In verband met de informatie voor alle contracten, andere dan spaar- of beleggingsverzekeringen zijn deze voorwaarden opgenomen in artikel 11 van dit KB.¹⁵⁰ Voor de spaar- en beleggingsverzekeringen zijn deze opgenomen in artikel 13 van het KB.¹⁵¹ Dit artikel omvat onder meer de regels in verband met de mededeling van resultaten uit het verleden, gesimuleerde resultaten uit het verleden en de voorspelling van toekomstige resultaten.¹⁵²

Tot slot zijn er ook een aantal kwalitatieve verplichtingen met betrekking tot de informatie die aan de klant wordt gegeven.¹⁵³ Zo moet alle informatie, inclusief de reclame correct, duidelijk en niet misleidend zijn.¹⁵⁴ Ook op het vlak van vergelijkende reclame zijn er een aantal voorwaarden opgesteld. Vergelijkende reclame is enkel toegelaten wanneer deze zinvol is en correct en evenwichtig

¹⁴⁵ Art. 257.9° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹⁴⁶ KB van 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹⁴⁷ Art. 8 KB van 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹⁴⁸ Art. 9 KB van 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹⁴⁹ Art. 14 KB van 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹⁵⁰ Art. 11 KB van 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹⁵¹ Art. 13 KB van 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹⁵² FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 30

¹⁵³ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 27

¹⁵⁴ Art. 27 §2 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

wordt voorgesteld. Ook moet ze de bronnen vermelden, waar de informatie voor de vergelijking vandaan komt, en moet ze duidelijk de voornaamste feiten en hypothesen vermelden die voor de vergelijking werden gebruikt.¹⁵⁵ Wanneer er naar bepaalde fiscale behandelingen verwezen wordt, moet duidelijk vermeld worden dat deze afhangt van de individuele situatie van de klant en dat deze nog kunnen wijzigen.¹⁵⁶

Al deze informatie moet tijdig aan de klant gegeven worden.¹⁵⁷ De klant moet namelijk voldoende tijd krijgen om voor het sluiten van het contract nog bijkomende informatie te kunnen vragen.¹⁵⁸ In de circulaire van de FSMA wordt “tijdig” als de periode tussen het moment waarop de klant zijn verzekeraar of tussenpersoon contacteert en het moment waarop hij gebonden is aan de overeenkomst.¹⁵⁹

3.2.2 Inwinnen van informatie door de verzekeraar

De verzekeraar en de tussenpersonen moeten niet alleen informatie aan de klant geven, ze moeten ook informatie over hun klant inwinnen. In het kader van de zorgplicht is het immers belangrijk dat de verzekeraar de informatie, die hij van zijn klant krijgt, aftoetst aan zijn productaanbod¹⁶⁰ en deze informatie dan ook bewaart zodat men over voldoende bewijsmateriaal beschikt bij het ontstaan van conflicten.

Alvorens over te gaan tot de omschrijving van de verschillende fasen in de zorgplicht, lichten we het begrip “advies” toe. Er moet namelijk meer informatie ingewonnen worden wanneer de verzekeraar of tussenpersoon advies geeft over spaar- en beleggingsverzekeringen.¹⁶¹ Het begrip “advies” is in meerdere

¹⁵⁵ Art. 11 en art. 13 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹⁵⁶ Art. 11 en art. 13 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels voor het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

¹⁵⁷ THIRION, M., ‘Informatieverplichtingen bij verkoop op afstand van verzekeringsovereenkomsten’, in *De informatieplicht in verzekeringen*, ROGGE, J., (ed.), Mechelen, Kluwer, 2010, 67.

¹⁵⁸ LONGFILS, F. en OLEKSY, I., “Les nouvelles obligations d’information et de diligence issues de la “mifidisation” du secteur de l’assurance”, *Forum de l’assurance* 2014, nr. 145, 125.

¹⁵⁹ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 26

¹⁶⁰ Credimo. (2015). *Wat is MiFID?* Geraadpleegd op 12 april 2015 via <http://www.credimo.be/mifid/>

¹⁶¹ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 32

wetteksten en KB's terug te vinden. Zo is er een definitie opgenomen in artikel 1, 12° van het niveau 1 KB, in artikel 1, 13° van het niveau 2 KB en in artikel 5, 47° van de wet verzekeringen. Advies is *het verstrekken van gepersonaliseerde aanbevelingen aan een cliënt, hetzij op zijn verzoek, hetzij op initiatief van de verzekeringstussenpersoon, met betrekking tot een of meer verzekeringsovereenkomsten*.¹⁶² Een gepersonaliseerde aanbeveling wordt dan weer gedefinieerd in artikel 1, 13° van het niveau 1 KB, in artikel 1, 14° van het niveau 2 KB en in artikel 5, 48° van de wet verzekeringen en is *een aanbeveling met betrekking tot een of meer verzekeringsovereenkomsten, die wordt voorgesteld als een aanbeveling die geschikt is voor de persoon in kwestie, of berust op een afweging van zijn persoonlijke omstandigheden*.¹⁶³ Bij advies zal men dus een persoonlijke aanbeveling doen op basis van de verworven informatie van de klant.

De zorgplicht waaraan moet voldaan worden, kan opgesplitst worden in drie fasen. In een eerste fase wordt alle relevante informatie van de klant ingewonnen. Hierbij moet er een onderscheid gemaakt worden tussen spaar-en beleggingsverzekeringen en verzekeringen die geen spaar-of beleggingsverzekering zijn. Bij de spaar-en beleggingsverzekeringen moet er dan, zoals we hierboven reeds hebben aangehaald, ook nog een onderscheid gemaakt worden of er al dan niet advies wordt gegeven.¹⁶⁴ In een tweede fase wordt de ingewonnen informatie getoetst aan het productaanbod en wordt er, indien dit werd gevraagd, advies gegeven aan de klant. In de derde en laatste fase moeten de verzamelde informatie en de gegeven adviezen, over welk product het beste past of het meeste geschikt is voor de klant, bewaard worden.

Fase 1: inwinnen van informatie

De regels in verband met het inwinnen van informatie, zijn cumulatief opgebouwd. Dit wil zeggen dat er, buiten de informatie die voor alle verzekeringsovereenkomsten moet ingewonnen worden, er ook nog bijkomende informatie is die men van de klant moet verkrijgen wanneer men een spaar-of

¹⁶² Art. 1.12° KB van 21 februari 2014 over de regels voor de toepassing van de artikelen 27 tot 28bis van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten op de verzekeringssector, BS 7 maart 2014 en art. 1.13° KB van 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014 en art. 5.47° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹⁶³ Art. 1.13° KB van 21 februari 2014 over de regels voor de toepassing van de artikelen 27 tot 28bis van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten op de verzekeringssector, BS 7 maart 2014 en art. 1.14° KB van 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014 en art. 5.48° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹⁶⁴ Ethias. (2015). *MiFID: Zorgplicht - Know your customer*. Geraadpleegd op 13 april 2015 via <http://www.ethias.be/nl/int/ETIF181/Particulieren/MIFID.html>

beleggingsverzekering aan de klant aanbiedt en wanneer de verzekeraar of tussenpersoon al dan niet advies geeft.¹⁶⁵

Eerst en vooral moeten voor alle verzekeringsovereenkomsten betreffende massaristico's¹⁶⁶ de verlangens en behoeften van de verzekerde geïdentificeerd worden.¹⁶⁷ Voor de spaar-en beleggingsverzekeringen moeten ook de kennis en ervaring¹⁶⁸ van de klant met betrekking tot de aangeboden producten in kaart gebracht worden.¹⁶⁹ Het gaat hier over de kennis die de klant reeds bezit alvorens de verzekeraar of de tussenpersoon hem heeft uitgelegd wat het product inhoudt. Op deze manier kan de verzekeraar of tussenpersoon een beoordeling van de passendheid van het product maken. Indien hij vindt dat het aangeboden product niet passend is voor zijn klant moet hij hem dit melden.¹⁷⁰ Deze mededeling mag op een gestandaardiseerde manier gebeuren.¹⁷¹ Wanneer de verzekeraar of tussenpersoon peilt naar de kennis en ervaring van de klant, is het belangrijk dat de verzekeraar of tussenpersoon nagaat of zijn klant begrijpt wat volgende concepten inhouden: het risico en rendement van de spaar- of beleggingsverzekering en de verhouding tussen beide, de draagwijdte van de kapitaalsbescherming of -garantie en de liquiditeit van het product en in het geval van tak 23-verzekeringen: de essentiële kenmerken van het fonds waaraan de verzekering gekoppeld is.¹⁷²

In het geval er bij de spaar-en beleggingsverzekeringen advies wordt gegeven, moet er ook nog informatie ingewonnen worden over de financiële situatie van de klant en zijn beleggingsdoelstellingen.¹⁷³ Wat betreft de financiële toestand van de klant, moet de verzekeraar of tussenpersoon achterhalen waar de gewone inkomsten vandaan komen en hoe groot deze zijn. Ook moet men te weten komen wat de omvang van het vermogen is, zoals de liquide middelen, beleggingen en onroerende goederen en welke kosten de klant regelmatig heeft

¹⁶⁵ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 32

¹⁶⁶ Dit zijn alle risico's die geen groot risico zijn.

¹⁶⁷ Art. 273 §3 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹⁶⁸ Schoups. (2014). *Informatieplichten in verzekeringen*. Geraadpleegd op 12 april 2015 via <http://www.schoups.be/nl/Nieuws/Index/10167?subid=0>

¹⁶⁹ Art. 27 §5 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹⁷⁰ Schoups. (2014). *Informatieplichten in verzekeringen*. Geraadpleegd op 12 april 2015 via <http://www.schoups.be/nl/Nieuws/Index/10167?subid=0>

¹⁷¹ Art. 27 §5 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹⁷² FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 33

¹⁷³ Art. 27 §4 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

zoals bijvoorbeeld de huurlasten, de aflossingen van kredieten enz.¹⁷⁴ In verband met de beleggingsdoelstellingen,¹⁷⁵ moet men vragen stellen over de beleggingshorizon, het risicoprofiel van de klant en wat zijn bedoeling is voor het opgebouwde kapitaal. Tot slot moeten ook de elementen, die een impact kunnen hebben op het vermogen en de beleggingsdoelstellingen, bevraagd worden. Dit zijn dan de burgerlijke staat, de gezinssituatie van de klant, het beroep van de klant, de behoefte aan liquide middelen en de leeftijd van klant.¹⁷⁶

Bij het verzamelen van de gegevens van de klant speelt artikel 58 van de wet verzekeringen, in verband met de mededelingsplicht, natuurlijk ook een belangrijke rol. Indien de verzekeringnemer op bepaalde vragen geen antwoord geeft en er toch een verzekeringsovereenkomst gesloten wordt, dan kan de verzekeraar achteraf zich niet beroepen op bedrog.¹⁷⁷ Ook mag er dus nog steeds geen genetische informatie bevraagd worden.¹⁷⁸ De verzekeraar mag dan vertrouwen op de juistheid van de informatie die hij van zijn klant gekregen heeft, tenzij hij weet of zou moeten weten dat deze informatie niet (meer) correct is.¹⁷⁹ Omdat de ingezamelde gegevens geen statisch gegeven zijn, bepaalde zaken, zoals de gezinssituatie, de burgerlijke staat e.d. kunnen in de loop der jaren wijzigen, wordt er aan de verzekeraars en tussenpersonen die in contact staan met de klant aangeraden om de gegevens op een regelmatige basis te actualiseren. De klant wordt geacht om elke wijziging, die een impact heeft op zijn beleggersprofiel, mee te delen aan de verzekeraar of de verzekeringstussenpersoon.¹⁸⁰

Fase 2: aftoetsen van de informatie

¹⁷⁴ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via

http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 34-35

¹⁷⁵ VDK Spaarbank. (2015). *Reglement voor verrichtingen in financiële instrumenten, spaar- en beleggingsverzekeringen*. Geraadpleegd op 15 april 2015 via <https://www.vdk.be/sites/default/files/ckeditor/pdfs/reglementen/verrichtingen%20in%20fi.pdf> 1

¹⁷⁶ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via

http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 35

¹⁷⁷ Art. 58 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹⁷⁸ Art. 58 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹⁷⁹ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via

http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 36

¹⁸⁰ VDK Spaarbank. (2015). *Reglement voor verrichtingen in financiële instrumenten, spaar- en beleggingsverzekeringen*. Geraadpleegd op 15 april 2015 via <https://www.vdk.be/sites/default/files/ckeditor/pdfs/reglementen/verrichtingen%20in%20fi.pdf> 2

De verzekeraar of tussenpersoon moet al deze informatie niet voor niets inwinnen, hij moet deze namelijk toetsten aan zijn productaanbod om zo de passendheid en de geschiktheid van een product te kunnen nagaan.¹⁸¹ Het bevragen van de verlangens en behoeften van de klant heeft zo onder meer tot doel het vermijden van over- en onderverzekering, het vermijden van meerdere dekkingen voor eenzelfde risico en het vermijden van een verkeerde dekking van een risico.¹⁸²

Om de geschiktheid en de passendheid van een product na te gaan, worden er respectievelijk een suitability test en een appropriateness test uitgevoerd. Wanneer er geen advies verleend wordt, moet de verzekeraar of tussenpersoon enkel de appropriateness test uitvoeren.¹⁸³ Hierbij worden dan de kennis en ervaring van de klant in verband met de aangeboden producten bevroegd.¹⁸⁴ Het is niet nodig om deze bevraging opnieuw te doen wanneer dezelfde klant bij dezelfde verzekeraar of tussenpersoon eenzelfde product opnieuw wenst te kopen. Zoals eerder al vermeld, moet de verzekeraar of tussenpersoon het melden wanneer uit deze test blijkt dat een product niet passend is voor zijn klant.¹⁸⁵ Wanneer er wel advies gegeven wordt, moet de verzekeraar of tussenpersoon niet alleen de passendheid van het product testen, maar ook de geschiktheid ervan.¹⁸⁶ Ze mogen hun klanten dan enkel die producten aanbieden die overeenstemmen met hun kennis, ervaring, financiële situatie en beleggingsdoelstellingen.¹⁸⁷ Bij het geven van advies moet de verzekeraar of tussenpersoon ook duidelijk vermelden waarop hij zijn advies gebaseerd heeft.¹⁸⁸

¹⁸¹ VDK Spaarbank. (2015). *Reglement voor verrichtingen in financiële instrumenten, spaar- en beleggingsverzekeringen*. Geraadpleegd op 15 april 2015 via <https://www.vdk.be/sites/default/files/ckeditor/pdfs/reglementen/verrichtingen%20in%20fi.pdf> 2

¹⁸² FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 37-38

¹⁸³ VAN SCHOUBROECK, C., *Inleiding tot het verzekeringsrecht*, Katholieke Universiteit Leuven, 2014-15, deel V, 21.

¹⁸⁴ VERIS, C., 'MiFID: de uitbreiding naar verzekeringsproducten', in *Hervorming van het toezicht op de financiële sector (Twin Peaks)*, VAN OLDENEEL, C.-A., ed., Mechelen, Kluwer, 2011, 159.

¹⁸⁵ Art. 27 §5 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹⁸⁶ Art. 27 §4 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹⁸⁷ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 38

¹⁸⁸ Art. 273 §3 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

Er mag gebruik gemaakt worden van gestandaardiseerde beleggersprofielen.¹⁸⁹ Aan deze profielen kan men dan op voorhand de meest geschikte producten voor een bepaald profiel koppelen, om zo al een eerste schifting te kunnen doen in het productaanbod.¹⁹⁰

Wanneer de klant tegen het advies van de verzekeraar of tussenpersoon in wil gaan, moet er nog altijd naar de passendheid gekeken worden. Indien de klant een product wil dat niet passend is, moet de verzekeraar of tussenpersoon, zoals we eerder al vermeld hebben, hem hier duidelijk van op de hoogte brengen.¹⁹¹

Indien de verzekeringsbemiddeling het verzekeren van grote risico's inhoudt, dan gelden de bovenstaande verplichtingen niet.¹⁹² Men zal dan, met andere woorden, niet moeten nagaan of het product past bij de verlangens en de behoeften van de klant.

Fase 3: bewaring van de gegevens

De laatste fase in de zorgplicht is het bewaren van de gegevens, zodat deze als bewijs kunnen aangevoerd worden bij een eventuele betwisting.¹⁹³ Ook moet men aan de verzekeringnemer een verslag bezorgen over de geleverde bemiddelingsdienst en de aangeboden verzekeringsovereenkomst.¹⁹⁴

3.3 Risicolabels

Het KB van 25 april 2014, tot goedkeuring van het reglement van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten betreffende de technische vereisten van het risicolabel, zorgde voor de invoering van de risicolabels. De inwerkingtreding van dit KB is uitgesteld doordat men de Belgische wetgeving wil toetsen aan de PRIIPS-verordening¹⁹⁵. Na de inwerkingtreding, zal ieder spaar- of beleggingsproduct dat aangeboden wordt aan niet-professionele cliënten,

¹⁸⁹ VAN VAERENBERGH, G., 'Informatieplicht van de verzekeringstussenpersoon: oude en nieuwe verplichtingen', in *De informatieplicht in verzekeringen*, ROGGE, J., (ed.), Mechelen, Kluwer, 2010, 270-271.

¹⁹⁰ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 39

¹⁹¹ Art. 27 §5 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, BS 4 september 2002.

¹⁹² Art. 277 §4 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

¹⁹³ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 40

¹⁹⁴ Schoups. (2014). *Informatieplichten in verzekeringen*. Geraadpleegd op 12 april 2015 via <http://www.schoups.be/nl/Nieuws/Index/10167?subid=0>

¹⁹⁵ Infra 7.1 PRIIPS en 7.2 KIDs.

moeten voorzien zijn van een risicolabel.¹⁹⁶ Dit moet ervoor zorgen dat de belegger nog beter geïnformeerd is over het risico dat gepaard gaat met bepaalde producten. Deze labels geven echter geen gedetailleerd beeld weer van de inhoud van de belegging, maar geven wel een zicht op het risico van de belegging.¹⁹⁷

Zoals uit figuur 1¹⁹⁸ duidelijk is, worden de risico's ingedeeld in vijf gekleurde risicoklassen, gaande van A tot E.¹⁹⁹ De producten uit risicoklasse A zijn producten met een minimum aan risico en worden weergegeven met een donkergroene kleur. Het gaat hier om producten in euro, zoals staatsbons van kredietwaardige lidstaten van de EU of producten waarbij er een depositobescherming voorzien is. Omdat deze producten in euro worden uitgegeven is er ook geen wisselkoersrisico. De meest risicovolle producten zijn opgenomen in klasse E. Deze worden weergegeven door middel van een donkerrode kleur. Het gaat hier voornamelijk om afgeleide producten zoals opties aangezien men daarbij de volledige belegde som kan verliezen.²⁰⁰

Figuur 2 Indeling risicolabels

Deze kleuren kunnen echter voor problemen zorgen. Zo kan het ertoe leiden dat de verzekeringnemer de rode kleur met een slecht product gaat associëren. Of dat ze een product, dat aangeduid wordt met een groene kleur, gaan associëren met een goede belegging. Dat is echter niet de bedoeling van deze kleuren. Deze kleuren hebben enkel de bedoeling om de risico's verbonden aan de

¹⁹⁶ FSMA. (2014). *Risicolabel voor financiële producten*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via http://www.fsma.be/nl/in-the-picture/Article/press/div/2014/2014-06-12_labels.aspx

¹⁹⁷ Geld beleggen. (2015). *Risicolabel voor financiële producten vanaf 12 juni 2015*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://geldbeleggen.info/nieuws/risicolabel-financiele-producten/>

¹⁹⁸ Wikifin. (2013). *Risicolabel voor spaar- en beleggingsproducten*. Geraadpleegd op 15 maart 2015 via <http://www.wikifin.be/nl/themas/sparen-en-beleggen/sleutelvragen/risicolabel-voor-spaar-en-beleggingsproducten>

¹⁹⁹ Wikifin. (2013). *Risicolabel voor spaar- en beleggingsproducten*. Geraadpleegd op 15 maart 2015 via <http://www.wikifin.be/nl/themas/sparen-en-beleggen/sleutelvragen/risicolabel-voor-spaar-en-beleggingsproducten>

²⁰⁰ FSMA. (2014). *Risicolabel voor financiële producten*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via http://www.fsma.be/nl/in-the-picture/Article/press/div/2014/2014-06-12_labels.aspx

producten te verduidelijken. En niet om klanten af te schrikken om niet te investeren in de met rood aangeduide producten.

4 Andere verplichtingen

De verplichtingen waar wij in deze masterproef op willen focussen, zijn in het vorige hoofdstuk aan bod gekomen. Toch zijn dit niet de enige verplichtingen waar de verzekeraars en tussenpersonen aan moeten voldoen. Ter volledigheid willen we deze andere verplichtingen dan ook kort even aanhalen.

4.1 Vermijden van belangenconflicten

Een eerste bijkomende verplichting, is het vermijden van belangenconflicten. De regels in verband met de belangenconflicten zijn opgenomen in artikel 16 t.e.m. 23 van het niveau 2 KB. Belangenconflicten kunnen ontstaan tussen de verzekeraar of de tussenpersoon en zijn cliënt of tussen cliënten onderling.²⁰¹ In de circulaire van de FSMA zijn twee voorbeelden van belangenconflicten opgenomen:

- *Bij de afhandeling van schadedossiers kunnen de belangen van cliënten met elkaar in conflict komen. De verzekeringsonderneming mag cliënten die goede cliënt zijn van de bank die deel uitmaakt van dezelfde groep, geen voorkeursbehandeling geven ten opzichte van andere cliënten.*
- *De verzekeringstussenpersoon die bij zijn adviesverlening over levensverzekeringsovereenkomsten eerder rekening houdt met de hoogte van zijn eigen commissie dan met het belang van de cliënt, schaadt het belang van zijn cliënt.*

De regels in verband met de belangenconflicten gelden voor alle aanbieders van verzekeringen. Voor de verzekeringstussenpersonen gelden deze verplichtingen als aanvulling op artikel 277 uit de wet verzekeringen. Deze regels brengen dan ook verschillende verplichtingen met zich mee.

Zo zal de dienstverlener in een eerste fase potentiële belangenconflicten moeten identificeren. Het gaat hier om conflicten die, wanneer ze zich realiseren, een belangrijk risico met zich mee brengen en die schade aan de belangen van één of meerdere klanten kunnen voortbrengen.²⁰² Zo kunnen er bijvoorbeeld belangenconflicten ontstaan als de dienstverlener winst maakt ten koste van een

²⁰¹ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 41

²⁰² Aviabel. (2015). *MiFID-beleid*. Geraadpleegd op 12 april 2015 via http://www.aviabel.com/nl-be/aboutus/Documents/AVIA_fiche_mifid_NL_102014.pdf 4

van zijn klanten.²⁰³ Andere situaties die aanleiding kunnen geven tot belangenconflicten, zoals bijvoorbeeld het geval is indien de dienstverlener eenzelfde bedrijf uitvoert als zijn klant, zijn beschreven in artikel 19 van het niveau 2 KB.²⁰⁴ Men zal dan ook voor elke bemiddelingsdienst afzonderlijk moeten bekijken welke mogelijke belangenconflicten er kunnen ontstaan.²⁰⁵ Om deze vervolgens op een gepaste wijze te kunnen beheren.²⁰⁶

In de tweede fase zal de aanbieder dan moeten nagaan of bepaalde belangenconflicten kunnen vermeden worden. Indien ze niet vermeden kunnen worden, zal men deze moeten beheren om op die manier het nadelige effect te beperken. Men zal er vooral moeten voor zorgen dat de personen, betrokken bij het belangenconflict, hun functies op een meer onafhankelijke manier kunnen uitoefenen.²⁰⁷ De genomen maatregelen moeten dan ook rekening houden met de omvang en de complexiteit van de activiteiten die de betrokken persoon uitoefent.²⁰⁸

Indien het beheer echter nog niet genoeg blijkt te zijn, zal men moeten nagaan of het belangenconflict tot gevolg heeft dat de dienstverlener zich niet meer op een loyale, billijke en professionele wijze kan inzetten voor de klant. Indien dat het geval blijkt, mag hij geen diensten meer verlenen aan de klant. De dienstverlener zou dan immers, bij uitoefening, de fundamentele MiFID-gedragsregel schenden.²⁰⁹ Indien men zich wel nog op een loyale, billijke en professionele wijze kan inzetten, dan moet de dienstverlener de klant van het conflict op de hoogte brengen. Deze moeten aan hem op een duidelijke manier en door middel

²⁰³ Art. 19 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

²⁰⁴ Art. 19 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

²⁰⁵ Dit vloeit voort uit het proportionaliteitsbeginsel.

²⁰⁶ Credimo. (2015). *Wat is MiFID?* Geraadpleegd op 12 april 2015 via <http://www.credimo.be/mifid/>

²⁰⁷ Art. 20 §4 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

²⁰⁸ Art. 20 §3 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

²⁰⁹ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 44

van een duurzame drager²¹⁰ worden meegedeeld alvorens men verzekeringsdiensten verricht voor deze klant.²¹¹

Indien een belangenconflict zich toch heeft gerealiseerd en deze afbreuk heeft gedaan aan de belangen van een klant, dan zal men dit moeten meedelen aan de betrokken klant. Daarenboven zal men dat conflict ook opnemen in het register²¹² en zal men de getroffen maatregelen moeten formuleren in het algemene beleid betreffende de belangenconflicten.²¹³ Dit zou er voor moeten zorgen, dat de medewerkers het beleid in praktijk kunnen brengen en op die manier toekomstige belangenconflicten vermijden.

4.2 Beroepskennis

In het geval van verzekeringstussenpersonen, kan het om zowel natuurlijke personen als rechtspersonen gaan. Indien het gaat om een natuurlijke persoon die werknemers in dienst heeft, of als de verzekeringstussenpersoon een rechtspersoon is, dan moet men een onderscheid maken tussen de verantwoordelijken van de distributie (VDV) en de andere personen die in contact staan met het publiek (PCP). Deze begrippen zijn tevens van toepassing op de personeelsleden van verzekeringsondernemingen. De personen die verantwoordelijk zijn voor de distributie van de beleggingsverzekeringen, moeten beschikken over dezelfde beroepskennis als de tussenpersonen.²¹⁴ Deze vereiste beroepskennis staat beschreven in artikel 270 van de wet betreffende de verzekeringen. Zo moet men onder meer kunnen bewijzen dat men beschikt over voldoende technische kennis.²¹⁵ Ze zijn echter wel vrijgesteld van de kennis van het bedrijfsbeheer. Ook zijn ze verplicht om, bij elk klantencontact, te vermelden voor welke verzekeringsonderneming of verzekeringstussenpersoon ze optreden.²¹⁶ Ze mogen ook enkel optreden indien ze de essentiële kenmerken van de producten kennen en in staat zijn om deze aan de klanten uit te leggen.²¹⁷ De personen die in contact staan met het publiek, met als doel het aanbieden of

²¹⁰ Art. 21 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, *BS* 7 maart 2014.

²¹¹ Art. 18 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, *BS* 7 maart 2014.

²¹² Art. 22 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, *BS* 7 maart 2014.

²¹³ Art. 20 §1 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, *BS* 7 maart 2014.

²¹⁴ Art. 259 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²¹⁵ Art. 270 §1 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²¹⁶ Art. 274 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²¹⁷ Art. 277 §2 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

verkoopen van producten van de onderneming, moeten voldoen aan de opgelegde beroepsvereisten beschreven in artikel 270 §2. Het volstaat dat ze beschikken over een basiskennis van de wetgeving betreffende de verzekeringsovereenkomsten. En dat ze weten welke technieken en fiscale aspecten verbonden zijn aan de verzekeringsproducten die ze aanbieden of verkoopen.²¹⁸

Zoals eerder reeds aangehaald, kan een verzekeringsonderneming ook werken met een verbonden verzekeringsagent²¹⁹ om producten aan te bieden of te verkoopen. Deze moet beschikken over alle vereiste beroepskennis die wordt opgelegd door artikel 270 van de wet verzekeringen. De verbonden verzekeringsagent is contractueel gebonden om slechts in naam en voor rekening te handelen van één verzekeringsonderneming. Hij zal dus ook aan de klant moeten meedelen voor welke verzekeringsonderneming hij handelt.²²⁰ Indien een verbonden verzekeringsagent zijn plichten, met betrekking tot de gedragsregels en de informatieplichten, niet zou naleven, dan is de verzekeringsonderneming hiervoor verantwoordelijk.²²¹ De agent blijft uiteraard aansprakelijk indien de niet-naleving te wijten is aan een kennelijke tekortkoming.²²²

4.3 Verplichtingen omtrent reclame en publicitaire mededelingen

Wat de reclame betreft aangaande de producten die de verzekeraar of de verzekeringstussenpersoon aanbiedt, moet worden voldaan aan de voorwaarden die zijn beschreven in artikel 28 §3 van de wet betreffende de verzekeringen. Er werd ook een Koninklijk besluit uitgevaardigd waarin bepaalde informatieplichten verder worden uitgewerkt. Dit KB²²³ zou in werking treden op 12 juni 2015, maar de inwerkingtreding werd uitgesteld naar aanleiding van een aantal Europese initiatieven.²²⁴

De verzekeraars en tussenpersonen moeten ervoor zorgen dat de aangeboden informatie correct is en meer concreet dat deze overeenstemt met de werkelijkheid.²²⁵ Deze reclame mag dan ook enkel informatie over de winstdeling

²¹⁸ Art. 270 §2 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²¹⁹ Art. 257.5° Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²²⁰ Art. 274 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²²¹ Art. 279 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²²² Art. 279 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²²³ KB van 25 april 2014 betreffende bepaalde informatieverplichtingen bij de commercialisering van financiële producten bij niet-professionele cliënten, *BS* 12 juni 2014.

²²⁴ *Infra* 7 Europees kader.

²²⁵ Art. 28 §3 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

bevatten indien men, voor die specifieke verzekeringsovereenkomst, verplicht is om aan winstdeling te doen.²²⁶

Wat de publicitaire mededelingen betreft, moet de dienstverlener ervoor zorgen dat de hierin vermelde informatie overeenstemt met de meegedeelde informatie, die in het kader van verzekeringsbemiddelingsdiensten verstrekt wordt aan de klanten.²²⁷ Het moet voor de klant dan ook duidelijk zijn, dat het gaat om een publicitaire mededeling en dat het niet gaat over de concrete informatie verbonden aan zijn eigen verkregen verzekeringsbemiddelingsdienst. Indien in de publicitaire mededeling een aanbod ten opzichte van de klant gedaan wordt²²⁸, dan moet deze voldoende informatie bevatten over de dienstverlener, het soort overeenkomst dat men mag aanbieden, de kosten en bijhorende lasten alsook informatie over de aard en de risico's van de betreffende spaar- en beleggingsverzekeringen die voor dat specifieke aanbod van belang is.²²⁹

4.4 Winstdeling

Men mag de winstdeling enkel in de reclame vermelden indien men verplicht is, volgens de wet, om aan winstdeling te doen.²³⁰ Ook is de verzekeraar verplicht om, voor het sluiten van de overeenkomst, mee te delen of er al dan niet een recht is op winstdeling. Indien er sprake is van winstdeling, zal men de voorwaarden moeten vermelden, waaraan moet worden voldaan om aan winstdeling te doen.²³¹ De verplichting van de verzekeraar gaat echter nog verder, zo zal hij elke wijziging omtrent de situatie van de winstdeling, gedurende de looptijd van het contract, moeten meedelen aan de verzekeringnemer.²³² De verzekeraar zal dan ook een winstdelingsplan moeten opstellen. Hierin verduidelijkt men op welke wijze de uitkeerbare winst wordt berekend, de wijze waarop men de winst deelt tussen de verschillende aandeelhouders en de criteria op basis waarvan de winstdeling wordt toegekend.²³³ De Koning²³⁴ beschikt over de bevoegdheid om de inhoud van het winstdelingsplan te bepalen

²²⁶ Art. 48 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

²²⁷ Art. 11 §7 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

²²⁸ Art. 11 §8 KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

²²⁹ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 30

²³⁰ Art. 48 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

²³¹ Art. 49 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

²³² Art. 50 §1 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

²³³ Art. 51 §2 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

²³⁴ Het besluit is dan reeds genomen na advies van de FSMA en de bank.

alsook kan hij beslissen welke criteria de verzekeraar moet gebruiken om de toekenning van de winstdeling te bepalen.²³⁵ Al deze informatie dient aan de klant, in één van de officiële Belgische landstalen, verstrekt te worden op een duidelijk, nauwkeurige en schriftelijke manier.²³⁶ Indien de verzekeringnemer het wenst, mogen deze inlichtingen ook in een andere taal worden verstrekt.²³⁷

²³⁵ Art. 51 §4 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²³⁶ Art. 52 §1 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²³⁷ Art. 52 §1 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

5 Sancties

Alvorens over te gaan tot de praktijkbeschrijving bespreken we kort even de sancties die opgelegd kunnen worden wanneer een verzekeraar of tussenpersoon zich niet aan de gedragsregels houdt. We bespreken het niet te gedetailleerd omdat ons doel vooral de toepassing van de gedragsregels is en niet de sancties die kunnen opgelegd worden indien er niet aan de regels voldaan is. De FSMA kan zowel administratieve, strafrechtelijke als burgerrechtelijke sancties opleggen aan verzekeraars en tussenpersonen die zich niet aan de regels houden.²³⁸

Een eerste sanctie die de FSMA aan de verzekeraars en tussenpersonen kan opleggen is een administratieve sanctie. Deze bestaat uit het betalen van een boete wanneer de verzekeraar of tussenpersoon de regels, die opgenomen werden in de wet verzekeringen van 4 april 2014, niet naleven. Voor de verzekeringsondernemingen kan deze boete oplopen tot € 2 500 000.²³⁹ Voor de tussenpersonen is deze beperkt tot € 75 000.²⁴⁰ Voor documenten die dienen als publiciteit of die gebruikt worden als contract die niet conform de regels zijn opgesteld, kan de FSMA eisen dat deze ingetrokken of gewijzigd worden.²⁴¹

Wat betreft de aansprakelijkheid die zou voortvloeien uit de schade die een verzekeringnemer of zijn begunstigden zouden hebben opgelopen door het niet naleven van de regels van de wet verzekeringen, zijn het de bestuurders, zaakvoerders of algemene lasthebbers van de verzekeringsonderneming die aansprakelijk gesteld worden.²⁴² Zoals eerder ook werd vermeld, gaat het bij een tak 23 om een middelenverbintenis en bij een tak 21 om een resultaatsverbintenis. Beiden vormen bijgevolg een onderdeel van de contractuele aansprakelijkheid, wat dan op zijn beurt weer een onderdeel vormt van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

In geval van inbreuk op bepaalde van de hierboven vermelde gedragsregels²⁴³ en als de klant daardoor schade ondervindt, dan ontstaat er een weerlegbaar vermoeden dat deze schade voortvloeit uit het niet-naleven van de vooropgestelde gedragsregels.²⁴⁴ Omdat het een weerlegbaar vermoeden is,

²³⁸ DIEUX, X., 'Twin Peaks II. Sanctions civiles.', in *De levenscyclus van bank-, beleggings-, en verzekeringsproducten*, COLAERT, V. en LECOCQ, A., (ed.), Brussel, Larcier, 2014, 189.

²³⁹ Art. 299 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²⁴⁰ Art. 300 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²⁴¹ Art. 287 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²⁴² Art. 296 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²⁴³ Art. 30ter §3 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, *BS* 4 september 2002.

²⁴⁴ Art. 30ter Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, *BS* 4 september 2002.

bevindt de bewijslast zich bij de aanbieder van het product.²⁴⁵ Deze moet dan in staat zijn om te bewijzen dat de schade van de klant niet te wijten is aan het niet-naleven van de gedragsregels.

De burgerrechtelijke sancties kunnen opgedeeld worden in drie categorieën.²⁴⁶ Een eerste categorie behandelt een reeks van inbreuken op specifiek vermelde gedragsregels.²⁴⁷ Vervolgens zijn er ook sancties voor ondernemingen die transacties uitvoeren met verzekeraars die niet over de vereiste vergunning beschikken.²⁴⁸ Indien een verzekerde een contract afsluit met een tussenpersoon die niet de vereiste vergunning bezit, dan volgt er een nietigheidssanctie.²⁴⁹ Het contract wordt bijgevolg niet geldig verklaard en ongedaan gemaakt. De tussenpersoon is gehouden om de schade te betalen die voortvloeit uit de nietigheid van het contract.²⁵⁰ Indien de verzekeringnemer het contract echter te goeder trouw afsloot, wordt de verzekeraar er toe gehouden om zijn verplichtingen na te komen.²⁵¹ In een laatste categorie zijn de sancties opgenomen, die worden toegepast wanneer de regels voor de aankoop van openbare aanbiedingen²⁵² niet worden nageleefd.²⁵³

²⁴⁵ FSMA. (2014). *Circulaire FSMA_2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx 56.

²⁴⁶ DIEUX, X., 'Twin Peaks II. Sanctions civiles.', in *De levenscyclus van bank-, beleggings-, en verzekeringsproducten*, COLAERT, V. en LECOCQ, A., (ed.), Larcier, 2014, 190.

²⁴⁷ Art. 30ter Wet 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, *BS* 4 september 2002.

²⁴⁸ Art. 86ter Wet 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, *BS* 4 september 2002.

²⁴⁹ Art. 8 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²⁵⁰ Art. 8 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²⁵¹ Art. 8 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²⁵² Een openbare aanbidding wordt als volgt gedefinieerd: "... een in om het even welke vorm en met om het even welk middel tot personen gerichte mededeling ... waarin voldoende informatie over de voorwaarden van de aanbidding en de aangeboden beleggingsinstrumenten wordt verstrekt om een belegger in staat te stellen tot aankoop van of inschrijving op deze beleggingsinstrumenten te besluiten, en die wordt verricht door de persoon die in staat is om de beleggingsinstrumenten uit te geven of over te dragen, dan wel door een persoon die handelt voor rekening van laatstgenoemde persoon" Art. 3 §1 Wet van 16 juni 2006 op de openbare aanbidding van beleggingsinstrumenten en de toelating van beleggingsinstrumenten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, *BS* 21 juni 2006.

²⁵³ Art. 68ter Wet van 16 juni 2006 op de openbare aanbidding van beleggingsinstrumenten en de toelating van beleggingsinstrumenten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, *BS* 21 juni 2006 en art. 295/1 Wet van 3 augustus 2012 Wet betreffende de instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/EG en de instellingen voor belegging in schuldvorderingen, *BS* 19 oktober 2012.

6 De informatieplichten in de praktijk

In wat volgt, maken we een opsomming van hoe aan de informatieplichten voldaan wordt door de verschillende aanbieders van beleggingsverzekeringen. We zijn in de interviews enkel ingegaan op de zorgplicht²⁵⁴ en de kijk van de verzekeraars en de makelaarsfederatie op de nieuwe regelgevingen. Het leek ons namelijk het interessantst om te achterhalen of de aanbieders voldoen aan de opgelegde zorgplicht en hoe men de appropriateness en suitability testen in de praktijk uitvoert. Ook hoe de aanbieders zelf tegenover de nieuwe regelgeving staan, leek ons interessant om te bevragen. Omdat we onze contactpersonen anonimiteit beloofd hebben, gebruiken we de namen “verzekeraar 1”, “verzekeraar 2”, ... wanneer we het hebben over een maatschappij of de persoon die we gesproken hebben.

6.1 Zorgplicht

6.1.1 Fase 1: Verzamelen van informatie over de klant

Bij het aanbieden van beleggingsverzekeringsovereenkomsten stelt verzekeraar 1, die verzekeringen via bankagenten verkoopt, eerst een beleggersprofiel van de klant op. Hierin komen onder meer vragen aan bod over de financiële toestand van de klant. Er wordt gevraagd hoeveel de klant verdient, hoeveel spaargeld hij heeft en wat het beschikbare vermogen is om te beleggen. Ook de opleiding en de interesse in de financiële markten worden hierin bevraagd.²⁵⁵ Na het opstellen van dit beleggersprofiel, wordt er nagegaan welk soort investering het beste bij de klant past. Er wordt gekeken naar de beleggingshorizon en het doel dat de klant voor ogen heeft. Afhankelijk van de antwoorden op deze vragen wordt er al dan niet een beleggingsverzekering aan de klant voorgesteld. Op het hoofdkantoor werd een computerprogramma opgesteld dat de beleggingsprofielen en de wensen van de klant linkt aan de producten die ze aanbieden.

Verzekeraar 2 verspreidt zijn producten enkel via makelaars. De eindverantwoordelijkheid van de informatieplichten ligt dus bij de makelaar. Toch wordt ook bij deze verzekeraar aandacht gegeven aan de verschillende verplichtingen waaraan voldaan moet zijn. Zo biedt hij zijn personeel een cursus aan waarin de nieuwe regelgeving uitgelegd wordt en waaraan een examen verbonden is. Dit om ervoor te zorgen dat het personeel op de hoogte is van de

²⁵⁴ We hebben dus enkel de verplichtingen die opgenomen werden in 3.2.2 bevraagd

²⁵⁵ Er is voldaan aan Art. 27 §4 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, *BS* 4 september 2002 alsook aan Art. 273 §3 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

verplichtingen waaraan moeten voldaan worden, zodat zij accurate informatie aan de makelaars kunnen bieden.

Aangezien de makelaars, die we gecontacteerd hadden ons niet konden helpen, hebben we met iemand van een beroepsvereniging gesproken. Deze persoon heeft ons een goed beeld kunnen geven van hoe de makelaars hun informatie moeten inwinnen. Makelaars werken niet met een gestandaardiseerd beleggersprofiel. De achterliggende reden hiervoor is dat, indien men werkt met gestandaardiseerde vragenlijsten en profielen, men een deel van de informatie kwijtraakt. Daarom heeft men ervoor gekozen om een financieel overzicht van de klant op te stellen zodat alle informatie per rubriek zichtbaar blijft. Dit overzicht dient enkel ingevuld te worden wanneer er gevraagd wordt naar een spaar- of beleggingsverzekering. In dit overzicht wordt zowel informatie omtrent de kennis en de ervaring van de klant,²⁵⁶ als de financiële situatie, de spaar- en beleggingsdoelstellingen²⁵⁷ en de risicogevoeligheid opgenomen.²⁵⁸ Zolang het financieel overzicht nog actueel is, mag men dit hergebruiken. Dit financieel overzicht wordt opgesteld aan de hand van een vragenlijst²⁵⁹ die de makelaars, op de site van de beroepsverenigingen, kunnen vinden. De vragen zijn opgedeeld in vier grote groepen. In een eerste deel worden de kennis en ervaring van de klant bevraagd. Een tweede deel handelt dan weer over de financiële situatie van de klant. Er wordt gekeken naar het inkomen van de klant en naar zijn vermogen. In het derde en vierde deel wordt gepeild naar het doel van de verzekerde en naar zijn houding ten opzichte van risico. Aan de hand van deze vragen wordt dan het overzicht opgesteld. In bijlage 3 is dit uiteindelijke overzicht opgenomen.

6.1.2 Fase 2: Aftoetsen verworven kennis aan het productaanbod

Om de productkennis van zijn klanten te testen, heeft verzekeraar 1 een lijst opgesteld met alle financiële producten die opgenomen zijn in de fondsen die zij aanbieden. Er wordt aan de verzekeringnemer gevraagd of hij deze producten kent. Om zeker te zijn dat de klant een product echt kent, dus of hij weet wat het verbonden risico van het product is, worden er extra vragen gesteld. Deze vragen kunnen onder meer gaan over de eigenschappen van de producten, waarbij de verzekeraar dan peilt of de klant ook weet wat die eigenschappen zijn. Op basis van het beleggingsprofiel, dat de kennis, ervaring en financiële situatie van de klant omvat zal de verzekeraar een voorstel doen voor een beleggingsverzekering die ook aan de behoeften en de beleggingshorizon van de

²⁵⁶ Er is voldaan aan Art. 273 §3 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, *BS* 30 april 2014.

²⁵⁷ Er is voldaan aan Art. 27 §4 Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, *BS* 4 september 2002.

²⁵⁸ Zie bijlage 2.

²⁵⁹ Deze vragenlijst is opgenomen in bijlage 2.

klant voldoet.²⁶⁰ Wanneer de klant toch een fonds wil opnemen dat niet voldoet aan zijn profiel moet hij een document ondertekenen waarin hij bevestigt dat de verzekeraar hem op de hoogte heeft gesteld van dit feit.²⁶¹

Wat de makelaars betreft, wordt er in het financieel overzicht een lijst met financiële producten gegeven. De makelaar vraagt dan telkens of de klant er de laatste vijf jaar in belegd heeft. Dit laat dus toe om de kennis en ervaring van de klant te achterhalen. Ook werken ze, voor iedere verzekering die ze aanbieden, met fiches die moeten worden ingevuld bij het onderschrijven van een nieuw risico. Dit zijn de zogenaamde “Jan de Makelaar-fiches”. Er zijn drie soorten van deze fiches, namelijk een fiche voor de niet-levensverzekeringen, een voor de levensverzekeringen andere dan spaar- of beleggingsverzekeringen en een voor sparen en beleggen met levensverzekeringen. Voor het sparen en beleggen met levensverzekeringen moet de desbetreffende fiche, naast het financieel overzicht, ook telkens worden ingevuld. In deze fiche worden de verlangens en behoeften van de klant bevraagd, zodat de makelaar er zeker van is dat het aangeboden product afgestemd is op de behoeften van de klant.²⁶² Er wordt onder meer gepeild naar de spaar- of beleggingsdoelstelling, hoe de klant de premies wil betalen, hoelang hij wilt beleggen en of de klant al dan niet specifieke verlangens heeft. Deze fiche is in bijlage 4 opgenomen.

6.1.3 Fase 3: Bewaren van informatie

Voor het bewaren van de informatie legt verzekeraar 1 een klantendossier aan, dat in ieder agentschap beschikbaar is. Eenmaal er een beleggingsprofiel is opgesteld, hoeft de klant niet opnieuw de vragenlijsten te doorlopen om een nieuw profiel op te stellen.

De makelaars houden alle informatie bij onder de vorm van een financieel overzicht. Dit kan hergebruikt worden als deze informatie nog actueel is. De makelaars werken dus bewust niet met gestandaardiseerde beleggingsprofielen aangezien er, volgens hun, dan sommige informatie verloren gaat die van belang kan zijn bij het bepalen van het best geschikte product.

6.1.4 Conclusie zorgplicht

Zowel de appropriateness- als de suitability test, worden door verzekeraar 1 zelf uitgevoerd. Het is dan ook diegene die in contact staat met de klant, die de testen uitvoert en aan de verschillende informatieplichten moet voldoen. Deze informatieplichten worden door een compliance officer opgevolgd en meegedeeld

²⁶⁰ Men test dus de passendheid.

²⁶¹ Er is voldaan aan Art. 27 §5 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

²⁶² Er is voldaan aan Art. 27 §5 Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

aan de werknemers van de verzekeraar. Op het hoofdkantoor worden dan ook de verschillende informaticatoepassingen aangepast aan deze verplichtingen.

Aangezien de makelaars sowieso advies geven aan hun klanten, zal men een suitability test moeten uitvoeren. Deze verantwoordelijkheid rust op de schouders van de makelaar zelf en deze is bijgevolg ook zelf verantwoordelijk om te voldoen aan de informatieplichten ten opzichte van de klant. Hij moet wel voldoende informatie krijgen van de verzekeraars om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

6.2 Informatieverstrekking

Ook voor de MiFID-regelgeving werd ingevoerd, maakte verzekeraar 1 al gebruik van informatiefiches²⁶³ die we in hoofdstuk twee al aanhaalden. Deze moeten nu verder uitgebreid worden om de klant beter te informeren. Bij de verdere bevestigingen zijn we hier niet verder op ingegaan.

6.3 Kijk op de nieuwe regelgeving

Verzekeraar 1 vindt deze nieuwe regelgeving een goed idee. Ze biedt meer rechtszekerheid voor de verzekeraar en tevens extra bescherming voor de klant. Ook is deze verzekeraar van mening dat deze nieuwe regels voor moeilijkheden kunnen zorgen bij de kleine verzekeraars en makelaars. Het opvolgen van de verschillende regels en deze naar de praktijk omzetten is een fulltime job. Hierdoor kan er minder tijd besteed worden aan de klanten zelf. Kleine verzekeraars/makelaars kunnen het zich echter niet veroorloven om een personeelslid te belasten met de opvolging van deze wetten. De verzekeraar denkt dan ook dat er een verandering zal komen in het verzekeringslandschap, kleine verzekeraars/makelaars gaan waarschijnlijk opgenomen worden in een groter geheel om zo toch de regels te kunnen implementeren en voldoende tijd over te houden om zich bezig te houden met de klanten.

De makelaars zijn geen tegenstanders van de nieuwe regelgeving. Ze zijn er zich van bewust dat er extra bescherming aan de klanten wordt gegeven. Ze begrijpen ook dat de regeling naar hun wordt doorgetrokken ook al ligt de verzekeringssector niet aan de basis van de crisis. De behoefte van de klant staat immers centraal voor hun. Toch vond onze contactpersoon dat de bevestiging iets te uitgebreid is voor een aantal producten. Zo is het voor een

²⁶³ KB 25 april 2014 betreffende bepaalde informatieverplichtingen bij de commercialisering van financiële producten bij niet-professionele cliënten. *BS* 16 juni 2014.

pensioenspaarverzekering niet nodig om te weten hoe groot het vermogen, zowel roerend als onroerend, is.

De mening van de verzekeraar omtrent het samengaan van kleine makelaars blijkt niet correct te zijn, het zijn immers de beroepsfederaties die de makelaars helpen bij het afstemmen van de fiches op de wetgeving. Doordat de kleine makelaars worden bijgestaan bij de implementatie, hebben zij nog voldoende tijd om de klanten te informeren en producten aan te bieden. Uit een recente studie van augustus 2014 blijkt ook dat er, op dit moment, geen stijging van consolidatie plaatsvindt.²⁶⁴

²⁶⁴ Fvf. (2014). *Benthurst & co broker survey 2014*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.fvf.be/library/Benthurst-Broker-Survey-book-NL-page-low.compressed.pdf?1420796472> 14-15

7 Europees kader

België wou een voortrekkersrol spelen en heeft, nog voor er op Europees vlak regelgeving uitgewerkt werd, de MiFID-regelgeving doorgevoerd in de verzekeringssector. Toch wordt er op dit moment ook binnen Europa gewerkt aan nieuwe regels om zo ook de verzekeringssector meer te reglementeren. In dit laatste hoofdstuk willen we dan ook een opsomming maken van wat er op Europees vlak gaande is. Zo werd onder meer de MiFID-regelgeving herzien en werd er op 12 juni 2014 een nieuwe MiFID-regelgeving goedgekeurd.²⁶⁵ Deze zal echter nog steeds niet van toepassing zijn op de verzekeringssector. Ook werd er een PRIIPS-verordening goedgekeurd.²⁶⁶

7.1 PRIIPS

PRIIPS staat voor “Packaged Retail and Insurance-based Investment Products”. Dit kan men dan vertalen als “retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten”. Dit komt dus overeen met de tak 23-beleggingsverzekeringen uit de Belgische wetgeving. Er zijn twee belangrijke redenen waarom de PRIIPS-regelgeving werd opgesteld. Eerst en vooral moet ze ertoe leiden dat de consument beter beschermd is. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat belangenconflicten er toe kunnen leiden dat investeerders een product kopen dat niet geschikt is.²⁶⁷ Hierdoor kent de klant niet alle producteigenschappen en is hij dus ook niet in staat om het risico correct in te schatten en om een correcte beslissing te nemen. Het is dus nodig om meer transparantie rond deze producten te creëren om het zo voor de klanten gemakkelijker te maken om de verschillende producten te vergelijken.²⁶⁸ Door de kwaliteit²⁶⁹ van de precontractuele informatie van deze producten te verbeteren wil men het vertrouwen van de consumenten in de financiële markt herstellen.²⁷⁰

²⁶⁵ Deze zal pas in voege treden vanaf januari 2017.

²⁶⁶ European Banking Authority. (2015). *Joint discussion paper on Key Information Documents (KIDs)*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via https://www.eba.europa.eu/news-press/calendar?p_p_id=8&_8_struts_action=%2Fcalendar%2Fview_event&_8_eventId=899033

²⁶⁷ Deloitte. (2014). *Packaged Retail and Insurance-based Investment Products (PRIIPs)*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/lu/Documents/financial-services/lu-en-priips-adopted-09122014.pdf> 2

²⁶⁸ European Banking Authority. (2014). *Discussion paper: Key Information Documents for Packaged Retail and Insurance-based Investment Products (PRIIPs)*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/899036/JC+DP+2014+02+-+PRIIPS+Discussion+Paper.pdf> 5

²⁶⁹ European Banking Authority. (2014). *Discussion paper: Key Information Documents for Packaged Retail and Insurance-based Investment products*. Geraadpleegd op 21

Een tweede belangrijke reden voor de invoering van deze regelgeving is het verbeteren van de interne financiële markt. De regels in verband met de PRIIPS verschillen namelijk naar gelang de bedrijfssector. Ook in de nationale regelgevingen zijn verschillende regels opgenomen in verband met de PRIIPS. Deze zorgen voor extra obstakels om tot een interne markt te komen.²⁷¹

De PRIIPS-regelgeving is een verordening en zal dus, wanneer ze in werking treedt, direct van toepassing zijn in de verschillende Europese lidstaten. Deze verordening zal nog verder worden uitgewerkt in gedelegeerde verordeningen. Deze verordening is van toepassing op de financiële producten met een beleggingscomponent, waaronder beleggingsverzekeringen, die aan niet-professionele klanten worden aangeboden.²⁷²

Om de klant beter te informeren is het de bedoeling dat er gebruik gemaakt wordt van gestandaardiseerde documenten, de zogenaamde KIDs (Key Information Documents).²⁷³ Dit zal echter een heuse uitdaging vormen aangezien men niet alleen een KID moet opmaken voor elk product maar er ook voor moet zorgen dat de klant deze ontvangt vooraleer deze investeert.²⁷⁴

7.2 KIDs

Zoals hierboven reeds vermeld, is een Key Information Document een gestandaardiseerd document dat er voor moet zorgen dat de aangeboden producten beter vergelijkbaar zijn.²⁷⁵ Het moet bijgevolg dus niet aangepast worden per klant.²⁷⁶ Hierin worden de producteigenschappen beschreven zoals

april 2015 via <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/899036/JC+DP+2014+02+-+PRIIPS+Discussion+Paper.pdf> 5

²⁷⁰ EY. (2014). *EYE on Finance. Insurance: waardecreatie*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-eye-on-finance-3-2014/\\$FILE/ey-eye-on-finance-3-2014.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-eye-on-finance-3-2014/$FILE/ey-eye-on-finance-3-2014.pdf) 18

²⁷¹ Verordening nr. 1286/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 26 november 2014 over essentiële informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten (PRIIPS).

²⁷² European Commission. (2014). *Key information Documents (KIDs) for packaged retail investment and insurance products - Frequently asked questions*. Geraadpleegd op 4 april 2015 via http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-299_en.htm?locale=en

²⁷³ European Commission. (2014). *Key information Documents (KIDs) for packaged retail investment and insurance products - Frequently asked questions*. Geraadpleegd op 4 april 2015 via http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-299_en.htm?locale=en

²⁷⁴ Deloitte. (2014). *Packaged Retail and Insurance-based Investment Products (PRIIPs)*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/lu/Documents/financial-services/lu-en-priips-adopted-09122014.pdf> 2

²⁷⁵ European Commission. (2014). *Key information Documents (KIDs) for packaged retail investment and insurance products - Frequently asked questions*. Geraadpleegd op 4 april 2015 via http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-299_en.htm?locale=en

²⁷⁶ European Banking Authority. (2014). *Discussion paper: Key Information Documents for Packaged Retail and Insurance-based Investment products*. Geraadpleegd op 21

bijvoorbeeld of de kans bestaat dat men het geïnvesteerde kapitaal verliest, het risicoprofiel, hoe het product in het verleden gepresteerd heeft en de specifieke eigenschappen verbonden aan het product.²⁷⁷ Dit document moet aan de klant aangeboden worden voor het sluiten van het contract. En de aangeboden informatie moet accuraat, duidelijk, eerlijk en niet-misleitend zijn.²⁷⁸ Het zal dus verplicht antwoord moeten verstrekken op de volgende vragen²⁷⁹:

- Over welk product gaat het? Deze vraag zal ervoor zorgen dat verduidelijkt wordt welk type consument investeert in dit product.
- Wat zijn de voornaamste risico's en wat wordt er voor in ruil geboden?
- Wat gebeurt er als de verzekeringsmaatschappij niet in staat is om de beloofde prestatie te leveren? Men zal daarin dus moeten vermelden of het verlies gedekt wordt door een garantiesysteem.
- Wat zijn de kosten? Belangrijk hierbij is dat men zowel de directe als de indirecte kosten moet vermelden.
- Hoe lang moet de klant het product aanhouden en is het mogelijk om geld eerder te ontvangen?
- Hoe kan de klant een klacht indienen?

Indien er nog bijkomende relevante informatie bestaat, dan moet deze ook vermeld worden in het document.

Het document zal, zoals eerder reeds aangegeven, moeten verstrekt worden aan de klant voor het sluiten van de overeenkomst.²⁸⁰ Deze moet verstrekt worden op een duurzame drager²⁸¹ en moet ook ter beschikking worden gesteld via de website van de aanbieder. Deze KIDs kunnen vergeleken worden met de informatiefiches, die de verzekeraars in België al moesten opstellen voor de MiFID-regelgeving naar de verzekeringssector werd doorgevoerd.²⁸²

april 2015 via <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/899036/JC+DP+2014+02+-+PRIIPS+Discussion+Paper.pdf> 89

²⁷⁷ Deloitte. (2014). *Packaged Retail and Insurance-based Investment Products (PRIIPs)*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/lu/Documents/financial-services/lu-en-priips-adopted-09122014.pdf> 4

²⁷⁸ Deloitte. (2014). *Packaged Retail and Insurance-based Investment Products (PRIIPs)*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/lu/Documents/financial-services/lu-en-priips-adopted-09122014.pdf> 4

²⁷⁹ Deloitte. (2014). *Packaged Retail and Insurance-based Investment Products (PRIIPs)*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/lu/Documents/financial-services/lu-en-priips-adopted-09122014.pdf> 4-5

²⁸⁰ European Commission. (2014). *Key information Documents (KIDs) for packaged retail investment and insurance products - Frequently asked questions*. Geraadpleegd op 4 april 2015 via http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-299_en.htm?locale=en

²⁸¹ Hiervoor gelden dezelfde voorwaarden zoals vermeld onder punt 3.2.1.

²⁸² Supra 2.1 Informatiefiches

Zoals eerder reeds vermeld, is de PRIIPS-verordening en de daarbij horende KIDs vanaf de inwerkingtreding direct toepasselijk in de wetgeving van de lidstaten, zonder aanvullende maatregelen of vrijstellingen. België heeft bijgevolg de inwerkingtreding van het KB van 25 april 2014 uitgesteld, om na te gaan of de Belgische wetgeving overeenstemt met de PRIIPS-verordening.

7.3 MiFID II

Nadat de MiFID I-regelgeving werd ingevoerd, bleek al snel dat deze enkele tekortkomingen had.²⁸³ Hierdoor werd in april 2014 de MiFID II goedgekeurd om deze tekortkomingen weg te werken.²⁸⁴ Deze is gebaseerd op vijf pijlers: Externe controles, interne controles, marktstructuur, markttransparantie en bescherming van de belegger.²⁸⁵ De MiFID II-richtlijn is echter niet van toepassing op de verzekeringssector, maar wel op de bankensector.

Wat de bescherming van de belegger betreft, zal de beleggingsonderneming moeten aangeven of het advies op een onafhankelijke of op een afhankelijke manier verstrekt wordt.²⁸⁶ Indien het advies verstrekt wordt op onafhankelijke wijze dan mag de beleggingsonderneming geen commissies, geldelijke of niet-geldelijke voordelen ontvangen. Dit zal er ook toe leiden dat de beleggingsondernemingen hun verloningssysteem moeten herzien. Dit om te garanderen dat het personeel in het belang van de klant blijft handelen. Men zal de verloning dus niet mogen koppelen aan het verkopen van een bepaald product²⁸⁷, dit zou er immers kunnen toe leiden dat men enkel dat product aanbiedt aan de klant.

Wat de marktstructuur en de transparantie betreft, zal men meer informatie over de marktprijzen moeten aanbieden. Er zal dus moeten geïnvesteerd worden in het maken en onderhouden van systemen om de beschikbare data te

²⁸³ EY. (2014). *MiFID II: Time to take action. Wealth & Asset mangement*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/\\$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf) 2

²⁸⁴ VERHOYEN, E., 'Een praktische kijk op de MiFID zorgplicht.', in *De levenscyclus van bank-, beleggings-, en verzekeringsproducten*, COLAERT, V. en LECOCQ, A., (ed.), Brussel, Larcier, 2014, 69.

²⁸⁵ EY. (2014). *MiFID II: Time to take action. Wealth & Asset mangement*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/\\$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf) 2

²⁸⁶ Eubelius. (2012). *MiFID II: inducement en remuneration policy*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.eubelius.be/nl/spotlight/mifid-ii-inducement-en-remuneration-policy>

²⁸⁷ Eubelius. (2012). *MiFID II: inducement en remuneration policy*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.eubelius.be/nl/spotlight/mifid-ii-inducement-en-remuneration-policy>

analyseren.²⁸⁸ De transparantie hangt af van de mate van de liquiditeit van het product.²⁸⁹

Al deze aanpassingen zullen ondersteund moeten worden door het uitvoeren van interne en externe controles. Onder meer de controle op het verloningssysteem is belangrijk aangezien deze, wanneer deze niet grondig wordt gecontroleerd, kan leiden tot belangenconflicten.²⁹⁰ Ook zal de overheid moeten toezien op de implementatie van MiFID II om zo de bescherming van de klant te garanderen.

7.4 IMD II

Om de consument nog meer bescherming te bieden, bij het aankopen van verzekeringsproducten, wordt het toepassingsgebied van de oorspronkelijke richtlijn²⁹¹ verzekeringsbemiddeling (IMD²⁹² I) uitgebreid. De invoering van de IMD II moet zorgen voor een betere klantenbescherming, marktintegratie en de competitie verhogen.²⁹³ De belangrijkste doorgevoerde verandering is dat de verzekeraars en de tussenpersonen hun verloningssysteem moeten meedelen aan de klanten voor deze een contract sluiten.²⁹⁴ Deze IMD II-richtlijn hangt samen met de PRIIPS-verordening en de Solvency II-richtlijn, om op die manier de consistentie in de markt te garanderen.²⁹⁵ Dit is wat er in België reeds gedaan werd, door de MiFID-regelgeving door te voeren naar de verzekeringssector.

²⁸⁸ EY. (2014). *MiFID II: Time to take action. Wealth & Asset management*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/\\$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf) 5

²⁸⁹ Deloitte. (2014). *Countdown to MiFID II go-live date begins*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www2.deloitte.com/be/en/pages/financial-services/articles/countdown-to-mifid-ii-go-live-date-begins.html>

²⁹⁰ EY. (2014). *MiFID II: Time to take action. Wealth & Asset management*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/\\$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf) 5-6

²⁹¹ De lidstaat kan zelf nog bijkomende regels formuleren.

²⁹² Deze afkorting staat voor Insurance Mediation Directive.

²⁹³ Lexology. (2014). *IMD II Current state of play*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=aedf400b-cd1b-4bda-9a35-23ee43abac51>

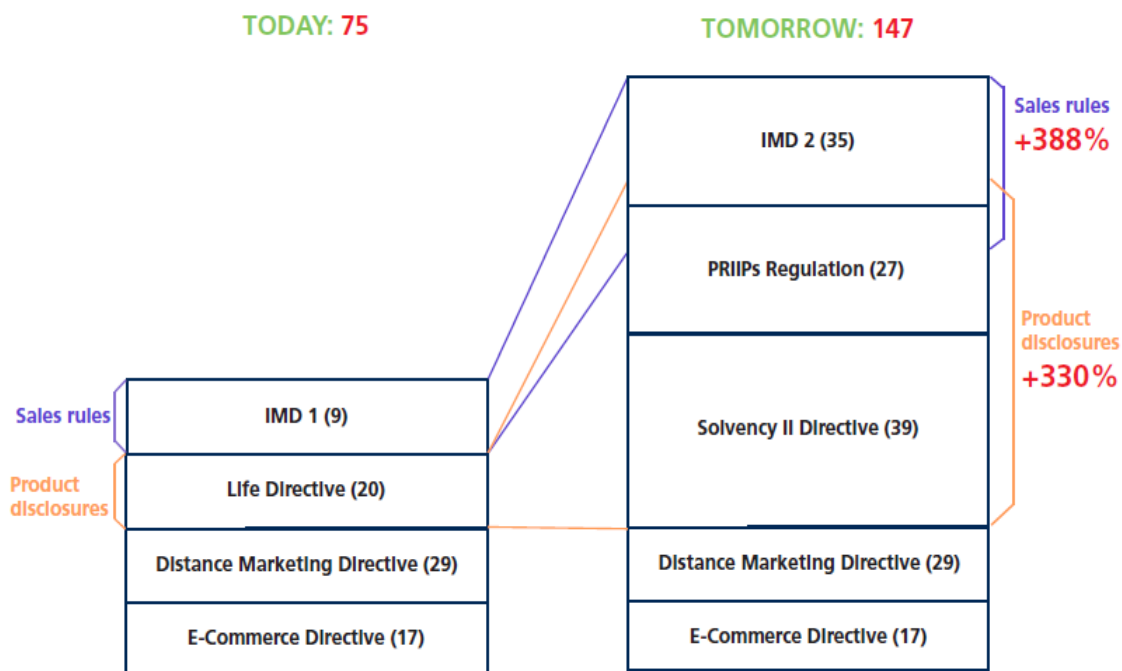
²⁹⁴ In tegenstelling tot vroeger waar deze enkel werden bekend gemaakt op vraag van de klant.

²⁹⁵ Baker McKenzie. (2012). *IMD II: revision of the insurance mediation directive: proposal of the European Commission*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via http://www.bakermckenzie.com/files/Publication/803a2d89-c011-47ef-a8a7-f89d4683e987/Presentation/PublicationAttachment/88c4fda1-d62c-4b67-aaef-fd5495a6c4d9/al_belgium_imdii_jul12.pdf 1

7.5 Kritiek op de nieuwe regelgevingen

Naar aanleiding van de invoering van al deze nieuwe regelgevingen heeft Insurance Europe²⁹⁶ een document uitgebracht, waarin het kritiek geeft op de hoeveelheid aan informatie die aan de klant moet meegedeeld worden.²⁹⁷ Om hun standpunt te staven maken zij gebruik van volgende afbeelding:

Disclosure requirements (Including duplications) from EU legislation applicable to the sales of Insurance-based Investment products

Note: Based on the online sale of an insurance-based investment product by a broker. The IMD 2 disclosure requirements are based on the European Parliament's text.

Figuur 3 Overzicht van het aantal informatieplichten waaraan moet voldaan worden

De linkerkant is de situatie zoals ze nu is, tussen de haakjes staat het aantal verplichtingen genoteerd dat in de overeenkomstige regelgevingen zijn opgenomen. Er zijn momenteel 75 verschillende stukken precontractuele informatie die de klant, die een PRIIP wil kopen, moet krijgen. Door de uitbreiding van de regelgeving zal de hoeveelheid aan informatie bijna verdubbelen. Insurance Europe denkt dan ook dat er een teveel aan informatie zal komen waardoor de potentiële verzekerde de bomen door het bos niet meer zal zien.

²⁹⁶ Insurance Europe is de federatie voor de Europese verzekerings- en herverzekeringsactiviteiten. De leden van Insurance Europe zijn de nationale beroepsfederaties, voor België is dit dus Assuralia.
(<http://www.insuranceeurope.eu/about-us>)

²⁹⁷ Insurance Europe. (2015). *Insight Briefing. Ensuring consumers are appropriately informed*. Geraadpleegd op 6 mei 2015 via <http://www.insuranceeurope.eu/uploads/Modules/Publications/insight-briefing---information-overload.pdf>.

Algemene Conclusie

De informatieplichten waaraan moeten voldaan zijn, werden door tal van regelgevingen ingevoerd. Onze vorige regering wou niet wachten op de regelgeving die vanuit Europa zou opgelegd worden en heeft dan op eigen houtje de MiFID-regelgeving in de verzekeringssector doorgevoerd. Ondanks de snelheid waarmee deze nieuwe regelgeving op de verzekeraars en tussenpersonen is afgekomen, zijn de meesten er toch in geslaagd om tijdig aan de voorwaarden te voldoen.

We hebben gemerkt dat de grotere verzekeraars, die personeel in dienst hebben om deze nieuwe ontwikkelingen op te volgen, weinig moeite hadden met de implementatie van deze nieuwe regelgeving. Vanuit het hoofdkantoor werden dan de IT-systemen, waarmee in de lokale agentschappen gewerkt wordt, aangepast waardoor de bankagenten zelf weinig problemen ondervinden. Op deze manier willen zij ervoor zorgen dat de nieuwe regelgeving op een correcte manier ingevoerd wordt.

Makelaars daarentegen zijn vaak niet groot genoeg om personeel in dienst te nemen om de nieuwigheden op te volgen. Omdat zij veeleer een persoonlijker contact hebben met hun klanten, kunnen zij zich het dan ook niet veroorloven om fulltime deze nieuwe regelgevingen op te volgen. Toch merken we wel een parallel op met de werking van de agenten. De makelaars worden namelijk ook vanuit een overkoepelende organisatie (de makelaarsfederaties) geholpen om de nieuwe regelgevingen te implementeren. Deze federaties nemen de taak op zich, om de nieuwe regelgevingen op te volgen en aangepaste documenten te publiceren waarvan hun leden dan gebruik kunnen maken. Ze organiseren ook een opleiding, waar een examen aan verbonden is, om zo hun leden op een correcte manier in te lichten.

Het toetsen van de passendheid en de geschiktheid gebeurt bij de makelaars en de verzekeraars op eenzelfde manier. Beiden vragen naar de financiële toestand van hun potentiële klanten en beiden bevragen ook op een duidelijke manier de verlangens en behoeften van hun klant. Het grote verschil is dat de bankagent die we gesproken hebben, werkt met een beleggersprofiel om een geschikte verzekering aan te bieden, terwijl de makelaars gebruik maken van een financieel overzicht.

Tot slot kunnen we ook concluderen, dat zowel de verzekeraars als de makelaarsfederatie die invoering van deze nieuwe regelgeving toejuichen. Zij zien hier namelijk meer rechtszekerheid in en zien ook dat de klanten beter beschermd zijn hierdoor. Toch kunnen we hier een kanttekening bij maken. Door de Europese initiatieven die momenteel hangende zijn, werd onder meer de invoering van het KB van 25 april 2014, dat op 12 juni van dit jaar in werking had moeten treden, uitgesteld. Dit omdat de Belgische wetgeving nog afgetoetst moet worden aan de Europese. De huidige wetgeving, die de regering in haar vorige

legislatuur nog heeft ingevoerd zal ook moeten getoetst worden aan deze Europese regels. Men kan dus de vraag stellen of België, door haar voortrekkersrol te willen spelen, niet een stap achteruit heeft gezet door de snelle invoering van de MiFID-regelgeving in de verzekeringssector. Door een jaar te wachten zou het immers niet nodig geweest zijn om dubbel werk te doen. Onze contactpersoon van de makelaarsfederatie was hierover ook kritisch. Hij vond immers dat de bevraging voor sommige producten te ver gaat.

Bijlagen

Bijlage 1: Informatiefiches volgens het rapport van 9 maart 2012

Bijlage 2: Vragenlijst financieel overzicht

Bijlage 3: Financieel overzicht

Bijlage 4: Fiche “Jan de Makelaar”

Bijlage 1:
Informatiefiches volgens het rapport van 9 maart 2012

1. Financiële infofiche levensverzekering voor tak 21

<Commerciële naam van levensverzekering> ⁴	
Type levensverzekering	<Precisering van type van levensverzekering: levensverzekering met een door de verzekeringsonderneming gegarandeerd rendement (tak 21)>
Waarborgen	<Precisering van - de hoofdwaarborg(en) (bijv. bij leven, bij overlijden); - in voorkomend geval, de mogelijke aanvullende waarborgen (bijv. bij overlijden, bij invaliditeit...)>
Doelgroep	<Algemene beschrijving van de doelgroep> ⁵
Rendement: - Gewaarborgde interestvoet	<Precisering van - hoogte van gewaarborgde interestvoet, - in voorkomend geval, onderscheid tussen "basisrentevoet" en "getrouwheidspremie", - duur tijdens dewelke de interestvoet wordt gegarandeerd, - basis waarop de interestvoet wordt toegepast, - al dan niet toepassing van interestvoet op toekomstige stortingen, - datum waarop de stortingen interesten beginnen te genereren, - ingeval garantie voor toekomstige stortingen: o basis waarop de garantie geldt, o duur van de garantie, o in voorkomend geval, voorwaarden die moeten worden vervuld om te kunnen genieten van de garantie voor toekomstige stortingen - in voorkomend geval, het bestaan van een garantie van het kapitaal op einddatum>
- Winstdeelname	<Precisering van mogelijke toekenning van winstdeelname en modaliteiten hiervan> + wettelijke verplichting in geval van projectie: de projecties m.b.t. de winstdeling zijn niet gewaarborgd

⁴ Deze "financiële infofiche levensverzekering" beschrijft de productmodaliteiten die van toepassing zijn op <datum>.

⁵ Deze verzekering richt zich tot mensen die in alle veiligheid hun geld wensen te beleggen.

Rendement uit verleden (voor zover beschikbaar)	<Precisering van - hoogte van brutorendement uit verleden (met vermelding dat dit rendement geen rekening houdt met kosten), - periode/jaar waarop het rendement betrekking heeft, waarbij minimaal het rendement van de laatste 3 jaar (uitgedrukt op jaarbasis) wordt meegedeeld, - basis waarop het rendement wordt toegepast, - opsplitsing tussen gegarandeerd rendement en winstdeelname (optioneel), - wijze van kapitalisatie (bijv. aan samengestelde interest)> + wettelijke verplichtingen: rendementen uit verleden geen garantie voor toekomst – winstdeelname onder voorbehoud van goedkeuring door algemene vergadering
Kosten: - Instapkosten - Uitstapkosten - Beheerskosten die rechtstreeks op het contract worden aangerekend - Afkoopvergoeding/opnamevergoeding	<Precisering van instapkosten (bijv. x % op elke storting)> <Precisering van uitstapkosten> <Precisering van beheerskosten (bijv. x % per jaar op reserve)> <Precisering van modaliteiten van afkoopvergoeding/opnamevergoeding>
Looptijd	<Precisering van - het feit dat de verzekering eindigt bij het overlijden van de verzekerde; - looptijd (bijv. levenslang, onbepaalde duur, x jaar en y maand, begindatum/einddatum van het contract), - in voorkomend geval, minimale/maximale looptijd, - in voorkomend geval, aanbevolen looptijd>
Premie	<Precisering van - type van premie (bijv. periodieke premie, eenmalige premie), - al dan niet mogelijkheid voor bijkomende stortingen, - in voorkomend geval, storting op verplichte/regelmatige tijdstippen, - in voorkomend geval, periodiciteit van premiebetaling, - in voorkomend geval, minimale/maximale storting - in voorkomend geval, of de taks van 1,1% en de kosten zijn begrepen in de minimale/maximale storting>
Fiscaliteit	<Precisering van - fiscaal regime voor premiebetaling (bijv. fiscaal aftrekbaar onder PSP, LTSP), - taksen waaraan premiebetaling onderworpen is, - fiscaal regime voor gedeeltelijke/volledige afkoop/opname, - fiscaal regime voor uitkering (met inbegrip van eventuele vrijstellingen)>

Afkoop/opname: - Gedeeltelijke afkoop/opname - Volledige afkoop/opname	<Precisering van - modaliteiten voor gedeeltelijke afkoop/opname met, in voorkomend geval, een onderscheid tussen "geplande" en "niet-geplande" afkopen/opnames (bijv. minimale afkoop/opname, minimale reserve vóór afkoop/opname, minimale resterende reserve) - ingeval de minimale afkoop/opname uitgedrukt is als een percentage van de gestorte premie, of het de premie inclusief of exclusief de premietaks van 1,1% en kosten betreft> <Precisering van modaliteiten voor volledige afkoop/opname>
Informatie	<Precisering van informatie die de verzekeringnemer periodiek ontvangt>

<Naam verzekeringsonderneming>, <rechtsvorm>, <adres>, <land zetel>, ...

2. Financiële infofiche levensverzekering voor tak 23

<Commerciële naam van levensverzekering> ⁶	
Type levensverzekering	<Precisering van type van levensverzekering: levensverzekering waarvan het rendement gekoppeld is aan beleggingsfondsen (tak 23)>
Waarborgen	<Precisering van - de hoofdwaarborg(en) (bijv. bij leven, bij overlijden); - in voorkomend geval, de mogelijke aanvullende waarborgen (bijv. bij overlijden, bij invaliditeit...)>
Doelgroep	<Algemene beschrijving van de doelgroep> ⁷
Fondsen	<Precisering van - naam en aard/samenstelling van het fonds waarin wordt geïnvesteerd/ de fondsen waarin kan worden geïnvesteerd, - in voorkomend geval, verdeelsleutel tussen beschikbare fondsen, - beleggingsdoelstelling, - risicoklasse van het fonds/de fondsen, - de eraan verbonden risicoschaal (met minimum en maximum), - risicoprofiel van belegger dat hiermee overeenstemt>
Rendement	<Precisering van - rendement via koppeling aan fondsen, - in voorkomend geval, het bestaan van een garantie/bescherming van het kapitaal op einddatum en de instantie die instaat voor deze garantie> + wettelijke verplichtingen: geen rendementsgarantie door verzekeringsonderneming – financieel risico wordt gedragen door de verzekeringnemer

⁶ Deze "financiële infofiche levensverzekering" beschrijft de productmodaliteiten die van toepassing zijn op <datum>.

⁷ Deze verzekering richt zich tot mensen die hun geld willen beleggen in fondsen waarvan de risico's zijn beschreven in de rubriek "fondsen".

Rendement uit verleden (voor zover beschikbaar)	<Precisering van - hoogte van brutorendement uit verleden/de evolutie van de waarde van de overkoepelende verzekeringsfondsen in het verleden, - periode/jaar waarop het rendement betrekking heeft, waarbij minimaal het rendement over 1 jaar, 3 jaar, 5 jaar, 10 jaar en de volledige bestaansduur van het fonds worden opgenomen (uitgedrukt op jaarbasis), - het feit of het opgegeven rendement rekening houdt met kosten> + wettelijke verplichtingen: rendementen uit verleden geen garantie voor toekomst
Kosten: - Instapkosten - Uitstapkosten - Beheerskosten die rechtstreeks op het contract worden aangerekend - Afkoopvergoeding/opnamevergoeding - Kosten bij overdracht van fondsen	<Precisering van instapkosten (bijv. x % op elke storting)> <Precisering van uitstapkosten> <Precisering van beheerskosten (bijv. x % per jaar)> <Precisering van modaliteiten van afkoopvergoeding/opnamevergoeding> <Precisering van kosten die samenhangen met een eventuele overdracht van fondsen>
Toetreding/Inschrijving	<Precisering van - tijdstip van toetreding/inschrijving (bijv. op elk ogenblik) of (initiële) toetredings- of inschrijvingsperiode, - in voorkomend geval, (uiterste) betaaldatum>
Looptijd	<Precisering van - het feit dat de verzekering eindigt bij het overlijden van de verzekerde; - looptijd (bijv. onbepaalde duur, x jaar en y maand, begindatum/einddatum van het contract), - in voorkomend geval, aanbevolen looptijd>
Inventariswaarde	<Precisering van - inventariswaarde per eenheid (optioneel), - tijdstip en frequentie van bepaling van inventariswaarde van eenheid, - plaats waar de inventariswaarde kan worden geconsulteerd>
Premie	<Precisering van - type van premie (bijv. periodieke premie, eenmalige premie), - al dan niet mogelijkheid voor bijkomende stortingen, - in voorkomend geval, storting op verplichte/regelmatige tijdstippen, - in voorkomend geval, periodiciteit van premiebetaling, - in voorkomend geval, minimale/maximale storting - in voorkomend geval, of de taks van 1,1% en de kosten zijn begrepen in de minimale/maximale storting >

Fiscaliteit	<Precisering van - fiscaal regime voor premiebetaling, - taksen waaraan premiebetaling onderworpen is, - fiscaal regime voor gedeeltelijke/volledige afkoop/opname, - fiscaal regime voor uitkering (met inbegrip van eventuele vrijstellingen)>
Afkoop/opname: - Gedeeltelijke afkoop/opname - Volledige afkoop/opname	<Precisering van - modaliteiten voor gedeeltelijke afkoop/opname met, in voorkomend geval, een onderscheid tussen "geplande" en "niet-geplande" afkopen/opnames (bijv. minimale afkoop/opname, minimale reserve vóór afkoop/opname, minimale resterende reserve) - ingeval de minimale afkoop/opname uitgedrukt is als een percentage van de gestorte premie, of het de premie inclusief of exclusief de premietaks van 1,1% en kosten betreft > <Precisering van modaliteiten voor volledige afkoop/opname>
Overdracht van fondsen	<Precisering van - al dan niet mogelijkheid voor overdracht van fondsen, - in voorkomend geval, modaliteiten voor overdracht van fondsen (met eventueel onderscheid tussen reeds opgebouwde reserve en toekomstige stortingen)>
Informatie	<Precisering van - informatie die de verzekeringnemer periodiek ontvangt, - verwijzing naar beheersreglement per fonds en plaats waar het beschikbaar is>

<Naam verzekeringsonderneming>, <rechtsvorm>, <adres>, <land zetel>, ...

3. Financiële infofiche levensverzekering voor tak 26

<Commerciële naam van verzekering> ⁸	
Type verzekering	<Precisering van type van verzekering: kapitalisatieverrichting (tak 26) met een door de verzekeringsonderneming gegarandeerd rendement >
Waarborgen	<Precisering van - de hoofdwaaiborg(en) (op einddatum); - in voorkomend geval, de mogelijke aanvullende waarborgen>
Doelgroep	<Algemene beschrijving van de doelgroep> ⁹
Rendement: - Gewaarborgde interestvoet	<Precisering van - hoogte van gewaarborgde interestvoet, - in voorkomend geval, onderscheid tussen "basisrentevoet" en "getrouwheidspremie", - duur tijdens dewelke de interestvoet wordt gegarandeerd, - basis waarop de interestvoet wordt toegepast, - al dan niet toepassing van interestvoet op toekomstige stortingen, - datum waarop de stortingen interesten beginnen te genereren - ingeval garantie voor toekomstige stortingen: o basis waarop de garantie geldt, o duur van de garantie, o in voorkomend geval, voorwaarden die moeten worden vervuld om te kunnen genieten van de garantie voor toekomstige stortingen>
- Winstdeelname	<Precisering van mogelijke toekenning van winstdeelname en modaliteiten hiervan> + wettelijke verplichting in geval van projectie: de projecties m.b.t. de winstdeling zijn niet gewaarborgd

⁸ Deze "financiële infofiche levensverzekering" beschrijft de productmodaliteiten die van toepassing zijn op <datum>.

⁹ Deze verzekering richt zich tot mensen die in alle veiligheid hun geld wensen te beleggen.

Rendement uit verleden (voor zover beschikbaar)	<Precisering van - hoogte van brutorendement uit verleden (met vermelding dat dit rendement geen rekening houdt met kosten), - periode/jaar waarop het rendement betrekking heeft, waarbij minimaal het rendement over de laatste drie jaar (uitgedrukt op jaarbasis) wordt meegedeeld, - basis waarop het rendement wordt toegepast, - opsplitsing tussen gegarandeerd rendement en winstdeelname (optioneel), - wijze van kapitalisatie (bijv. aan samengestelde interest)> + wettelijke verplichtingen: rendementen uit verleden geen garantie voor toekomst – winstdeelname onder voorbehoud van goedkeuring door algemene vergadering
Kosten: - Instapkosten - Uitstapkosten - Beheerskosten die rechtstreeks op het contract worden aangerekend - Afkoopvergoeding/opnamevergoeding	<Precisering van instapkosten (bijv. x % op elke storting)> <Precisering van uitstapkosten> <Precisering van beheerskosten (bijv. x % per jaar op reserve)> <Precisering van modaliteiten van afkoopvergoeding/opnamevergoeding>
Looptijd	<Precisering van - het feit dat de looptijd van de verzekering niet afhangt van het in leven zijn van de verzekerde; - looptijd (bijv. x jaar en y maand, begindatum/einddatum van het contract), - in voorkomend geval, minimale/maximale looptijd, - in voorkomend geval, aanbevolen looptijd>
Premie	<Precisering van - type van premie (bijv. periodieke premie, eenmalige premie), - al dan niet mogelijkheid voor bijkomende stortingen, - in voorkomend geval, storting op verplichte/regelmatige tijdstippen, - in voorkomend geval, periodiciteit van premiebetaling, - in voorkomend geval, minimale/maximale storting, - in voorkomend geval, of de kosten zijn begrepen in de minimale/maximale storting>
Fiscaliteit	<Precisering van - fiscaal regime voor premiebetaling, - taksen waaraan premiebetaling onderworpen is, - fiscaal regime voor gedeeltelijke/volledige afkoop/opname, - fiscaal regime voor uitkering (met inbegrip van eventuele vrijstellingen)>

Afkoop/opname: - Gedeeltelijke afkoop/opname - Volledige afkoop/opname	<Precisering van - modaliteiten voor gedeeltelijke afkoop/opname met, in voorkomend geval, een onderscheid tussen "geplande" en "niet-geplande" afkopen/opnames (bijv. minimale afkoop/opname, minimale reserve vóór afkoop/opname, minimale resterende reserve), - ingeval de minimale afkoop/opname uitgedrukt is als een percentage van de gestorte premie, of het de premie inclusief of exclusief kosten betreft> <Precisering van modaliteiten voor volledige afkoop/opname>
Informatie	<Precisering van informatie die de verzekeringnemer periodiek ontvangt>

<Naam verzekeringsonderneming>, <rechtsvorm>, <adres>, <land zetel>, ...

4. Financiële infofiche levensverzekering voor combinatie van tak 21 en 23

<Commerciële naam van levensverzekering> ¹⁰

Type levensverzekering	<Precisering van type van levensverzekering: levensverzekering waarbij een door de verzekeringonderneming gegarandeerd rendement (tak 21) gecombineerd wordt met een rendement dat gekoppeld is aan beleggingsfondsen (tak 23)>
Waarborgen	<Precisering van - de hoofdwaaiborg(en) (bijv. bij leven, bij overlijden); - in voorkomend geval, de mogelijke aanvullende waarborgen (bijv. bij overlijden, bij invaliditeit...)>
Doelgroep	<Algemene beschrijving van de doelgroep> ¹¹
Gedeelte Tak 21	
Rendement: - Gewaarborgde interestvoet	<Precisering van - hoogte van gewaarborgde interestvoet, - in voorkomend geval, onderscheid tussen "basisrentevoet" en "getrouwheidspremie", - duur tijdens dewelke de interestvoet wordt gegarandeerd, - basis waarop de interestvoet wordt toegepast, - al dan niet toepassing van interestvoet op toekomstige stortingen, - datum waarop de stortingen interesten beginnen te genereren - ingeval garantie voor toekomstige stortingen: o basis waarop de garantie geldt, o duur van de garantie, o in voorkomend geval, voorwaarden die moeten worden vervuld om te kunnen genieten van de garantie voor toekomstige stortingen - in voorkomend geval, het bestaan van een garantie van het kapitaal op einddatum>
- Winstdeling	<Precisering van mogelijke toekenning van winstdeelname en modaliteiten hiervan> <i>+ wettelijke verplichting in geval van projectie: de projecties m.b.t. de winstdeling zijn niet gewaarborgd</i>

¹⁰ Deze "financiële infofiche levensverzekering" beschrijft de productmodaliteiten die van toepassing zijn op <datum>.

¹¹ Deze verzekering richt zich tot mensen die een belegging in alle veiligheid willen combineren met een belegging in fondsen waarvan de risico's zijn beschreven in de rubriek "fondsen".

Rendement uit verleden (voor zover beschikbaar)	<Precisering van - hoogte van brutorendement uit verleden (met vermelding dat dit rendement geen rekening houdt met kosten), - periode/jaar waarop het rendement betrekking heeft, waarbij minimaal het rendement over de laatste 3 jaar (uitgedrukt op jaarbasis) wordt meegedeeld, - basis waarop het rendement wordt toegepast, - opsplitsing tussen gegarandeerd rendement en winstdeelname (optioneel), - wijze van kapitalisatie (bijv. aan samengestelde interest)> + wettelijke verplichtingen: rendementen uit verleden geen garantie voor toekomst – winstdeelname onder voorbehoud van goedkeuring door algemene vergadering
Gedeelte Tak 23	
Fondsen	<Precisering van - naam en aard/samenstelling van het fonds waarin wordt geïnvesteerd/de fondsen waarin kan worden geïnvesteerd, - in voorkomend geval, verdeelsleutel tussen beschikbare fondsen, - beleggingsdoelstelling, - risicoklasse van het fonds/de fondsen, - de eraan verbonden risicoschaal (met minimum en maximum), - risicoprofiel van belegger dat hiermee overeenstemt>
Rendement	<Precisering van - rendement via koppeling aan fondsen, - het feit dat winstdeelname niet van toepassing is, - in voorkomend geval, het bestaan van een garantie/bescherming van het kapitaal op einddatum en de instantie die instaat voor deze garantie> + wettelijke verplichtingen: geen rendementsgarantie door verzekeringsonderneming – financieel risico wordt gedragen door de verzekeringnemer
Rendement uit verleden (voor zover beschikbaar)	<Precisering van - hoogte van brutorendement uit verleden/de evolutie van de waarde van de overkoepelende verzekeringsfondsen in het verleden, - periode/jaar waarop het rendement betrekking heeft, waarbij minimaal het rendement over 1 jaar, 3 jaar, 5 jaar, 10 jaar en de volledige bestaansduur van het fonds worden opgenomen (uitgedrukt op jaarbasis), - het feit of het opgegeven rendement rekening houdt met kosten > + wettelijke verplichtingen: rendementen uit verleden geen garantie voor toekomst
Toetreding/Inschrijving	<Precisering van - tijdstip van toetreding/inschrijving (bijv. op elk ogenblik) of (initiële) toetredings- of inschrijvingsperiode, - in voorkomend geval, (uiterste) betaaldatum>

Inventariswaarde	<Precisering van - inventariswaarde per eenheid (optioneel), - tijdstip en frequentie van bepaling van inventariswaarde van eenheid, - plaats waar de inventariswaarde kan worden geconsulteerd>
Overdracht van fondsen	<Precisering van - al dan niet mogelijkheid voor overdracht van fondsen, - in voorkomend geval, modaliteiten voor overdracht van fondsen (met eventueel onderscheid tussen reeds opgebouwde reserve en toekomstige stortingen)>
Algemeen	
Kosten: - Instapkosten - Uitstapkosten - Beheerskosten die rechtstreeks op het contract worden aangerekend - Afkoopvergoeding/opnamevergoeding - Kosten bij overdracht van fondsen - Kosten bij overdracht van tak 21 naar tak 23, of omgekeerd	<Precisering van instapkosten (bijv. x % op elke storting)> <Precisering van uitstapkosten> <Precisering van beheerskosten (bijv. x % per jaar)> <Precisering van modaliteiten van afkoopvergoeding/opnamevergoeding> <Precisering van kosten die samenhangen met een eventuele overdracht van fondsen> <Precisering van kosten die samenhangen met een eventuele overdracht van tak 21 naar tak 23, of omgekeerd>
Looptijd	<Precisering van - het feit dat de verzekering eindigt bij het overlijden van de verzekerde; - looptijd (bijv. onbepaalde duur, x jaar en y maand, begindatum/einddatum van het contract), - in voorkomend geval, minimale/maximale looptijd, - in voorkomend geval, aanbevolen looptijd >
Premie	<Precisering van - type van premie (bijv. periodieke premie, eenmalige premie), - al dan niet mogelijkheid voor bijkomende stortingen, - in voorkomend geval, storting op verplichte/regelmatige tijdstippen, - in voorkomend geval, periodiciteit van premiebetaling, - in voorkomend geval, minimale/maximale storting - in voorkomend geval, of de taks van 1,1% en de kosten zijn begrepen in de minimale/maximale storting>
Fiscaliteit	<Precisering van - fiscaal regime voor premiebetaling, - taksen waaraan premiebetaling onderworpen is, - fiscaal regime voor gedeeltelijke/volledige afkoop/opname, - fiscaal regime voor uitkering (met inbegrip van eventuele vrijstellingen)>

Afkoop/opname: - Gedeeltelijke afkoop/opname - Volledige afkoop/opname	<Precisering van - modaliteiten voor gedeeltelijke afkoop/opname met, in voorkomend geval, een onderscheid tussen "geplande" en "niet-geplande" afkopen/opnames (bijv. minimale afkoop/opname, minimale reserve vóór afkoop/opname, minimale resterende reserve) - ingeval de minimale afkoop/opname uitgedrukt is als een percentage van de gestorte premie of het de premie inclusief of exclusief de premietaks van 1,1% en kosten betreft > <Precisering van modaliteiten voor volledige afkoop/opname>
Overdracht van tak 21 naar tak 23, of omgekeerd	<Precisering van - al dan niet mogelijkheid voor overdracht van tak 21 naar tak 23, of omgekeerd, - in voorkomend geval, modaliteiten voor overdracht van tak 21 naar tak 23, of omgekeerd>
Informatie	<Precisering van - informatie die de verzekeringnemer periodiek ontvangt, - verwijzing naar beheersreglement per fonds en plaats waar het beschikbaar is>

<Naam verzekeringsonderneming>, <rechtsvorm>, <adres>, <land zetel>, ...

Bijlage 2: Vragenlijst financieel **Jan de Makelaar**
overzicht

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijnsd

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar

ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].

[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit[ten] een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

Financieel Overzicht - Vragenlijst voor de cliënt (=verzekeringsnemer):

Naam:Voornaam:

Voor welke perso(o)n(en) wordt dit document ingevuld?

- ☐ voor uzelf samen met uw partner
☐ enkel voor uzelf

A. Kennis en ervaring

1) Opleiding en kennis

Hebt u vanuit uw opleiding of via zelfstudie specifieke kennis opgebouwd over financiën?

- a. Neen, ik heb geen kennis opgebouwd over financiën.
b. Ja, ik heb kennis opgebouwd over financiën.

2) Beroep en kennis

Hebt u beroepsmatig specifieke kennis opgebouwd over financiën?

- a. Neen, ik heb geen kennis opgebouwd over financiën.
b. Ja, ik heb beroepsmatig kennis opgebouwd over financiën.

3) Ervaring en interesse

Op welke manier informeert u zich over de financieel-economische wereld?

- a. Dit interesseert me niet of nauwelijks. Ik ga zelf niet op zoek naar informatie.
b. Ik lees regelmatig de financiële bladzijden in mijn krant.
c. Ik zoek actief financiële informatie op. Daarnaast ga ik op zoek naar bijkomende informatie op het internet of woon ik geregeld informatieavonden over dit onderwerp bij.
d. Ik volg de financiële markten beroepshalve. Ik werk bijvoorbeeld voor een financiële instelling, een beursvennootschap of de financiële afdeling van een bedrijf.

4) Kennis en ervaring per product

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 – Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsman.as.

Het register van de verzekeringstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congresstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Jan de Makelaar

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijnsd

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar

ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].

[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit(ten) een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

A. Kennis van spaar- en beleggingsverzekeringen

Kruis de producten aan die u kent, waarbij kennen betekent dat u een goed idee hebt van de risico's, het verwachte rendement en de fiscale kenmerken van de beleggingen die in deze categorie thuishoren.

Kruis de producten aan waarin u momenteel belegt of waarin u de afgelopen 5 jaar heeft belegd

	occasioneel	regelmatig	Volume van de belegging (gelieve een indicatie te geven van de ordegrottes van de geïnvesteerde bedragen)
Levensverzekering met gewaarborgd rendement (tak 21-spaarverzekering)			
Levensverzekering zonder gewaarborgd rendement, gekoppeld aan beleggingsfondsen (tak 23-beleggingsverzekering)			
Levensverzekering zonder gewaarborgd rendement, maar met bescherming van het geïnvesteerd kapitaal, gekoppeld aan beleggingsfondsen (tak 23-beleggingsverzekering)			
Levensverzekering die een luik met gewaarborgd rendement combineert met een luik zonder gewaarborgd rendement (tak 21/tak 23- beleggingsverzekering)			

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 — Fax : 02/547 58 75 - www.ombudsmen.es. Het register van de verzekeringsstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congressstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Jan de Makelaar

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijnsd

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar

ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].

[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit(ten) een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

De mogelijke onderliggende activa waarin een tak 23 verzekering kan beleggen :	Aandelen				
	Obligaties en andere vastrentende producten (bijvoorbeeld kasbons, termijnrekeningen,...)				
	Andere (te preciseren):.....				
Kapitalisatiecontract met gewaarborgd rendement (Tak 26-spaarverzekering)					

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 – Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsmen.es.

Het register van de verzekeringsstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congressstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Jan de Makelaar

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijnsd

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar

ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].

[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit(ten) een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

B. Kennis van andere financiële producten

Preciseer welke andere financiële producten u kent, waarbij kennen betekent dat u een goed idee hebt van de risico's, het verwachte rendement en de fiscale kenmerken van de beleggingen die in deze categorie thuishoren.

Kruis de producten aan waarin u momenteel belegt of waarin u de afgelopen 5 jaar heeft belegd

occasioneel

regelmatig

Volume van de belegging (gelieve een indicatie te geven van de ordegroottes van de geïnvesteerde bedragen)

Kent u andere financiële producten? Zo ja, gelieve te preciseren welke en per categorie aan te geven of u hierin reeds belegt of heeft belegd in de afgelopen 5 jaar.

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 – Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsmen.es. Het register van de verzekeringstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congressstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Jan de Makelaar

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijnsd

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar

ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].

[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit[ten] een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

B. Financiële situatie

1) Vermogen: Roerende goederen

Wat is de waarde van uw roerend vermogen (cash, spaar- en zichtrekening, levensverzekering, obligaties, aandelen en andere beleggingen)

- a. minder dan 12.500 EUR
- b. van 12.500 tot 50.000 EUR
- c. van 50.000 tot 125.000 EUR
- d. van 125.000 tot 250.000 EUR
- e. meer dan 250.000 EUR

2) Vermogen: Onroerende goederen

Bent u eigenaar van een onroerend goed (huizen, appartementen, bouwgronden)?

- a. Neen, ik ben geen eigenaar van een onroerend goed.
- b. Ja, ik ben eigenaar van vastgoed voor eigen gebruik (gezinswoning).
- c. Ja, ik ben eigenaar van meerdere onroerende goederen en/of niet allemaal voor eigen gebruik.

3) Inkomenssituatie

A. Wat is uw maandelijks netto-inkomen (loon, uitkeringen, huurinkomsten, intresten)?

- a. minder dan 1.500 EUR
- b. van 1.500 tot 3.000 EUR
- c. van 3.000 tot 5.000 EUR
- d. meer dan 5.000 EUR

B. Hoeveel bedragen uw regelmatige maandelijkse lasten (lening aflossen, huur, energiefacturen, huishouden)?

- a. minder dan 750 EUR
- b. van 750 tot 1.500 EUR
- c. van 1.500 tot 2.500 EUR
- d. meer dan 2.500 EUR

4) Mogelijkheid tot sparen

Hoeveel kunt u maandelijks sparen, rekening houdend met uw regelmatige uitgaven (energiefacturen, huishouden, lening aflossen, ...)?

- a. minder dan 250 EUR
- b. van 250 tot 500 EUR
- c. van 500 tot 1000 EUR
- d. meer dan 1000 EUR

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 – Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsman.as.

Het register van de verzekeringsstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congresstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Jan de Makelaar

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijnsd

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar

ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].

[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit[ten] een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

5) Verwachting evolutie financiële situatie

Hebt u momenteel objectieve indicaties dat uw financiële situatie binnen een termijn van 1 jaar zal wijzigen?

- a. ja, negatief
- b. neen
- c. ja, positief

C. Doelstellingen

1) Doelstelling

Wat is uw **belangrijkste** spaar- en/of beleggingsdoelstelling?

- a. Streven naar een bedrag (vermogen) voor een specifieke uitgave in de toekomst.
- b. Een algemene vermogensgroei.
- c. Inspelen op beursontwikkelingen.
- d. Een extra (maandelijks) inkomen als aanvulling op mijn huidig inkomen.
- e. Een aanvulling op mijn toekomstig inkomen (bijvoorbeeld aanvullend pensioen).

2) De termijn van uw doelstelling

Wat is uw spaar- en/of beleggingshorizon?

- a. minder dan of gelijk aan 3 jaar
- b. minder dan of gelijk aan 8 jaar
- c. minder dan of gelijk aan 16 jaar
- d. langer dan 16 jaar

D. Uw houding t.o.v. risico

1) Welke beschrijving past het best bij uw spaar- en/of beleggingsvoorkeuren?

- a. Ik hecht belang aan kapitaalbehoud, zelfs als dat ten koste gaat van rendement.
- b. Om het rendement te verhogen wil ik met mijn beleggingen wel enig risico nemen, maar beperkt. Voor het grootste deel van mijn vermogen streef ik toch naar veilige beleggingen.
- c. Rendement en beperking van risico zijn voor mij allebei belangrijk. Ik weet dat om meer rendement te halen, ik wat meer risico moet nemen.
- d. Ik ga voor een zo hoog mogelijk rendement en aanvaard daarvoor sterke koersschommelingen die tot (grote) verliezen kunnen leiden.

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 – Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsman.as.

Het register van de verzekeringstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congresstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Jan de Makelaar

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijnsd

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar

ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].

[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit[ten] een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

- 2) Hoe zou u reageren indien uw spaar- en/of beleggingsverzekering op korte termijn sterk zouden dalen?
- a. Ik zie dit als een opportuniteit om voordelig bij te kopen.
 - b. Ik behoud mijn beleggingen of verzekeringen, maar volg de evolutie van kortbij op.
 - c. Ik overweeg om mijn beleggingen of verzekeringen geheel of gedeeltelijk van de hand te doen om de verliezen te beperken.
 - d. Ik slaap hier niet van en doe onmiddellijk mijn beleggingen of verzekeringen van de hand.
- 3) Hoe zou u reageren op schommelingen van uw spaar- en/of beleggingsverzekering doorheen de looptijd van de overeenkomst?
- a. Ik reageer niet. Schommelingen zijn namelijk inherent aan spaar- en/of beleggingsverzekeringen.
 - b. Matig. Vooral het resultaat op einddatum interesseert mij.
 - c. Sterk. Ik zal de schommelingen op de voet opvolgen.
 - d. Zeer sterk. Ik denk er aan om mijn spaar- en/of beleggingsverzekeringen te verkopen.
- 4) Als de spaar- en/of beleggingsverzekering die u voor ogen heeft, fors lager zou uitkomen dan verwacht, kunt u dat dan opvangen met ander inkomen en/of vermogen?
- a. Erg moeilijk; tegenvallers kan ik zeer moeilijk opvangen.
 - b. Ik moet deze tegenvaller opvangen door mijn uitgaven te verlagen.
 - c. Ik zou deze tegenvaller kunnen compenseren met andere inkomsten.
 - d. Dit vormt voor mij geen probleem.

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 – Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsman.as.

Het register van de verzekeringstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congresstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Bijlage 3: Financieel overzicht

Financieel overzicht van de klant

Uw kennis en ervaring

Door u opgebouwde kennis

--	--

weinig kennis

veel kennis

Algemene financiële kennis

U heeft weinig algemene financiële kennis.

U kent volgende spaar- en beleggingsverzekeringen:

Productkennis

tak 21-verzekeringen

*tak 23-verzekeringen zonder
kapitaalsbescherming*

die belegt in

aandelen

*tak 23-verzekeringen met
kapitaalsbescherming*

vastrentende producten

Productervaring

U heeft belegd in volgende spaar- en beleggingsverzekeringen: *tak 21-verzekeringen*

*tak 23-verzekeringen zonder
kapitaalsbescherming*

die belegt in

aandelen

*tak 23-verzekeringen met
kapitaalsbescherming*

vastrentende producten

Bijkomende toelichting

Hier dient de specifieke motivering te worden ingevuld, wanneer wordt afgeweken van bovenstaande scoring of deze scoring wordt aangepast.

Uw financiële situatie

Uw huidige financiële situatie

--	--

weinig financiële middelen

ruime financiële middelen

Algemene financiële situatie

U heeft weinig financiële middelen om te investeren.

U verwacht dat uw financiële situatie in de toekomst

niet zal wijzigen.

Het te investeren bedrag vertegenwoordigt

percent van uw totale roerend vermogen.

Bijkomende toelichting

Hier dient de specifieke motivering te worden ingevuld, wanneer het noodzakelijk wordt geacht om bijkomende toelichting te geven bij de financiële situatie van de klant.

Uw spaar- en beleggingsdoelstellingen

Beleggingshorizon

max 3 jaar

max 8 jaar

max 16 jaar

meer dan 16 jaar

Uw algemene doelstellingen

Uw belangrijkste spaar- en/of beleggingsdoelstelling is

een aanvulling op uw toekomstig inkomen (bijvoorbeeld een aanvullend pensioen).

U heeft hiervoor een spaar- of beleggingshorizon van

meer dan 16 jaar

Uw specifieke verlangens/behoeften

U wenst geen/volgende aanvullende uitkering(en):

(schrappen en/of aanvullen waar nodig)

Bijkomende toelichting

Hier dient de specifieke motivering te worden ingevuld, wanneer wordt afgeweken van bovenstaande scoring of deze scoring wordt aangepast.

Uw risicogevoeligheid

Uw risico-appetijt

weinig risico-appetijt

veel risico-appetijt

Uw voorkeur inzake veiligheid of rendement

veiligheid

rendement

Algemene risicogevoeligheid

U geeft de voorkeur aan aangroei van het vermogen zonder daarbij blootgesteld te worden aan een al te hoog risico op waardedaling; U bent bereid enig risico te nemen om het rendement te verhogen, maar slechts in beperkte mate; Voor het grootste deel van uw vermogen streeft u naar sparen en beleggen met weinig schommelingen en een stabiel rendement.

Bijkomende toelichting

Hier dient de specifieke motivering te worden ingevuld, wanneer wordt afgeweken van bovenstaande scoring of deze scoring wordt aangepast.

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal
van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].
[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de
verzekeringsondernemingen invullen] bezit[ten] een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de
stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

Via dit document handelt ons kantoor conform de geconsolideerde versie van de Wet van 25 juni 1992 op de
landverzekeringsovereenkomst, de Wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de
distributie van verzekeringen, de Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen die in werking treedt op 1 november 2014 en
de Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten en de bijhorende
uitvoeringsbesluiten.

Fiche voor het sparen of beleggen met een levensverzekering

Gegevens van de cliënt (=verzekeringnemer):

Naam: Voornaam:
Adres: Nr.: Bus:
Postcode: Gemeente:
Geboortedatum:
Rijksregisternummer:

☐ U bevestigt dat u ervoor kiest om bepaalde wettelijke, precontractuele en contractuele informatie
elektronisch te ontvangen of op de website te consulteren, tenzij deze (nog) niet elektronisch beschikbaar zijn
Uw emailadres:

Deel I. Uw verlangens en behoeften voor het sparen of beleggen met een levensverzekering

Om een analyse te maken van uw verlangens en behoeften, stellen wij u de volgende vragen. Het is belangrijk
dat u alle bekende omstandigheden meedeelt die van belang zijn voor het bepalen van uw verlangens en
behoefte.

• Wat is uw leeftijd?

- ☐ Jonger dan 18 jaar ☐ Tussen 18 en 35 jaar ☐ Tussen 36 en 50 jaar
☐ Tussen 51 en 65 jaar ☐ Ouder dan 65 jaar

• Wat is uw gezinssituatie?

- ☐ Ongehuwd ☐ Gehuwd ☐ Wettelijk samenwonend/
samenlevingscontract

• Hebt u kinderen ten laste?

- ☐ Ja ☐ Nee

• Wat is uw onderwijsniveau?

- ☐ Universitair ☐ Hoger onderwijs ☐ Middelbaar onderwijs
☐ Beroepsonderwijs ☐ Andere

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 –
Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsman.as.

Het register van de verzekeringstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congressstraat 12-14, en is terug te
vinden op www.fsma.be.

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijstad

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar, ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].

[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit[ten] een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

• Tot welke beroepsklasse behoort u?

☐ Ambtenaar	☐ Mandataris van een vennootschap	☐ Bediende
☐ Arbeider	☐ Vrij beroep	☐ Zelfstandige
☐ Student	☐ Zonder beroep	☐ Diplomaat
☐ Gepensioneerde	☐ Geen van voorgaande	

Vorig beroep (indien relevant):

• Wat wenst u?

☐ Sparen of beleggen:
☐ met een lijfrente;
☐ in combinatie met recurrent inkomen.

• Wat is uw concrete spaar- en/of beleggingsdoelstelling?

☐ Streven naar een bedrag (vermogen) voor een specifieke uitgave in de toekomst.
☐ Een algemene vermogensgroei.
☐ Inspelen op beursontwikkelingen.
☐ Een extra (maandelijks) inkomen als aanvulling op mijn huidig inkomen.
☐ Een aanvulling op mijn toekomstig inkomen (bijvoorbeeld aanvullend pensioen).

• Wenst u dat u of uw nabestaanden een aanvullende uitkering ontvangen in één van de volgende situaties?

☐ Overlijden	☐ Invaliditeit	☐ Overlijden t.g.v. ongeval	☐ Andere
☐ Geen aanvullende uitkering			

• Wenst u een fiscale aftrekbaarheid?

- ☐ Ja ☐ Neen

• Hoe wenst u uw premie(s) te betalen?

- ☐ Eenmalige premie ☐ Periodieke premies ☐ Vrije premies

• Hoeveel wenst u te betalen?

(Gelieve bij keuze voor betaling via vrije premie ten minste de grootteorde van het te investeren bedrag te vermelden) €

• Wat vertegenwoordigt dit bedrag t.o.v. uw roerend vermogen?

- ☐ Minder dan 10%
☐ Tussen 10% en 25%
☐ Tussen 25% en 50%
☐ Meer dan 50%

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 – Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsman.as.

Het register van de verzekeringstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congressstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijnsd

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar, ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].

[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit[ten] een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

• Hoe lang mag uw geld vast staan?

- ☐ Minder dan of gelijk aan 3 jaar
☐ Minder dan of gelijk aan 8 jaar
☐ Minder dan of gelijk aan 16 jaar
☐ Langer dan 16 jaar

• Moet u ondertussen geld kunnen afhalen?

- ☐ Neen ☐ Regelmatig ☐ Flexibel

• Specifieke verlangens

Heeft u nog andere specifieke verlangens of is er nog bijkomende informatie die relevant kan zijn voor het bepalen van uw verlangens en behoeften?

U bevestigt exact alle door u gekende omstandigheden te hebben vermeld die redelijkerwijs moeten beschouwd worden als gegevens die de analyse van uw eisen en behoeften kunnen beïnvloeden.

Deel II. Advies**Deel II A Ons bureau verleent een advies**

☐ Ons kantoor verleent u advies. U bevestigt dat uw financieel overzicht die ons kantoor heeft opgesteld nog steeds actueel is, dat zij mag worden gebruikt in het kader van deze verzekeringsbemiddeling-prestatie en er derhalve geen nieuw financieel overzicht dient te worden opgesteld.

☐ Ons kantoor verleent u advies, maar ons kantoor beschikt niet over uw geactualiseerde financieel overzicht. Daarom werd een financieel overzicht van uw situatie gemaakt.

Uw financieel overzicht vindt u terug in bijlage.

- ☐ Wij bevelen u het/de verzekeringsproduct(en) [naam van het/de product(en) en de verzekeringsonderneming(en) in te vullen] aan op basis van:
- (1) de voorgaande analyse van uw verlangens en behoeften betreffende een spaar- of beleggingsverzekering;
 - (2) uw financieel overzicht dat werd opgesteld op grond van uw kennis en ervaring, uw financiële draagkracht en uw financiële doelstellingen.

U bevestigt dat u geïnformeerd werd over uw recht om de naam en het adres van de verzekerings-onderneming(en) waarmee door ons kantoor zaken wordt gedaan of kan worden gedaan te vragen.

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûsquare 35. Tel. : 02/547 58 71 – Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsman.as.

Het register van de verzekeringstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congresstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijnsd

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar, ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].

[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit[ten] een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

☐ Wij bevelen u het/de verzekeringsproduct(en) [naam van het/de product(en) en de verzekeringsonderneming(en) in te vullen] aan op basis van:

- (1) de voorgaande analyse van uw verlangens en behoeften betreffende een spaar- of beleggingsverzekering;
- (2) uw financieel overzicht die werd opgesteld op grond van uw kennis en ervaring, uw financiële draagkracht en uw financiële doelstellingen,
- (3) een onpartijdige analyse van een toereikend aantal op de markt verkrijgbare spaar- of beleggingsverzekering die beantwoorden aan uw verlangens en behoeften.

Dit/Deze product(en) beantwoordt aan uw verlangens en behoeften, en is/zijn, gelet op uw financieel overzicht, geschikt voor u.

Motivering:

U bevestigt dat ons kantoor geen verdere marktanalyse dient uit te voeren voor het risico dat u via ons kantoor wil verzekeren en erkent tevens dat u uitdrukkelijk gewezen werd op de risicograad, de draagwijdte en de beperkingen van het/de door u gekozen verzekeringsproduct(en).

Deel II B. Ons bureau verleent geen advies

☐ Ons kantoor verleent u geen advies. U bevestigt dat de antwoorden op de vragen betreffende uw kennis en ervaring die ons kantoor heeft vroeger gesteld nog steeds actueel zijn, dat ons bureau hierop mag voortgaan in het kader van deze verzekeringsbemiddelingprestatie en dat de vragen derhalve niet opnieuw dienen te worden beantwoord.

☐ Ons kantoor verleent u geen advies. U hebt de vragen betreffende uw kennis en ervaring beantwoord.

Uw financieel overzicht vindt u terug in bijlage.

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 – Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsman.as.

Het register van de verzekeringstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congresstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Verzekeringsstraat 1, B-9999 Mijnsd

Jan@demakelaar.be, tel: 01/234.56.78, fax: 01/234.56.78, www.jandemakelaar.be

FSMA-inschrijvingsnr. 99999 als verzekeringsmakelaar, ondernemingsnummer 9999

Het kantoor bezit een rechtstreekse of middellijke deelneming van 10% of meer van de stemrechten of van het kapitaal van [namen en adressen van de verzekeringsondernemingen invullen].
[namen en adressen van de verzekeringsondernemingen of de moederondernemingen van de verzekeringsondernemingen invullen] bezit[ten] een rechtstreekse of middellijke deelneming van meer dan 10% van de stemrechten of van het kapitaal van het kantoor.

☐ Het/De door u gekozen product(en): [naam van het/de product(en) en de verzekeringsonderneming(en) in te vullen]. Dit/Deze product(en) werd(en) door u gekozen op basis van de voorgaande analyse van uw verlangens en behoeften betreffende een spaar- of beleggingsverzekering.

U bevestigt dat ons kantoor geen marktanalyse dient uit te voeren voor wat betreft de spaar- en beleggingsbehoeften die u via ons kantoor wil dekken en erkent tevens dat u uitdrukkelijk gewezen werd op de risicograad, de draagwijdte en de beperkingen van het/de door u gekozen verzekeringsproduct(en).

Verder te preciseren door het kantoor:

- ☐ Gelet op uw kennis en ervaring, is/zijn het/de door u gekozen product(en) passend.
- ☐ Gelet op uw kennis en ervaring, waarschuwt ons kantoor u dat het/de door u gekozen product(en) niet passend is/zijn.
- ☐ Ons kantoor waarschuwt u dat het kantoor niet beschikt over de noodzakelijke informatie om uit te maken of het/de door u gekozen product(en) al dan niet passend is/zijn.

Deel III. Informatie

Ons kantoor heeft samen met u uw financieel overzicht, de informatiefiche en de voorwaarden van de gekozen verzekeringsovereenkomst overlopen en heeft u die tevens bezorgd.

☐ U heeft ook de volgende bijkomende informatie ontvangen:

☐ U bevestigt dat wij de klantenfiche met u hebben overlopen.

Opgemaakt in twee exemplaren, waarvan er één aan de cliënt wordt overhandigd.

Te, op

Handtekeningen

De verwerking van bovenvermelde persoonsgegevens is overeenkomstig artikel 5 c) van de Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, zoals gewijzigd door de Wet van 11 december 1998 (hierna 'de Wet Privacy' genoemd), noodzakelijk om te voldoen aan de informatieverplichting zoals die werd opgenomen in de Wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, opgeheven en vervangen vanaf 1 november 2014 door de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen en waaraan ons kantoor als verantwoordelijke voor de verwerking onderworpen is.

Conform de Wet Privacy heeft u het recht op toegang en op verbetering van de persoonsgegevens die op u betrekking hebben. Bijkomende inlichtingen kan u verkrijgen bij de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, te 1000 Brussel, Drukpersstraat 35.

VOOR AL UW VRAGEN EN PROBLEMEN KAN U IN EERSTE INSTANTIE TERECHT BIJ ONS KANTOOR.

Klachten kunnen ook ingediend worden bij de Ombudsdienst Verzekeringen, te 1000 Brussel, de Meeûssquare 35. Tel. : 02/547 58 71 – Fax : 02/547 59 75 - www.ombudsman.as.

Het register van de verzekeringstussenpersonen wordt bijgehouden door de FSMA, te 1000 Brussel, Congresstraat 12-14, en is terug te vinden op www.fsma.be.

Bibliografie

Wetgeving, circulaires en richtlijnen

KB van 22 februari 1991 betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen, *BS* 11 april 1991.

Wetboek van de Inkomstenbelasting 1992, *BS* 30 juli 1992.

Wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, *BS* 14 juni 1995.

Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, *BS* 4 september 2002.

KB 14 november 2003 betreffende de levensverzekeringen, *BS* 15 november 2003.

Wet van 22 februari 2006 tot wijziging van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst en van de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, *BS* 15 maart 2006.

Wet van 16 juni 2006 op de openbare aanbidding van beleggingsinstrumenten en de toelating van beleggingsinstrumenten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, *BS* 21 juni 2006.

KB van 3 juni 2007 tot bepaling van nadere regels tot omzetting van de richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten, *BS* 18 juni 2007.

Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot en de uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II), *BS* 25 november 2009.

Wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming, *BS* 12 april 2010.

KB van 3 maart 2011 betreffende de evolutie van de toezichtarchitectuur voor de financiële sector, *BS* 9 maart 2011.

Wet van 3 augustus 2012 Wet betreffende de instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/EG en de instellingen voor belegging in schuldvorderingen, *BS* 19 oktober 2012.

Wet van 30 juli 2013 tot versterking van de bescherming van de afnemers van financiële producten en diensten alsook van de bevoegdheden van de Autoriteit

voor Financiële Diensten en Markten en houdende diverse bepalingen (I), BS 30 augustus 2013.

Wet van 31 juli 2013 tot versterking van de bescherming van de afnemers van financiële producten en diensten alsook van de bevoegdheden van de Autoriteit voor financiële diensten en markten en houdende diverse bepalingen (II), BS 30 augustus 2013.

KB 21 februari 2014 over de regels voor de toepassing van de artikelen 27 tot 28bis van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten op de verzekeringssector, BS 7 maart 2014.

KB 21 februari 2014 tot wijziging van de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddelingen en de distributie van verzekeringen, BS 7 maart 2014.

KB 21 februari 2014 inzake de krachtens de wet vastgestelde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, BS 7 maart 2014.

Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, BS 30 april 2014.

Circulaire van 16 april 2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector.

KB 25 april 2014 betreffende bepaalde informatieverplichtingen bij de commercialisering van financiële producten bij niet-professionele cliënten. BS 16 juni 2014.

Verordening nr. 1286/2014 van het Europeese Parlement en de Raad van 26 november 2014 over essentiële informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten (PRIIPS).

Rechtsleer

COLAERT, V. en LECOCQ, A., (ed.), *De levenscyclus van bank-, beleggings-, en verzekeringsproducten*, Brussel, Larcier, 2014, 255p.

DEVOET, C., *Levensverzekering. technische en juridische aspecten*, Mechelen, Kluwer, 2005, 284p.

DEVOET, C., "Extension des règles MiFID au secteur de l'assurance: trois arrêtés royaux sont parus", *Forum de l'assurance* 2014, nr. 142, 48.

DIEUX, X., 'Twin Peaks II. Sanctions civiles.', in *De levenscyclus van bank-, beleggings-, en verzekeringsproducten*, COLAERT, V. en LECOCQ, A., (ed.), Brussel, Larcier, 2014, 255p.

LONGFILS, F. en OLEKSY, I., "Les nouvelles obligations d'information et de diligence issues de la "mifidisation" du secteur de l'assurance", *Forum de l'assurance* 2014, nr. 145, 120-136.

ROGGE, J., "De informatieplicht in verzekeringen", *Tijdschrift voor verzekeringen. Dossiers*, 2010, nr.16, 274.

TERMOTE, K., 'Advies en distributie van verzekeringsproducten na twin peaks. Aandachtspunten vanuit verzekeringsperspectief.', in *De levenscyclus van bank-, beleggings-, en verzekeringsproducten*, COLAERT, V. en LECOCQ, A., (ed.), Brussel, Larcier, 2014, 255p.

VAN EESBEECK, P. en RUYSEVELDT, J., *Beleggingsverzekeringen. Belegging én verzekering. Instrument voor vermogensoverdracht en successieplanning*, Knokke-Heist, Lex Forum, 2014, 350p.

VAN EESBEECK, P. en VEREYCKEN, L., "Aanvullende pensioenen en beleggingsverzekeringen, actualia 2012-2013", *Life en Benefits Dossier*, 2013, nr. 1, 72.

VAN OLDENEEL, C.-A., "Hervorming van het toezicht op de financiële sector (Twin peaks): gevolgen voor de verzekering", *Tijdschrift voor verzekeringen. Dossiers*, 2011, nr.17, 271.

VAN SCHOUBROECK, C., *Inleiding tot het verzekeringsrecht*, Katholieke Universiteit Leuven, 2014-15, deel IV, 41p.

VAN SCHOUBROECK, C., *Inleiding tot het verzekeringsrecht*, Katholieke Universiteit Leuven, 2014-15, deel V, 29p.

VERDURE, C., "Quelques réflexions- critiques- sur la réforme Twin Peaks II", *Forum de l'assurance* 2014, nr. 145, 114-119.

VERHOYEN, E., 'Een praktische kijk op de MiFID zorgplicht.', in *De levenscyclus van bank-, beleggings-, en verzekeringsproducten*, COLAERT, V. en LECOCQ, A., (ed.), Brussel, Larcier, 2014, 255p.

Websites

FSMA. (2011). *Mededeling FSMA 23 maart 2011: de nieuwe toezichtsarchitectuur voor de financiële sector*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://www.fsma.be/nl/Supervision/MiFID/circmedprak.aspx>

Delta Lloyd. (2015). *MiFID*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <https://www.deltalloydbank.be/nl/mifid>

Europese Commissie. (2014). *Daily news*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://europa.eu/rapid/midday-express-12-06-2014.htm?locale=en>

Z24.(2014). *Woekerpolis-affaire: verzekeraars verder in het nauw*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.z24.nl/ondernemen/woekerpolis-affaire-verzekeraars-verder-in-het-nauw-498239>

Z24. (2015). *Woekerpolissen: toezichthouder AFM mag talmende verzekeraars aanpakken*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.z24.nl/geld/woekerpolissen-toezichthouder-afm-mag-talmende-verzekeraars-aanpakken-544664>

Tak 44. (2013). *Wat zit er in de verpakking van tak 21, tak 23 of tak 44*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://www.tak-44.be/wat-zit-er-in-de-verpakking-van-tak21-tak23-of-tak44/>

Wikifin. (2013). *Een tak 23 is een belegging*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://www.wikifin.be/nl/themas/sparen-en-beleggen/tak-23-levensverzekering/een-belegging>

FSMA. (2014). *Risicolabel voor financiële producten*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via http://www.fsma.be/nl/in-the-picture/Article/press/div/2014/2014-06-12_labels.aspx

Delta Llyod. (2015). *Welke fiscale verschillen zijn er tussen tak 21 en tak 23*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://www.kapitalevragen.be/2014/welke-fiscale-verschillen-zijn-er-tussen-tak-21-en-tak-23/>

Geld beleggen. (2015). *Tak 23 verzekeringsproducten*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://geldbeleggen.info/investeren/verzekeringsproducten/tak23-verzekeringen/>

Wikifin. (2013). *De tak 21 verzekering: een spaarverzekering*. Geraadpleegd op 20 februari 2015 via <http://www.wikifin.be/nl/themas/sparen-en-beleggen/de-tak-21-verzekering/spaarverzekering>

Geld beleggen. (2015). *Tak 44 verzekeringen*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://geldbeleggen.info/investeren/verzekeringsproducten/tak44-verzekering/>

Assuralia. (2014). *Kerncijfers en voornaamste resultaten van de Belgische verzekeringsmarkt in 2013*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/stats/01_Voornaamste_resultaten_sector/01_Kerncijfers/NL/NL_Kerncijfers_2013.pdf

Assuralia. (2012). *Gedragscode inzake reclame en informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_code_reclame_leven_2012.pdf

Assuralia. (2013). *Sectorcode inzake de distributie van financiële producten*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_sectorcode-distributie-financiele-producten.pdf

Credimo. (2015). *Wat is MiFID?* Geraadpleegd op 12 april 2015 via <http://www.credimo.be/mifid/>

Brocom. (2014). *Inhoud en fiches*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <https://www.brocom.be/nl/infotheek/sectorale-informatie/informatieplicht/inhoud-en-fiches>

Brocom. (2014). *Nieuwe informatieverplichting voor verzekeringstussenpersonen: toelichtingsnota*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via https://www.brocom.be/nl/system/files/Standaarddocumenten/toelichtingsnota_nl.pdf

Assuralia. (2013). *Verzekeringen in een oogopslag: Wetsontwerp Twin Peaks 2 Consumenten beter beschermd, op twee opmerkingen na*. Geraadpleegd op 1 maart 2015 via http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/standpunten/FLASH_NL_20_06_2013.pdf

De kamer. (2013). *Overzicht en bespreking van sommige belangrijke aangenomen wetsontwerpen en wetsvoorstellen*. Geraadpleegd 1 maart 2015 via http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/annualreport/Belangrijke%20aangenomen%20wetsontwerpen%20en%20voorstellen_2012-2013.pdf

FSMA. (2014). *Circulaire FSMA _2014_02 dd. 16/04/2014 betreffende de wijziging van de wet van 27 maart 1995 en uitbreiding van de MiFID-gedragsregels tot de verzekeringssector*. Geraadpleegd op 25 februari 2015 via http://www.fsma.be/~media/files/fsmafiles/circ/nl/2014/fsma_2014_02.ashx

Aviabel. (2015). *MiFID-beleid*. Geraadpleegd op 12 april 2015 via http://www.aviabel.com/nl-be/aboutus/Documents/AVIA_fiche_mifid_NL_102014.pdf

Ethias. (2015). *MiFID: Zorgplicht - Know your customer*. Geraadpleegd op 13 april 2015 via <http://www.ethias.be/nl/int/ETIF181/Particulieren/MIFID.htm>

Schoups. (2014). *Informatieplichten in verzekeringen*. Geraadpleegd op 12 april 2015 via <http://www.schoups.be/nl/Nieuws/Index/10167?subid=0>

VDK Spaarbank. (2015). *Reglement voor verrichtingen in financiële instrumenten, spaar- en beleggingsverzekeringen*. Geraadpleegd op 15 april 2015 via <https://www.vdk.be/sites/default/files/ckeditor/pdfs/reglementen/verrichtingen%20in%20fi.pdf>

Geld beleggen. (2015). *Risicolabel voor financiële producten vanaf 12 juni 2015*. Geraadpleegd op 5 maart 2015 via <http://geldbeleggen.info/nieuws/risicolabel-financiele-producten/>

Wikifin. (2013). *Risicolabel voor spaar- en beleggingsproducten*. Geraadpleegd op 15 maart 2015 via <http://www.wikifin.be/nl/themas/sparen-en-beleggen/sleutelvragen/risicolabel-voor-spaar-en-beleggingsproducten>

Fvf. (2014). *Benthurst & co broker survey 2014*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.fvf.be/library/Benthurst-Broker-Survey-book-NL-page-low.compressed.pdf?1420796472>

European Banking Authority. (2015). *Joint discussion paper on Key Information Documents (KIDs)*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via https://www.eba.europa.eu/news-press/calendar?p_p_id=8&_8_struts_action=%2Fcalendar%2Fview_event&_8_eventId=899033

Deloitte. (2014). *Packaged Retail and Insurance-based Investment Products (PRIIPs)*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/lu/Documents/financial-services/lu-en-priips-adopted-09122014.pdf>

European Banking Authority. (2014). *Discussion paper: Key Information Documents for Packaged Retail and Insurance-based Investment Products (PRIIPs)*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/899036/JC+DP+2014+02+-+PRIIPS+Discussion+Paper.pdf>

European Commission. (2014). *Key information Documents (KIDs) for packaged retail investment and insurance products - Frequently asked questions*. Geraadpleegd op 4 april 2015 via http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-299_en.htm?locale=en

EY. (2014). *EYE on Finance. Insurance: waardecreatie*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-eye-on-finance-3-2014/\\$FILE/ey-eye-on-finance-3-2014.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-eye-on-finance-3-2014/$FILE/ey-eye-on-finance-3-2014.pdf)

EY. (2014). *MiFID II: Time to take action. Wealth & Asset management*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via

[http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/\\$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-time-to-take-action-on-mifid-II/$FILE/EY-time-to-take-action-on-mifid-II.pdf)

Eubelius. (2012). *MiFID II: inducement en remuneration policy*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.eubelius.be/nl/spotlight/mifid-ii-inducement-en-remuneration-policy>

Deloitte. (2014). *Countdown to MiFID II go-live date begins*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www2.deloitte.com/be/en/pages/financial-services/articles/countdown-to-mifid-ii-go-live-date-begins.html>

Baker Mckenzie. (2012). *IMD II: revision of the insurance mediation directive: proposal of the European Commission*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via http://www.bakermckenzie.com/files/Publication/803a2d89-c011-47ef-a8a7-f89d4683e987/Presentation/PublicationAttachment/88c4fda1-d62c-4b67-aaef-fd5495a6c4d9/al_belgium_imdii_jul12.pdf

Lexology. (2014). *IMD II Currente state of play*. Geraadpleegd op 19 maart 2015 via <http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=aedf400b-cd1b-4bda-9a35-23ee43abac51>

Insurance Europe. (2015). *Insight Briefing. Ensuring consumers are appropriately informed*. Geraadpleegd op 6 mei 2015 via <http://www.insuranceeurope.eu/uploads/Modules/Publications/insight-briefing---information-overload.pdf>

Insurance Europe. *About us*. Geraadpleegd op 6 mei 2015 via <http://www.insuranceeurope.eu/about-us>

Reflectiepaper Carmen

Keuze van het onderwerp

Bij het zoeken naar een geschikt onderwerp, viel mijn oog direct op twee onderwerpen namelijk 'Predicting stock market indicators through Twitter' en 'informatieplichten voor de beleggingsverzekeringen'. Na een gesprek met dr. Linders, heb ik dan toch besloten dat ik mijn thesis zou schrijven over de informatieplichten voor de beleggingsverzekeringen. Dit omdat ik reeds gehoord had van tak 23-verzekeringsproducten maar er nog niet alles over wist. Het leek me dan ook bijzonder uitdagend om deze producten tot in detail te bestuderen. Alsook het feit dat de thesis niet wiskundig georiënteerd is, en het feit dat men kan uitzoeken of de consumenten wel voldoende beschermd zijn door de nieuwe regelgevingen, hebben bijgedragen bij de keuze van dit onderwerp.

Verloop van het onderzoek

Alvorens ik het onderwerp gekregen had, had ik reeds wat onderzoekwerk over dit onderwerp verricht. Toen het onderwerp aan Marjan en mij werd toegekend, hebben we samen nog extra onderzoek verricht. Het was van in het begin duidelijk dat er erg veel literatuur beschikbaar was omtrent beleggingsverzekeringen en ook over de informatieplichten die vervuld moeten worden. De circulaire bleek het beste startpunt te zijn, deze stelde ons immers in staat om extra informatie (uit diverse wetteksten, internetbronnen, mondelinge bronnen,...) te koppelen aan datgene wat reeds beschreven staat in de circulaire. Op basis van deze theoretische informatie hebben we vervolgens een vragenlijst opgesteld, waarvan we gebruik hebben gemaakt tijdens onze interviews. In de lesvrije week hebben we ons eerste interview afgenomen en dit bracht ons meer duidelijkheid over hoe de wet nu concreet wordt toegepast bij de verzekeraars. Wat de makelaars betreft, hadden we nooit positief nieuws ontvangen. Velen antwoordden niet op onze e-mails of lieten ons weten dat ze ons niet voldoende informatie zouden kunnen geven. Uiteindelijk hebben we dan met een contactpersoon van een makelaarsfederatie een gesprek gehad, die ons meer inzicht kon verschaffen over hoe makelaars de opgelegde informatieplichten concreet toepassen. Deze interviews hebben we vervolgens verwerkt in de thesis.

Nadat we de informatieplichten van België verwerkt hadden, besloten we ons te verdiepen in wat er allemaal in Europa speelde aangaande deze informatieplichten. Dit aangezien we het plaatje nog niet compleet vonden. De tegenvaller op het Europese gebied was dat sommige zaken (zoals bijvoorbeeld MiFID 2) nog niet volledig uitgewerkt waren. Dit leidde ertoe dat we in onze thesis niet al te concreet konden ingaan op alle Europese regelgevingen.

Beperkingen van het onderzoek en suggesties voor verder onderzoek

Tijdens het onderzoek hebben we ons gefocust op de informatieplichten die gelden voor de verzekeraars en de verzekeringstussenpersonen. De enige beperking hierbij was, zoals eerder reeds aangehaald, dat de contacten met makelaars moeilijk zijn verlopen. Dit leidde ertoe dat we enkel met een contactpersoon van een makelaarsfederatie een gesprek hebben kunnen voeren. Het gesprek heeft ons uiteraard de nodige inzichten, vanuit makelaarsperspectief, verschaft maar een gesprek met een echte makelaar had ons ongetwijfeld nog meer diepgaande informatie bijgebracht. Alsook had het ons meer inzichten in eventuele problemen kunnen verschaffen. Ook het vijfde deel betreffende de sancties vraagt om een meer uitgebreid onderzoek. Ons doel was immers om in dat deel een algemeen beeld te schetsen.

Verder hebben we ons ook vooral gefocust op de informatieplichten die in België gelden. De informatieplichten, die doorheen heel Europa gelden hebben we iets minder uitvoerig onderzocht en besproken. Voor een later onderzoek lijkt het me dan ook aangewezen om ook het Europees perspectief in beeld te brengen. Tegen die tijd, zullen de verschillende regelgevingen ook zijn afgewerkt/ingevoerd en kan er verder onderzoek naar verricht worden. Zo kan men nagaan of de consumenten door de nieuwe regels werkelijk beter is beschermd en of de overeenstemming met het Belgisch recht gewaarborgd is.

Implicaties voor het bedrijfsleven

Nadat we de interviews met de makelaarsfederatie en verzekeraars hadden afgelegd, bleek al snel dat zowel de verzekeraars als de makelaars voldoende op de hoogte zijn van de nieuwe regelgevingen. Ze juichen de invoering van de nieuwe regelgevingen dan ook toe, aangezien ze niet alleen de klanten beter beschermen maar ook meer rechtszekerheid biedt. Al deze nieuwe regelgevingen moeten er immers voor zorgen, dat de klant voldoende op de hoogte is van de risico's die gepaard gaan met een bepaalde beleggingsverzekering, om op die manier een andere woekerpolisaffaire te vermijden. De contactpersoon bij de makelaarsfederatie was echter ook kritisch. Hij vond immers dat bepaalde vragen te diepgaand zijn voor bepaalde producten. Zo vond hij dat het voor pensioenproducten niet zo belangrijk is om te weten hoeveel roerend en onroerend vermogen de klant exact bezit.

Leerervaring

Deze thesis heeft mij enorm veel leerervaring bijgebracht. In het begin was mijn schrijfstijl niet zo vlot maar dat is doorheen de maanden enorm verbeterd. Voorts

had ik me nog nooit verdiept in hoe men juridisch moet citeren en refereren. Maar oefening baart kunst en bijgevolg ben ik nu in staat om naar beide juridisch te verwijzen zonder enige moeite.

Vroeger begon ik ook vaak met schrijven zonder voldoende informatie te hebben opgezocht. Dit is bij een thesis echter niet mogelijk. Ik heb bijgevolg geleerd om eerst voldoende informatie op te zoeken en deze te verzamelen uit verschillende bronnen (zowel internetbronnen als schriftelijke bronnen). Om dan vervolgens over te gaan naar een duidelijk, gestructureerde tekst. Dit is immers veel efficiënter dan een stuk tekst schrijven om dan vervolgens nog tal van aanpassingen aan te brengen of de tekst te moeten verwijderen omdat de informatie niet meer accuraat blijkt te zijn.

Samenwerking

De samenwerking verliep erg vlot. In het begin hadden we wat moeilijkheden om een goede tekst neer te schrijven. Het was immers wel even zoeken naar een goede schrijfstijl maar uiteindelijk hebben we deze toch vrij snel gevonden. Concreet hebben we samen de informatie opgezocht en samengewerkt bij het schrijven. In het begin was er telkens iemand die een hoofdstuk schreef, waarop de andere persoon dit nalas en extra informatie bijvoegde indien dat nodig bleek. Naarmate het einde naderde begon Marjan steeds met schrijven en hield ik me bezig met extra tekst bij te voegen en de voetnoten in orde te brengen. De opmerkingen en de suggesties hebben we steeds samen verwerkt. Dit was misschien niet de meest efficiënte manier, maar zo bleven we wel allebei op de hoogte over de opmerkingen zodat we deze konden meenemen als we een volgend deel schreven.

Door de goede samenwerking kijk er naar uit om volgend jaar terug een gezamenlijke thesis te schrijven. Bij de Master in Toegepaste Economische Wetenschappen met major Financiering, is het immers zo dat men geen individuele thesis kan schrijven. Ik denk dat het vooral belangrijk is om een thesispartner te hebben die hetzelfde als jou denkt, maar die goed is in dingen waar jij minder goed in blijkt te zijn. Zo was Marjan zeer goed in het bouwen van bepaalde zinsconstructies terwijl ik dan weer beter bleek te zijn met de voetnoten. Ik ben er dan ook van overtuigd dat de thesis, die we nu neerleggen veel beter is dan de thesis die ik individueel zou hebben neergelegd. Dit is onder andere te danken aan het feit dat we af en toe duidelijk onze mening uitten over hoe we een bepaald deel concreet wensten uit te schrijven.

Eigen mening bij het onderzoek

Bij de aanvang van het onderzoek, had ik niet verwacht dat zowel de grote verzekeraars als de makelaars voldoende op de hoogte zouden zijn van de nieuwe regelgevingen. Het feit dat de grote verzekeraars werken met compliance officers, die ervoor zorgen dat de vragen automatisch afgestemd zijn op de nieuwe regelgevingen, zorgt ervoor dat ze voldoen aan de informatieplichten. De makelaarsfederatie zorgt er dan weer voor, dat de makelaars aan de informatieplichten voldoen door de verschillende fiches die ze beschikbaar stellen. De invoering van de nieuwe regelgevingen, zorgt ongetwijfeld voor een betere bescherming van de klant maar indien er te veel nieuwe regels bijkomen, gaat er steeds minder bijkomende bescherming aan de klanten geboden worden. Ik vind het dan ook uitermate belangrijk dat de Belgische regels voldoende worden afgestemd op de Europese om, op die manier, de bescherming te waarborgen.

FACULTEIT ECONOMIE EN BEDRIJFSWETENSCHAPPEN

Naamsetraat 69 bus 3500
3000 LEUVEN, België
tel. + 32 16 32 66 12
fax + 32 16 32 67 91
info@econ.kuleuven.be
www.econ.kuleuven.be

